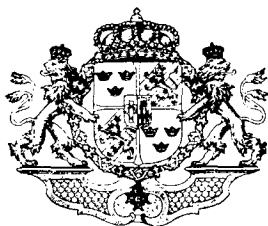

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD VID ARMÉN

ARMÉFÖRVALTNINGENS SJUKVÅRDS-
STYRELSES

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

ÅR

1913

TRYCKT HOS

P. PALMQUISTS AKTIEBOLAG, STOCKHOLM 1914

INLEDNING TILL

**Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse.
– Stockholm, 1912-1970. - (Sveriges officiella statistik).**

Täckningsår: 1911-1969.

1911-1913: Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses underdåniga berättelse.

1914-1930: Hälso- och sjukvård vid armén.

**1931-1936: Hälso- och sjukvård vid armén samt flygvapnet /
Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ; Flygstyrelsen.**

**1937-1942: Hälso- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård
vid armén / Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ;
Flygförvaltningen ; Överfältveterinären.**

**1943-1944: Hälso- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén /
Försvarets sjukvårdsförvaltning; Överfältveterinären.**

**Från 1943 ingår även Hälso- och sjukvård vid marinen, som utkom 1911-
1942, i denna serie.**

1911-1936 ingår veterinärvård vid armén i ett särskilt avsnitt i denna serie.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1,
Sundhetskollegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt,
1864-1912. - Sundhetskollegium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen.
Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Efterföljare:

Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse. – Stockholm :
1973–1975. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1970/72-1973/74.

Veterinärvård vid armén /Överfältveterinären. – Stockholm : 1946-1957. –
(Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1945-1955.

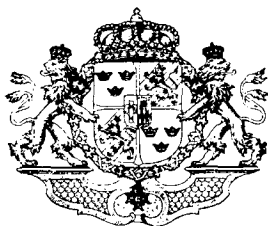
Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II
publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960.
S. 163: Tab. 157. Militära sjukvården 1903-1947.

Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses underdåniga berättelse. År 1913. –
(Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD VID ARMÉN

ARMÉFÖRVALTNINGENS SJUKVÅRDS-
STYRELSES

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

ÅR

1913

TRYCKT HOS

P. PALMQUISTS AKTIEBOLAG, STOCKHOLM 1914

TILL KONUNGEN.

Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse får härmed avgiva underdånig berättelse över sin verksamhet samt över hälso- och sjukvården ävensom veterinärvården vid armén under år 1913.

Stockholm den 1 juli 1914.

Underdånigst

Anton Nettelblad

Peter Schmidt

Iwar Dahlheim

/ *Carl Keiding*

INNEHÅLL.

A.	Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses verksamhet å fältläkarbyrån	Sid. 7
B.	Hälsö- och sjukvården vid armén.	
	1. Fältläkarkåren	9
	2. Utdrag ur läkarnas årsberättelser	11
	3. Viktigare bestämmelser och föreskrifter rörande arméns sjukvård m. m. under år 1911	63
Tabeller:		
N:o 1.	Tablå öfver truppsjukvårdsanslaget	66
» 2.	Sjukligheten bland manskapet vid arméns truppförband	70
» 3.	Sjukdomar bland manskapet vid arméns truppförband	76
» 4.	De veneriska sjukdomarna inom armén	100
» 5.	Dödlighet och dödsorsaker bland arméns manskap	102
» 6.	Fördelning på åldersgrupper av de döda bland arméns manskap	103
» 7.	Vårdade sjuka å garnisonssjukhusen	103
» 8.	Vårdade sjukdomar å garnisonssjukhusen	104
» 9.	Operationer utförda å garnisonssjukhusens patienter	112
» 10.	Revaccination av manskap vid armén	115
» 11.	Inskrivningsområdenas ordningsföljd med hänsyn till antalet på grund av kroppsfel eller sjukdom frikallade	117
» 12.	Sammandrag af rapporterna om läkarbesiktningarna å värnpliktiga	118
» 13—14.	Sammandrag av kassationsorsakerna vid läkarbesiktningarna å värn- pliktiga	120
» 15.	Sammandrag av rapporterna öfver ändringar i förut inskrivnas värnplikts- förhållanden	124
» 16.	Kassationsorsaker hos förut inskrivna värnpliktiga	125
C.	Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses verksamhet å fältveterinärbyrån	127
D.	Veterinärvården vid armén.	
	1. Fältveterinärkåren	128
	2. Utdrag ur veterinärernas årsberättelser	128
Tabeller:		
N:o 1.	Tablå öfver truppveterinärvårdsanslaget	144
» 2.	Sammandrag av hästsjukbesked	146
» 3.	Döda hästar	149
» 4.	Dödade hästar	150
» 5.	Kasserade hästar	151

TABLE DES MATIÈRES.

		Page.
A.	Fonctionnement de la direction de santé de l'armée au bureau médical	7
B.	Service sanitaire et soins des malades dans l'armée.	
	1. Corps des médecins militaires	9
	2. Extraits des rapports annuels des médecins militaires	11
	3. Règlements et stipulations importants concernant le service de santé etc. de l'armée pendant l'année 1912	63
Tableaux:		
N:o 1.	Tableau des crédits alloués au service de santé des troupes	66
» 2.	Morbidité parmi les soldats	70
	Col. 1: Régiments. Col. 2: Total des jours d'exercice. Col. 3: Nombre des malades au 31 décembre 1911. Col. 4—6: Malades entrés (par âge). Col. 7—18: Malades entrés (par mois). Col. 19: Malades (restants et entrés) à la chambre et à l'infirmerie. Col. 20: Malades (restants et entrés) à l'hôpital militaire. Col. 21: Malades (restants et entrés) à l'hôpi-	

	tal civil. Col. 22: Total des malades (restants et entrés). Col. 23: Rélevés capables de continuer leur service militaire. Col. 24: Evacués incapables de reprendre leur service militaire. Col. 25: Décès. Col. 26: Nombre des malades restants au 31 décembre 1912. Col. 27: Nombre des journées de traitement. Col. 28: Journées de malades pour 1,000 jours d'exercice.	
N:o 3.	Maladies parmi les soldats.....	76
	Les numéros des colonnes correspondent aux numéros de la nomenclature des maladies.	
	Col. 1: Vices de formation ou de développement. Col. 1—26: Maladies d'infection aiguës. Col. 27—30: Maladies zooparasitaires. Col. 31—34: Maladies d'infection chroniques. Col. 35—41: Maladies constitutionnelles. Col. 42—43: Maladies d'intoxication chroniques. Col. 44: Maladies mentales. Col. 45—53: Maladies du système nerveux. Col. 54—59: Maladies des yeux. Col. 60—63: Maladies des oreilles. Col. 64—73: Maladies de l'appareil circulatoire. Col. 74—84: Maladies de l'appareil respiratoire. Col. 85—102: Maladies de l'appareil digestif. Col. 103—114: Maladies non vénériennes de l'appareil génito-urinaire. Col. 115—129: Maladies de l'appareil locomoteur et du système osseux. Col. 130—143: Maladies de la peau et du tissu cellulaire. Col. 144: Tumeurs. Col. 145: Ruptures et distensions des muscles et tendons. Col. 146: Distorsions. Col. 147: Luxations. Col. 148: Fractures. Col. 149: Contusions. Col. 150: Blessures d'armes aiguës ou pointues. Col. 151: Blessures d'armes à feu. Col. 152: Excoriations causées par la chaussure. Col. 153: Excoriations causées par l'équitation. Col. 154: Brûlures et traumatismes causés par explosion. Col. 155: Engelures. Col. 156: Coups de soleil et coups de chaleur. Col. 157: Intoxications aiguës. Col. 158: Traumatismes d'autres sortes. Col. 159: Suicides, tentatives de suicide. Col. 160: Maladies indéterminées. Col. 161: Cas d'observation. Dernière colonne: Total des malades entrés.	
» 4.	Maladies vénériennes dans l'armée.....	100
» 5.	Mortalité et causes de mort parmi les soldats	102
» 6.	Âge des soldats morts	103
» 7.	Malades traités dans les hôpitaux de garnison	103
» 8.	Maladies traitées dans les hôpitaux de garnison	104
» 9.	Opérations pratiquées dans les hôpitaux de garnison	112
» 10.	Revaccinations des soldats	115
» 11.	Ordre des territoires de conscription par rapport au nombre des non enrôlés par suite de maladie ou de vice constitutionnel.....	117
» 12.	Résumé des rapports sur les inspections médicales des conscriptionnaires...	118
» 13 — 14.	Résumé des causes de réformation de conscriptionnaires	120
» 15.	Résumé des rapports sur les modifications des relations de service des conscrits	124
» 16.	Causes de réformation des conscrits	125
C.	Fonctionnement de la direction de santé de l'armée au bureau vétérinaire	127
D.	Service vétérinaire de l'armée.	
	1. Corps des vétérinaires militaires	128
	2. Extraits des rapports annuels des vétérinaires militaires.....	128
Tableaux:		
N:o 1.	Tableau des crédits alloués au service vétérinaire des troupes	144
» 2.	Résumé des rapports sur les maladies des chevaux de l'armée	146
» 3.	Chevaux morts.....	149
» 4.	Chevaux tués	150
» 5.	Chevaux réformés	151

A. Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses verksamhet å fältläkarbyrån.

Under sjätte året av sjukvårdsstyrelsens verksamhet hava å dess fältläkarbyrå handlagts 2,350 ärenden. Dessa hava utgjorts av: 384 kungl. brev, generalorder och ämbetsskrivelser, 65 kungl. remisser, 392 redogörelser och räkningar, 112 ersättningsmål och rekvisitioner, 113 anmärkningsmål, 146 hemliga ärenden och 1,138 diverse mål.

Å fältläkarbyrån har under året tjänstgjort personal till samma antal och i samma egenskap som under år 1912. Arbetet har varit fördelat mellan fältläkaren, läkarassistenten och intendenten på enahanda sätt, som omförmäls i styrelsens underdåniga berättelse för år 1908.

Bland viktigare ärenden, som handlagts å fältläkarbyrån, må nämnas följande utredningar och förslag:

Underdånig hemställan angående nådig proposition till 1914 års riksdag rörande fortsatt övergång under år 1915 till fältläkarkårens nya organisation.

Underdånig framställning angående undervisning i psykiatri vid årets militärläkarkurs.

Underdånig framställning angående ersättning åt militärläkare vid ökad tjänstgöring.

Underdånig framställning rörande fördelningsläkares m. fl. beridenhet.

Underdånig framställning angående revaccination av de värnpliktiga.

Underdånigt utlåtande angående framställning om införande av organiserad militärtandvård vid armén.

Utlåtande att vid sjukdom, särskilt venerisk sådan, räkna sjukdagar å militärsjukhus såsom tjänstetid.

Anställande av sjuksköterskor vid armén tillhörande sjukvårdsanstalter.

Ordande av tandvården vid arméns truppförband under år 1914.

Beträffande sjukvårdsmaterielen har Styrelsens verksamhet under året, förutom den årliga skeende anskaffningen av materiel för ersättande av det,

8 ARMÉFÖRVALTN:S SJUKVÅRDSTYR:S VERKSAMHET Å FÄTLÄKARBYRÅN.

som förbrukats, och för vidmakthållande av krigsberedskapen, omfattat nyanskaffning och komplettering av sjukhusutredningen vid dessa truppförband, samt materiel för etappformationer och landstorm.

Större fälttjänstövningar hava under årets regementsövningar avhållits i Jämtland. Sjukligheten under desamma har varit ringa.

B. Hälso- och sjukvården vid armén.

1. Fältläkarkåren.

Under år 1913 har Fältläkarkåren undergått de förändringar, som framgå av följande tabell:

Beställningar	Lediga vid årets början	Ledigblivna genom			Summa	Återbesatta	Lediga tjänster, som icke skola återbesättas en- ligt den nya organisationen	Lediga vid årets slut
		transport eller befordran	avsked	dödsfall				
Fältläkare.....	—	—	1 ¹⁾	—	1	1	—	—
Fördelningsläkare	—	—	1 ²⁾	1 ³⁾	2	1	—	1
Regementsläkare	1	1	4 ⁴⁾	—	6	4	1	1
Bataljonsläkare	10	11	—	—	21	5	5	11 ⁶⁾
Extra bataljonsläkare	6	1	—	—	7	6	—	1
Fältläkarstipendiater	12	—	—	1 ⁵⁾	13	4	—	9
Summa	29	13	6	2	50	21	6	23

Till fältläkare och chef för Sjukvårdsstyrelsens fältläkarbyrå har utnämnts assistent i samma styrelse, regementsläkaren i Fältläkarkåren A. I. Dahlheim.

Till fördelningsläkare hava förordnats, vid IV. arméfördelningen fortfarande fördelningsläkaren i Fältläkarkårens reserv C. C. Ekeroth samt vid V. arméfördelningen fördelningsläkaren i Fältläkarkåren B. C. Fristedt. Till regementsläkare hava utnämnts: vid kommendantskapet å Karlsborg bataljonsläkaren vid Värmlands regemente L. W. Hedborg, vid Fortifikationen A. J. G. Wahlstedt, vid Södra skånska infanteriregementet bataljonsläkaren vid Kronprinsens husarer, regementsläkaren i fältläkarkåren A. Lindau, vid Karlskrona grenadjärregemente bataljonsläkaren vid Hallands regemente S. F.

¹⁾ Fältläkaren i Sjukvårdsstyrelsen E. I. Boman.

²⁾ Fördelningsläkarna F. A. G. Netzler vid V. och ³⁾ A. J. Ekdahl vid I. arméfördelningen.

⁴⁾ Regementsläkarna vid Svea livgarde C. A. V. Flensburg, vid Karlskrona grenadjärregemente J. T. Grönwall, vid Södra skånska infanteriregementet N. G. Samuelson och vid Garnisonssjukhuset i Stockholm L. V. Lundberg.

⁵⁾ Fältläkarstipendiaten A. V. Lundeqvist.

⁶⁾ beställningar vid kavalleriet tillsättas först vid nuvarande regementsläkares avgång.

Åkerlund, vid garnisonssjukhuset i Stockholm sjukhusläkaren därstädes N. Bellander samt i Fältläkarkåren bataljonsläkarna vid Göta artilleriregemente J. A. Rundström, vid Svea livgarde K. G. A. Lindström samt vid Krigsskolan A. O. Setterblad. Transport har erhållits till Svea livgarde av regementsläkaren vid Södermanlands regemente B. C. Fristedt.

Högre lön enligt nya organisationen har tilldelats bataljonsläkarna K. A. Odqvist, B. K. A. Danelius, K. G. Cedergren och J. A. Drougge samt enligt den gamla organisationen (dock med endast 1000 kr.) bataljonsläkarna A. F. Bruselius, G. Möller, F. G. Ask och K. A. Rosén.

Till bataljonsläkare hava utnämnts vid Västmanlands regemente extra bataljonsläkaren G. A. W. P. Wingren och vid Hallands regemente fältläkarstipendiaten K. E. J. Weisner, varjämte bataljonsläkaren vid förstnämnda regemente S. R. Erhardt transporterats till Sjukvårdsstyrelsen såsom assistent.

Enligt den nya organisationen av Fältläkarkåren skola följande *vid 1914 års utgång besatta* beställningar indragas vid innehavarnes avgång, nämligen en regementsläkarbeställning vid varterda Livgardet till häst, Livreg. husarer, Smål. husarreg., Kronprinsens husarreg. och Norrlands dragonreg. samt en bataljonsläkarbeställning vid varterda av Livreg. grenadjärer, Första livgren. reg., Jönköpings reg., Dalreg., Hälsinge reg., Norra och Södra skånska inf. reg., Vaxholms gren. reg., Skånska husarreg., Positionsart. reg. samt Svea och Skånska trängkårerna. Däremot tillkommer en bataljonsläkare vid de kav. regementen, där regementsläkarbeställningar enligt ovan skola indragas.

Fältläkarkårens reserv har under 1913 ökats med 1 fältläkare, 3 fördelningsläkare, 2 regementsläkare, 3 bataljonsläkare och 10 fältläkarstipendiat, men minskat med 2 regementsläkare, 4 bataljonsläkare och 6 fältläkarstipendiat samt bestod vid årets slut av 1 fältläkare, 6 fördelningsläkare, 10 regementsläkare, 37 bataljonsläkare och 30 fältläkarstipendiat.

Taktiska övningar för militärläkare hava under tiden 1—9 augusti hållits vid I. arméfördelningen med förläggning i trakten av Hässleholm. Såsom ledare tjänstgjorde vederbörande fördelningsläkare.

Resestipendier hava under år 1913 åtnjutits av regementsläkaren C. G. Rundquist och bataljonsläkaren C. G. W. Charlier. Militärläkarkurs har försiggått på Garnisonssjukhuset i Stockholm under okt.—dec., och voro till densamma beordrade 5 bataljonsläkare och 3 extra bataljonsläkare.

---

2. Utdrag ur läkarnas årsberättelser.

I. Arméfördelningen.

Karlskrona grenadjärregemente.

Undertecknad blev den 15. sistlidne augusti utnämnd till regementsläkare vid regementet och inträdde omedelbart därefter i tjänstgöring.

Regementssjukhuset, som togs i begagnande den 1 mars 1912, och som vad läge, byggnad och allmänna anordningar beträffar motsvarar de krav, man i hygieniska och övriga hänseenden ställer på ett tidsenligt militärsjukhus, lämnar emellertid ännu åtskilligt övrigt att önska med hänsyn till ändamålsenlig inredning och uppsättning. För avhjälpandet av dessa brister har jag nyligen ingått till Kungl. Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse med begäran om att erhålla kirurgisk instrumentalutredning för sjukhusets operationsavdelning, samt om mikroskop, thermostat och övriga för bakteriologiska undersökningar behövlige inventarier. Den stora betydelsen och nyttan av att kunna å själva sjukhuset företaga dylika undersökningar och ej behöva sända bakterieprover för undersökning på annat håll har jag genom flerårig erfarenhet lärt mig att allt mera uppskatta; ty därigenom sättes man ju i tillfälle att i så vidsträckt mån som möjligt, och utan nämnvärda ekonomiska hänsyn, företaga dessa undersökningar och därigenom i långt högre grad än eljest bidra till förekommandet av epidemier.

Åtskilliga andra brister kvarstå att avhjälpa. Bland dessa är belysningen en av de kännbaraste. Belysningsmaterialet inom hela kasernetablissemmentet, och sålunda även i regementssjukhuset, är fotogen; särskilt å sistnämnda institution gör sig ju denna såväl i hygieniska som i andra avseenden betydande olägenhet i högre mån än annorstädes gällande. Att vid fotogenljus företaga undersökningar, göra rond, utföra operationer o. s. v. förefaller den vid det elektriska ljusets komfort vande synnerligen besvärligt, i synnerhet om, såsom härvidlag är fallet, lampornas antal och belysningsintensitet av ekonomiska skäl måste hållas begränsade. Även sjukvårdsbeställningsmännen beklaga sig över det halvdunkel, i vilket de under den mörka årstiden ofta måste uträtta sina uppdrag och sysslor. Denna brist hava vi dock grundad anledning att hoppas få avhjälpd, ty frågan om hela kasernetablissemmentets förseende med elektrisk belysning lär skola bli föremål för kungl. proposition vid nu instundande riksdag.

En annan sjukhuset vidlådande olägenhet är den, att vindsvåningen fortfarande står oinredd, med undantag av de provisoriska anordningar, som vidtagits för att därstädes kunna inrymma sjukhusförrådet, samt den genom avplankning åstadkomna lägenhet, som bildas av den för de två reservsjukrummen avsedda lokalen. Denna lägenhet har flere gånger under årets lopp varit tagen i användning, särskilt under försommarens påssjukeepidemi; och utan densamma skulle det vid åtskilliga tillfällen vara oss svårt, för att icke säga omöjligt, att reda oss med hänsyn till utrymmet. Tyvärr kan dock lägenheten i vindsvåningen under nuvarande förhållanden icke användas under den verkligt kalla årstiden; under regements- och repetitionsövningarne hade vi den likväl i bruk, vilket möjliggjordes genom anbringandet av en järnkamin i densamma. Önskvärt vore, att den tid icke låge för långt avlägsen, då sjukhusets vindsvåning finge sin ursprungligen avsedda inredning.

Under nyssnämnda vapenövningar hava vi åtnjutit den förmånen att hava haft sjuksköterska anställd vid sjukhuset, något som icke kan nog uppskattas, ty genom sitt föredöme och sitt samvetsgranna och plikttrogna arbete har hon varit ej blott till god hjälp vid själva sjukvården utan även en föresyn och ett efterföljansvärt exempel för den övriga sjukvårdspersonalen. I högsta grad önskvärt vore, att vi allt framgent finge komma i åtnjutande av denna förmån.

Bristen på tillräcklig och kompetent sjukvårdspersonal gör sig här som flerstädes gällande, och orsaken härtill är densamma som å de flesta andra håll: otillräckligt rekryteringsmaterial.

Hälsotillståndet vid regementet har under årets lopp varit jämförelsevis mycket gott.

En påssjukeepidemi på 42 fall tog sin början kort efter bev.-rekrytskolans inryckning och sträckte sig in i juli, med enstaka fall även något senare.

Vattnet, vilket kasernetablisementet och sjukhuset erhåller från stadens vattenledning, är lindrigast sagt mindre gott. Det har vanligen en gulbrun färgton och håller en växlande — stundom ganska hög — halt av bakterier och är sålunda olämpligt till dricksvatten; jag har hört åtskilliga beklaga sig över obehag i svalget o. s. v. vid förtärandet av detsamma; därför undviker man också om möjligt att dricka det. Dock finnes det grundad anledning att förmoda, att vi inom närmaste framtid skola erhålla ett, åtminstone i bakteriellt hänseende, bättre dricksvatten. Staden har nämligen haft en kommitté tillsatt för utredandet av detta viktiga hygieniska spörsmål. (*Åkerlund.*)

Kronobergs regemente.

Av de till rekrytskolan inryckta värnpliktiga ha förvånande många visat sig vara till krigstjänst odugliga; vid första efterbesiktningen, som förrättades $\frac{30}{4}$ av regementsläkaren Lembke, frikallades 45 och överfördes till icke vapenföre 29 man. Därav frikallades 16 till följd av organiskt hjärtfel, 11 till följd av lungtuberkulos eller annan kronisk sjukdom i lungorna.

Hälsotillståndet har för övrigt under tiden 15 april—31 maj varit tämligen gott. Intill $\frac{23}{5}$ var det i medeltal något mindre än en sjukdag per kompani och tjänstgöringsdag. Efter $\frac{23}{5}$ ungefär dubbelt så många sjukdagar. Detta till följd av en vid denna tid utbrytande mässlingsepidemi.

Inom lägerområdet finnes *ett* badkar och för övrigt inga möjligheter till varmbad.

Sjukvårdsarbetet har väsentligt underlättats genom officerarnas, särskilt kompanichefernas, stora tillmötesgående och intresse för hälsotillståndet.

(Karlberg.)

Under tiden 1 juni—31 augusti har det allmänna hälsotillståndet varit gott. Under juni och förra hälften av juli månad förekommo ett flertal fall av rubeola (röda hund) med kortvarigt normalt förlopp. För övrigt har intet fall av epidemisk sjukdom förekommit.

En värnpliktig träffades under fotbollsövning av fotbollen å vänstra ögat, vilket hade till följd dels en irit (regnbågshinneinflammation) samt en näthinneavlossning (amotio retinae), och får den skadade på grund härav med all sannolikhet bestående men. För övrigt har intet allvarsamt olycksfall inträffat.

För venerisk sjukdom har endast en patient sjukskrivits, detta ett fall av syfilis: patienten smittad under permission i hemtrakten (Skåne).

En del fall av s. k. marschsvulster, kontusion, försträckningarna ha förekommit. Ett rätt stort antal fall av överansträngningsperiostiter å skenbenet ha behandlats, utan att patienterna härför sjukskrivits. Dessa fall av egentliga överansträngningssjukdomar synas tyda på, att ett relativt stort antal av beväringssjukdomarna ej kunnat fullt motsvara på dem ställda anspråk i fysiskt avseende. Jag anser ej osannolikt, att en del av dessa överansträngningssjukdomar uppstått under idrottsövningar.

Fotvården har varit tillfredsställande. För skavsår ha 15 man sjukskrivits. I en del av dessa fall har jag själv konstaterat olämplighet hos skodonen som orsak till skadorna och därvidlag gett anvisning om rättelse. I flertalet fall ha skavsåren stått i samband med förekomsten av fotsvett. Varje fall av fotsvett, som jag vid sjukhusvisitationerna upptäckt,

har jag låtit behandla enligt Gerdecks metod sålunda, att efter tvättning av fötterna plantarytorna på aftonen samt påföljande morgon, middag och kväll penslats outspädd 35 % formalinlösning, vartill $\frac{1}{2}$ tesked använts varje gång per man. Mellan tårna användes endast hälften så stark lösning. Samtidigt desinfektion av skodon med $\frac{1}{2}$ tesked formalin, vilket upprepas alla fyra gångerna. Det torde vara önskvärt, att *varje* fall av fotsvett i tid får undergå dylik behandling, till förebyggande av för tjänsten hinderliga fotskador. (*Rinander.*)

Under regementsövningarna hava väderleksförhållandena varit särdeles goda, med sol och värme i ovanligt hög grad. Denna omständighet i förening med den föregående vackra sommaren har säkerligen ej så litet bidragit till att hälsotillståndet varit synnerligen gott.

Från epidemiska sjukdomar, varibland under föregående år difteri vid denna tid plägat uppträda på Kronobergshed, har regementet i år lyckligtvis varit alldeles förskonat. Hos en tjänsteflicka vid underofficersborgen visade sig emellertid d. 29 september ett fall av typhoidfeber. Men sedan hon omedelbart insänts till Växjö lasarett och desinfektion av hennes kläder och sovrum, ävensom av avträden med därstädes befintliga exkrementer verkstälts, har intet vidare fall av denna sjukdom visat sig. På grund av barnförlamningsfall i hemorten, Emmaboda, inlades på inrykningsdagen 2 man på sjukhuset där de isolerades och noga observerades, men då de under 10 dagar ej företett några misstänkta symptom, blevo de efter denna tid åter utskrivna från sjukhuset.

Av allvarsamma akuta sjukdomar är att anteckna ett fall av blodförgiftning, förorsakat av ett skavsår på foten, vilket efter 2 dygn slutade med döden, vidare hava 4 fall av blindtarmsinflammation under mötet uppträtt, av vilka ett, då omedelbar fara var för handen, genast, utan att inläggas på regementets sjukhus, inremitterades till Växjö lasarett, där han ögonblickligen opererades med gott resultat. De övriga fallen inlades å regementets sjukhus och av dem insändes *ett* likaledes, då symptomen tycktes bliva hotande, till Växjö lasarett, där han tillfrisknade utan att behöva opereras. De båda återstående fallen gingo även till hälsa.

Ett önskemål är igenläggandet av den brunn, varifrån vatten f. n. hämtas till underofficersborgen m. fl. ställen, vilken brunn har ett synnerligen olyckligt läge, strax invid en ladugård och avträden. Det fall av typhoidfeber, som i år uppträtt, har säkerligen sitt ursprung från vattnet ur denna brunn, vilket även vid föregående tillfällen förorsakat samma sjukdom.

(*Sundberg.*)

Hallands regemente.

Hälsotillståndet vid truppförbandet — däruti inberäknat I. arméfördelningens volontärskolor — har under året varit mycket gott.

Ett fall av scharlakansfeber inträffade i slutet av augusti i manskapsmässen hos en uppadderska. De mot smittans spridande vidtagna åtgärderna kröntes av framgång.

Påssjukeepidemien hade i år något större utbredning än föregående år (100 fall mot 73) och var en fortsättning av förra årets epidemi.

De svåraste sjuka vårdades på regementssjukhuset, övriga i sjukrum i kasern. Desinfektionsåtgärder hava icke håller i år försökts mot denna sjukdom.

I sin mötesrapport för 1912 från Kronobergshed har en där tjänstgörande läkare lämnat vilseledande uppgifter om påssjukeepidemiens utbredning vid Hallands regemente under år 1912. Han säger nämligen: »så gott som hela den därvarande styrkan var angripen» och »i Halmstad isolerades inga fall och så gott som hela styrkan lär också hava blivit infekterad». Till jämförelse nämner han, att på Kronobergshed isolerades varje fall under 3 veckor, och att, tack vare isoleringen, där inträffade blott 20 fall. Emellertid omfattar hans rapport blott en del av bevärningsrekrytskolan. Beträffande hans uppgifter om Hallands regemente grundade sig dessa förvisso blott på hörsägnen, ty vid efterseende i Sjukvårdsstyrelsens årsberättelse från 1912 finner man, att vid Kronobergs regemente med en manskapsstyrka av 531 man under sagda år inträffade icke mindre än 62 fall, varemot vid Hallands, med en manskapsstyrka av 719 man, förekommo 73 fall. Eller med andra ord, vid det förra uppträdde, trots isoleringen, påssjuka hos 11,5 % av manskapet mot vid det senare 10,15 %. Tager man dessutom i betraktande, att årsrapporten från Kronobergs regemente omfattar blott en tid av omkring 6 månader, men från Hallands regemente hela året, bliver ju i själva verket morbiditetssiffran för påssjuka vid det förra relativt mer än dubbelt så stor som vid det senare.

De första fallen av påssjuka år 1912 inträffade i kasernen i januari hos volontärer från Kronobergs regemente, vilka medförde smittan från sin hembygd i Småland, dit de under jul—nyårsledigheten varit tillåtna, och där denna epidemi var i hög grad utbredd. Halmstad var då ännu fritt, varför jag strängt isolerade de första fallen på sjukhuset. Då emellertid kort efteråt och efter hand nya fall uppträdde, fann jag vidare sträng isolering lönlös och dessutom utförbar på grund av bristande utrymme. De lindrigare sjuka inlades därför på i kasernen anordnade sjukrum. 1. kvartalet (1912) inträffade icke mindre än 49 fall, varav de flesta hos Kronobergarne, 2. kvartalet 8, 3. 6 och 4. 10 fall. Volontärskolorna uttryckte i början av april, och sedan förekommo, såsom synes av ovanstående, fall av påssjuka blott sporadiskt. Anmärkningsvärt är, att i den kasern, Kronobergarne logerats, inträffade blott 2 à 3 fall efter dessas avresa. Denna omständighet talar för, att smittoämnet icke är bundet vid lokalerna utan vid personerna och möjligen vid deras kläder.

Stränga isoleringsåtgärder och dyrbara desinfektioner äro flerstädes försökta mot smittospridandet vid denna sjukdom, men hava städse lett till ringa eller på sin höjd tvivelaktiga resultat. Man kan just icke heller vänta annat resultat, då man har stora skäl att antaga, att smittan, som ju ock är högst intensiv, redan sprides under den långa inkubationstiden av 2—3 veckor och sannolikt även en tid efter det alla sjukdomssymtom försvunnit. Man känner dessutom icke med säkerhet, på vad sätt smittan, vars bakteriologiska natur ännu är okänd, vinner inträde i organismen, om det ock är troligt, att munnens, svalgets och näsans slemhinnor utgöra ingångsporten. Men att därför låta manskapet många gånger dagligen skölja dessa med antiseptiska vätskor — vid en så ofarlig sjukdom — anser jag för min del icke berättigat såväl av kostnadsskäl som av omöjligheten att härvid utöva nödig kontroll. För min del anser jag fortfarande, att man handlar klokast uti att nöja sig med att *strängt* isolera blott de allra första fallen och sedan, om detta icke giver resultat, lägga patienterna, om möjligt för sig, i sjukrum (sjuktält), tills sjukdomssymptomen i det närmaste försvunnit, framförallt febern, och därefter låta dem omedelbart åter inträda i tjänstgöring. Och det är alls icke för truppförbandens övningstid likgiltigt, huru härvid läkaren förfar.

Regementets sjukhus har i år i alla rum och korridorer erhållit linoleummattor av bästa kvalitet (Forshaga granit A) och är nu ännu mera tilltalande än förut. Ända tills mitten av detta år har sjukhuset haft svårigheter med vattenuppfordringen, men ha dessa nu avhjälpes genom installering av en kolvpump med elektrisk motor och flottör. I stället för att förut 3 à 4 man under flera timmar måst arbeta med en handpump för att fylla den på vinden befintliga cisternen, varvid ett mycket störande buller förnams i hela sjukhuset, sker nu fyllandet efter en enkel förflyttning av ett handtag i flottörskåpet på 10 à 12 minuter och så gott som alldeles ljudlöst.

Alla önskemål för sjukhuset äro fyllda med undantag av att få innerväggarna bestrukna med oljefärg.

Sjukhusets servis har under året utbytt mot ny, som märkts med genéverkorset.

Fördelningsläkaren förrättade i september vid regementet *sundhetsinspektion*, över vilken slutomdömet blev: »överallt är största snygghet och ordning rådande och såväl sjukhuset som Hallands regemente i sin helhet uppfylla högt ställda anspråk».

Utväljandet till *elever i sjukvårdssoldatskolan* skedde enligt mitt av regementschefen godkända förslag på följande sätt: på varje kompani fingo så många, som önskade, anmäla sig som eventuellt blivande elever, varefter jag bland dessa fick utvälja det bestämda antalet. Härigenom lyckades man få en verkligt god uppsättning. Alla eleverna blevo ock vid slutprövningen förklarade lämpliga till fortsatt utbildning i sjukvårdstjänst.

Sjukvisitationerna hava sedan medio av oktober hållits kl. 4.30 e. m. Enligt hittills vunnen erfarenhet har denna tidsändring — sjukvisitationerna höllas förut under sommaren kl. 6.30, under vintern kl. 7.30 f. m. — visat sig synnerligen lämplig. »Marodörerna» hava nästan försvunnit från sjukvisitationerna, och läkaren har sedan med få undantag endast haft verkligt sjuka att göra med.

Fotvården har i allmänhet skötts väl. I regementsinstruktionen äro införda detaljerade bestämmelser om fotvården, varav den är den viktigaste, att halvtroppscheferna dagligen efter slutade övningar skola inspektera sitt manskaps fötter och själva genast behandla mindre fotskador eller vid behov samma kväll avsända dem till sjukhuset för behandling. (*Söderberg.*)

Norra skånska infanteriregementet.

Jag måste ge uttryck för min åsikt, att omåttlig cigarrettrökning och överdriven sport i ungdomen, kanske oftast tillsammans, äro de verksamaste anledningarna till den stora mängden av kassation på grund av organiskt hjärtfel såväl under inskrivningarna som under mötetiden.

(*Lindgren.*)

Södra skånska infanteriregementet.

Med den tidiga inryckning 15. april och sena utryckningen 13. oktober torde väl gränserna vara uppnådda för förläggning i barackerna i deras nuvarande skick, enär de ju ingalunda kunna anses medgiva någon verklig vinterbeläggning.

Hälsotillståndet har i allmänhet varit tillfredsställande. Av svårare akuta infektionssjukdomar har endast förekommit ett fall av scharlakansfeber. Av andra epidemiska sjukdomar hava såsom vanligt å detta regementets övningsplats förekommit ett ej ringa antal fall av angina tonsillaris och parotitis epidemica, vilka dock ej haft med sig några svårare komplikationer.

Det stora flertalet sjukskrivna hava endast haft mer eller mindre lindriga yttre åkommor såsom vrickningar, kontusioner och fotskador.

Liksom under fjolåret har en sjuksköterska varit anställd vid regementets sjukhus under såväl beväringsrekrytskola som repetitionsövningar och har denna åtgärd varit särdeles väl behövlig, enär det visat sig omöjligt att få det antal sjukvårdsbeställningsmän, som är oundgängligen nödvändigt för sjukvården. I synnerhet gör sig denna brist gällande under fälttjänstövningar, då ju varje kompani har behov av att få sig tilldelat en sjukvårdsbeställningsman. (*Lindahl.*)

Skånska husarregementet, Hälsingborg.

Allmänna hälsotillståndet har under det gångna året varit gott. Några särskilt anmärkningsvärda eller märkligare sjukdoms- eller olycksfall ha ej förekommit.

Vid sidan av de rent militära övningarna ha som vanligt bedrivits sport övningar, och synes intresset för desamma alltjämt vara livligt. Att dessa övningar ej kunnat avlöpa utan en del olyckshändelser är ju helt naturligt. Så hava t. ex., utom en del yttre skador, såsom kontusioner, vrickningar o. d., två rätt allvarsamma fall av akut hjärtinsufficiens förekommit, vilka krävt ej mindre än 95 dagar för återställandet.

Varje man erhåller under den kallare årstiden en gång i veckan ett bastubad med dusch och bassin och under den varmare årstiden har varit berett tillfälle till havsbad i sundet. På grund av den nya kasernens längre avstånd från havet har emellertid denna förmån ej numera kunnat beredas truppen i så stor utsträckning som då den var förlagd i den gamla kasernen, vilken ju var belägen alldeles invid stranden. I tvättrummen inom kasernen finnas dessutom inrättade s. k. bidets för tvättning och sköljningar. Oaktat alla dessa åtgärder för renlighetens befrämjande, uppstå dock bölder och andra sjukdomar i bindväven i avsevärd mängd och gå härigenom ett stort antal tjänstgöringsdagar förlorade.

Den nya kasernen synes i alla avseenden motsvara de anspråk, man kan hava på en dylik anstalt. De i förra årsberättelsen omnämnda bristfälligheterna beträffande värmeledningen hava i det närmaste blivit avhulplna genom anbringandet av en ny ångpanna i den norra delen, och den i underofficersbostäderna anmärkta fuktigheten har minskats efter insättandet av en del järnkaminer i lägenheterna.

Rekryteringen har ej försiggått så lätt som vanligt. Vid årets slut funnos ännu 22 vakanser. Materialet har överhuvudtaget varit gott.

(Collin.)

Skånska husarregementet, Landskrona.

Hälsotillståndet har under året varit särdeles gott. Intet enda fall av svårare infektionssjukdomar har under året förekommit och endast några få fall (8) av påssjuka under årets 2 första kvartal.

Ett dödsfall har under året förekommit, nämligen självmord genom hängning.

Årets rekrytering av volontärer synes hava i så måtto lyckats väl, att de antagna rekryterna i avseende på krafter och kroppsutveckling synas vara lika bra som det föregående årets rekrytkontingent. Även de värn-

pliktige, som i november 1913 inryckte, visa en kraftig och lämplig kroppskonstitution. Endast 3 hava behövt få ändring i sitt värnpliktsförhållande, därav 1 frikallad och 2 överförda till »icke vapenföre».

Sjukvisitationerna hava under året fåtaligt besökts. (*Hederström.*)

Skånska dragonregementet.

Frånsett utbredda, men lindriga, epidemier av påssjuka, rash och influensa har hälsotillståndet varit ovanligt gott — dock mest anmärkningsvärda torde vara de många fallen av skabb, men av denna sjukdom — liksom av ovannämnda — har hela orten i hög grad varit hemsökt. Av dödsfall i sjukdom har funnits 1 av pneumoni, självmord 2. För svårare olycksfall har regementet varit förskonat.

Revaccination har icke någon vägrat underkasta sig, ehuru vaccinationen liksom förra året på de allra flesta måste göras om på grund av underhållig vaccin.

Sjukhuset, som påbyggdes 1909—10, slutbesiktigades i maj 1913 och upptäcktes det då, att golvet i de 2 största rummen i tredje våningen jämte underliggande bjälklager var angripet av torröta, vilket gav anledning till en större reparation på entreprenörens bekostnad, men för övrigt har icke under året av brist på medel någon bättring av de i förra årsberättelsen omnämnda brister kunnat äga rum. Härtill kommer nu i år, att sprickor i väggarna blivit större, särskilt i ett av gavelrummen i översta våningen, där även gipstaket börjar falla ner — och en av väggarna här fuktar betydligt på grund av otäthet i yttertaket. I underhållsplanen för 1914 äro betydliga reparationer upptagna för första och andra våningen, men inga för tredje, som bäst behöver det.

Maten, som alltid god och riklig — men köket och matsalen besväras mycket av flugor — jag har förgäves sökt bättring genom att föreslå bättre renhållning och desinfektion av de närbelägna gödselstäderna, men har icke kunnat få denna genomförd.

Rekryteringen blir svårare år för år. Min klagan i förra årsberättelsen kan jag endast vidhålla. På särskild ansökan har medgivits att i år få antaga rekryter födda så tidigt som 1. juli 1896 — och en enstaka ännu yngre — men härigenom ha c:a 20 % av årets rekryter blivit så unga, att jag icke kan tro, att de om 1—2 år kunna vara så andligen mogna, att de lämpligen kunna sättas till befäl över de värnpliktige, som ju i regeln bli betydligt äldre. Och oaktat detta medgivande har antalet antagna rekryter under hösten 1913 icke kunnat uppböras högre än till 148.

(*Ammitzböll.*)

Kronprinsens husarregemente.

Sjukligheten har varit anmärkningsvärt stor under första kvartalet och in på det andra. Icke mindre än fyra olika infektionssjukdomar uppträdde samtidigt och förorsakade ensamt under första kvartalet en förlust av över 1,300 tjänstgöringsdagar samt betydande extra omkostnader för serumrör, desinfektion och sjukhusvård.

Som vanligt fingo vi en påhälsning av influensa i jan. med talrika bronchiter, två pneumonier samt massvis förekommande fall av halsfluss. I kvartalssjukbeskeden äro endast de svårare fallen antecknade, de övriga gå under rubriken befriade från övning och hava polikliniskt behandlats i kasernen. Under dessa dagar voro sextio st. sjukanmälda vid sjukvisitationen ingen ovanlig företeelse.

I slutet av jan. kom påssjukan; jag försökte isolera de första fallen, men epidemien uppträdde med en sådan spridning, att detta icke lät sig göra, då jag endast hade 11 isoleringsplatser att tillgå, och därför fingo skvadronerna order att var för sig isolera de sjuka i dagrum eller logement samt bära maten till dem, så att de blevo portförbjudna i matsalen, messlokaler m. m. Endast 15 fall, alla med komplikationer, intogos på sjukavdelningen, ett 70-tal vårdades i respektiva logement.

Samtidigt uppträdde spridda fall av scharlakansfeber, som omedelbart isolerades å epidemisjukhus, och hade vi av sjukdomen tre fall i jan. och två i febr.

Så kom i jan. samt fortsättande ända in i april difteri. Nitton kliniska fall avsåndes direkt till epidemisjukhuset, men vi måste isolera hemma inom kasern 11 bacillbärare, vilket endast kunde ske därigenom, att underofficersskolan fick utrymma sin lokal och tillsvidare inlogeras i sina lektions-salar. En av våra sjukvårdare insjuknade kliniskt och avfördes till epidemisjukhuset, men som utrymmet därstädes var starkt taget i anspråk, hemsändes efterhand förut sjuka, nu bacillbärare till kasernens isoleringslokal. På grund av dessa förhållanden hava sjukdagarnas antal på civilt sjukhus under hela året utgjort 1,117. Samtliga infektionsfall återgingo till full hälsa, och intet dödsfall har inträffat inom regementet, med undantag av en beväringsskott, som avled av skottskada — vådaskott från browningpistol. —

Under de tre senare kvartalen har sjukligheten varit ringa i likhet med föregående år.

Belysningen är mycket underhållig — selengas — och klagomålen däröver allmänna. En hel del vrickningar och andra yttre skador torde kunna hänföras till brister i detta avseende, och under den mörka årstiden är

detta i flera avseenden en avsevärd och, hygieniskt sett, mycket olämplig omständighet.

Rekrytering av stam och beväring har under året givit goda resultat.
(*Bohmansson.*)

Vendes artilleriregemente.

Under årets tre första månader inträffade å regementet 163 fall av påssjuka. Samtliga fall avlupo utan nämnvärda komplikationer. Icke mindre än 32 fall hava behandlats för skabb. Den ovanligt höga siffran beror icke på överföring av smitta inom kasernerna, utan står i samband med det förhållande, att hela den staden kringliggande landsbygden synes i hög grad vara infekterad med denna åkomma.

Vaccinationsämnet har icke medfört önskat resultat å någon av de vaccinerade. (*Falck.*)

Göta ingenjörkår.

Allmänna hälsotillståndet har varit ganska tillfredsställande.

Ingen svårare epidemi har förekommit, men omkring 70 fall av påssjuka.

Kåren disponerar en försvarlig köksträdgård, som lämnar riklig tillgång på grönsaker och därigenom välkommen omväxling i matsedeln.
(*Hedborg.*)

Skånska trängkåren.

Hälsotillståndet har under året varit synnerligen gott.

I slutet av september månad insjuknade i akut barnförlamning en 2-årig dotter till en underofficer, boende i kasernen vägg om vägg och i ständig förbindelse med logementerna. Lägenheten desinfekterades och isolering av hela familjen, så gott sig göra lät, företogs. Att gifta underofficerare med sina ofta barnrika familjer skola bo inom kasernerna är kanske ur sanitär synpunkt icke så välbetänkt, då härigenom kunna uppstå smittokällor, inför vilka man kan komma att stå alldeles maktlös.

De hygieniska anordningarna, såväl inom som utom hus, äro tillfredsställande med undantag av belysningen inom hus och vattentillgången, vilket förhållande fortfarande väntar på sin lösning, som lätt kan åstadkommas från staden Hessleholms elektricitets- och vattenverk.

Under de senaste åren har i kasernen använts ett golvinpregneringsmedel »flurit», som visat sig vara synnerligen ändamålsenligt att betydligt minska damningen och i hög grad underlätta renhållningen. Golven erhålla dock genom denna behandlingsmetod ett långt ifrån tilltalande utseende. (*Lembke.*)

II. Arméfördelningen.

Första livgrenadjärregementet.

En ganska intensiv mässlingsepidemi var gängse under juni och juli månader. I samband härmed vill jag framhålla den stora nytta, som den sedan 1912 uppsatta »Döckerska baracken» medförde för vården och isoleringen av de sjuka, och det är önskvärt, att baracken får kvarstå på Malmen, där nästan varje år epidemier äro gängse inom båda regementena, och det numera otillräckliga utrymmet på sjukhuset ej medgiver vården av något större antal sjuka.

Lagen om ersättning åt dem, som ådragit sig sjukdom och skada i tjänsten, synes komma att bereda vederbörande militärläkare en del besvärligt arbete. Även om man låter verkställa vederbörliga förhör och utredningar angående dem, om vilka man anser, att de kunna hava anspråk på ersättning, händer det numera ej sällan, att personer komma flera månader efter övningstidens slut med anspråk på ersättning för sjukdom, som de skola hava ådragit sig under sin tjänstgöring. Att åstadkomma någon slags utredning i sådana fall bliver då vederbörande militärläkares uppgift, och detta kan vara förenat med stora svårigheter, då anmälan göres så lång tid efter tjänstgöringens slut. Då det gäller ersättning för sjukdom bör en ej allt för lång tid (2 à 3 månader) fastställas, inom vilken anmälan bör vara gjord.

I samband härmed kan framhållas, att en hel del av de värnpliktiga äro medlemmar av sjukkassor och *anse sig hava rätt att fordra intyg om, att de varit sjukskrivna vare sig på sjukhus eller i kvarter.* För sjukkassa som åtnjuter statsanslag bör vara stadgat, att ersättning ej utbetalas till värnpliktig, enär han ju erhåller både dagavlöning och vård under sin sjukdom.

Beträffande efterbesiktningar av värnpliktiga vill jag framhålla det stora antal (21 st.) kraftiga individer, vilka på grund av åderbräck måst överföras till icke vapenföra. De faktorer, som medverkat till ett sådant resultat, enligt min uppfattning, äro dels disproportionen mellan övningstiden och övningsprogrammet, dels att uttagningarna till de olika vapenslagen äger rum vid inskrivningstillfället och ej, som säkerligen vore lämpligare, efter slutade inskrivningar inom området. En bättre fördelning med hänsyn till lämplighet kunde där äga rum med ledning av vederbörliga anteckningar vid undersökningstillfället. Ett annat sätt att använda dessa med åderbräck behäftade vore om man kunde överföra dem till »viss vapentjänst». Även om de ej kunna användas såsom linjetrupper, äro de användbara vid de bakre formationerna. En operation för åderbräck kräver så lång tid för fullt återställande, att större delen av rekrytskoleperioden går åt.

Under årets fälttjänstövningar var hälsotillståndet gott, fastän flera kompanier fingo bivackera ute.

Sedan flera år tillbaka medför varje halvtroppchef under marsch ett litet paket innehållande salicyltalg, bomull, gas och en binda för att kunna under rasterna sköta sitt manskaps fötter. Givetvis råder ej den sparsamhet med denna materiel, som önskligt vore, utan medför denna anordning en ganska avsevärd förbrukning av förbandsmateriel. (*Hintze.*)

Andra livgrenadjärregementet.

Allmänna hälsotillståndet rätt tillfredsställande. En *mässlingsepidemi* under maj—juli med närmare 150 fall har dock borttagit ett avsevärt antal utbildningsdagar för dem, som insjuknade i denna sjukdom. De flesta, eller 83 fall, inträffade i juni. Alla sjukdomsfallen gingo till hälsa, men många voro rätt allvarsamma med betydliga temperaturstegringar och intensiva luftrörskatarrer.

Av *sjukdomsfall av särskilt intresse* må här antecknas ett fall av vattenkoppor med ett synnerligen intensivt, över hela kroppen utbrett, äkta vaccinkoppor liknande utslag. Då koppfall vid ungefär samma tidpunkt uppträtt i huvudstaden, ansåg jag emellertid rådligast anmäla fallet till Kungl. Sjukvårdsstyrelsen med begäran om nedsändande av specialist för säkerställande av diagnosen. Fallet infördes genast till epidemisjukhus i Linköping, där sedermera genom sakkunning från Stockholm konstaterades, att fallet verkligen var vattenkoppor.

Sjukvisitations- och besiktningsslokalerna otillfredsställande, men då väl är att hoppas, att, sedan Linköping nu blivit bestämd som förläggningssort för regementet, användningen av de nuvarande sjukvisitations- och besiktningsslokalerna icke skall bli för långvarig, har jag icke ansett mig böra driva frågan om nya sjukvisitations- och besiktningsslokaler, även om sådana måste anses icke blott önskvärda, utan synnerligen väl behövliga. Endast som ett provisorium kunna de nuvarande godtagas.

Sjukhusutbildning har meddelats åt till regementssjukhuset beordrad personal, värnpliktiga från Östgöta trängkår. Samtliga kunde lämnas det bästa vitsord för såväl uppförande som flit och insikter.

Revaccination av årets bevärningsrekryter har utan undantag ägt rum, vartill nog i ej ringa mån bidrog den i huvudstaden uppträdande kopp-epidemien.

Några rön *beträffande militärgymnastikens inflytande på uppkomsten av bräck* äro icke att anteckna.

I samband med denna fråga vill jag understryka vikten utav, att åt gymnastiken anslås å övningsprogrammet så mycken tid dagligen, att de värnpliktigas fysiska utveckling därigenom kraftigt måtte befordras. Många

värnpliktiga hava på grund av sin civila sysselsättning, såsom jordbrukare och andra, före inträdet i rekrytskolan förlorat i ungdomlig kroppslig smidighet och mjukhet och »stelnat till», vadan deras träning i icke ringa mån försvåras och kräver god tid och tålmod. En systematisk, rätt tillämpad gymnastik har härutinnan liksom i allmänhet den största betydelse, men måste nog i vissa fall i tillämpningen individualiseras, för att ej eljest lätt för åtskilliga beväringssrekryter komma att kännas såsom nästan en plåga. Det händer också ej så sällan, att värnpliktiga beklaga sig hos läkaren just för gymnastikövningarna. Vid ett par tillfällen, jag varit närvarande vid gymnastiklektioner, fick jag ock det intrycket, att kroppen uppmjukande rörelser måste för en stor del av de värnpliktiga i väsentligare grad föregå, innan åtskillig på programmet upptagen redskapsgymnastik, såsom språng över häst och plint m. m., kommer till utförande. En systematiskt tillämpad gymnastik är ett grundläggande villkor för kroppens fysiska utveckling och därigenom också för erhållande av en beträffande kroppsutveckling god soldat. Det är därför av största vikt, att gymnastiken blir väl tillgodosedd samt ledes och övervaras av väl utbildat, för densamma intresserat befäl.

Utspisningen vid regementssjukhuset har föreståtts av en kokerska. Råvarorna till sjukhusmaten hava tagits från regementets förråd enligt truppens portions- och utspisningsstat samt därjämte, då så ansetts behöfligt, utfyllts genom inköp av vissa livsfrnödenheter. (Vahlqvist.)

Jönköpings regemente.

Hälsotillståndet har under året varit gott, utom att rash och påssjuka förekommit talrikt (resp. 66 och 117 fall), men intet fall av svårare infektionssjukdom, undantagandes 1 fall av epidemisk hjärnhinneinflammation, av vilken sjukdom en beväringssman angreps under fälttjänstövningarna i Östergötland och efter 2 dygn avled å Linköpings epidemisjukhus; under fälttjänstövningarna förekommo i övrigt ett ringa fåtal sjukdomsfall av lindrig art.

Utom det nämnda dödsfallet har 1 dödsfall inträffat av tarmvred hos beväringssman. Halsfluss utbröt häftigt efter en marschövning med hela beväringssrekrytskolan (utom 11. kompaniet) den 18 juli; enligt uppgift hade dricksvatten tagits ur en oren brunn; den 18 juli vårdades 3 fall av halsfluss; den 19 juli 7 nya fall;

»	20	»	20	»	»	;
»	21	»	39	»	»	;
»	22	»	22	»	»	;
»	23	»	9	»	»	;

av dessa voro blott 2 fall å 11. kompaniet; flera difteribac.-prov togos med negat. resultat, blott streptococcer.

Vid regementsövningens början voro 6 beväringmän behäftade med gonorrhé vid inställelsen; de flesta hade försummat all behandling, och ingen utskrevs före regementsövningens slut trots dagl. behandling enl. Janet; de hade annars nästan samtliga varit lämpliga såsom reservunderbefäl; frivilligt uppskov med tjänstgöringen ville ingen av dem underkasta sig!
(Rundquist.)

Kalmar regemente.

Hälsotillståndet har under 2. kvartalet, fränsett ett antal rätt svåra lunginflammationer, vilka dock alla gingo till hälsa, varit rätt gott, men under 3. och 4. kvartalen har sjukligheten i likhet med föregående år åter varit relativt stor, vilket såsom jag upprepade gånger framhållit, i väsentlig mån torde bero på de särdeles ogynnsamma *förlägningsförhållandena*, som fortfarande råda i regementets mötesplats. Då regementet endast har två lägerhyddor till sitt förfogande eller en mindre än de flesta andra å sina gamla mötesplatser kvarliggande infanteriregementen, framgår redan därav, att det har sämre förläggning å sin mötesplats än de flesta andra därmed jämförliga regementen. I vissa logement i barackerna har luftutrymmet för person under repetitionsövningarna också ej kunnat bli större än 4 kubikmeter, ett otillåtligt litet luftutrymme.

Även i år befanns under repetitionsövningarna nödigt *isolera* ett antal (15) personer från av barnförlamning smittade gårdar eller byar. Ingen av dessa isolerade insjuknade i nämnda sjukdom, men på aftonen den 5. oktober, dagen före uttryckningen till II. arméfördelningens fälttjänstövningar i Östergötland, insjuknade en värnpliktig under symptom av hjärnhinneinflammation, vilka av mig tolkats såsom en särskild form av akut barnförlamning. Vid dennes besök hos mig i början av detta år (1914) kvarstod ännu en viss grad av facialisförlamning jämte någon abducensförlamning med åtföljande dubbelseende på avstånd; i övrigt var mannen frisk, ehuru ännu ej fullt arbetsduglig.

Av *anmärkningsvärda sjukdomsfall* vill jag endast nämna ett fall av *hjärtförstoring*, som synbarligen uppstått såsom följd av en uthållighetslöpning med lättare fältutrustning på omkring 10 kilometer å en backig väg vid 30° lufttemperatur. (Denna väg tillryggälades på 1 timme och 10 minuter.) Möjligen har dock härvid en kort förut av den sjuke genomgången halsfluss orsakat en viss hjärtsvaghet, som gjort honom mera disponerad för hjärtsjukdom.

Såväl detta nu relaterade fall som den omnämnda relativt stora sjukligheten i år som under flera föregående år synes till en stor del, utom av vad förut sagts om förläggningen, bero på, att till följd av *den korta utbildningstiden* för infanteriet alla övningar, såväl de rent militära som de militäridrottsliga, måste bedrivas i raskare fart än den vid dylika övningar ovane kan tåla. Dessa omständigheter torde även vara förklaringsgrunden till, att under militärtjänstövningen sjukligheten bland såväl de värnpliktiga som de fast anställda av manskapet hittills som regel varit mångdubbelt större än bland deras jämnåriga, som sysslat med vanligt civilt arbete — detta i trots av att de till militärtjänst uttagna dock äro de kraftigaste. Från läkaresynpunkt måste därför så kraftigt som möjligt framhållas behovet av bättre förläggning och mera tid för nödvändig utbildning.

Under årets fälttjänstövningar visade sig *bataljonsförbinderivagnarna* olämpliga även däruti, att de genom sin storlek och form verkade som sannskyldiga hästskrämmor på vid dem ovana hästar, samt att de till följd av sin tyngd dels körde sig fast å de av regnet uppblötta vägarna, dels även visat sig synnerligen svåra få upp för större backar. Utom anställandet av försök med förbinderivagnar av annan konstruktion — förbinderiautomobiler torde nog bliva framtidens vagnar — vill jag även i år som önskemål framhålla: lättandet av infanteristens *packning*, anskaffandet av *kokvagnar* för infanteriet, uppförandet av *sjukvårdsdistinktionskorpralsbeställningar* på stat samt slutligen utfärdandet av bestämmelser om, att *regementläkarna* vid infanteriet med flera militärläkare skola å garnisonsorter, där sådant låter sig göra, äga rätt och skyldighet att å kronan tillhöriga hästar utbilda sig i *ridning*. Då staten fordrar, att dessa läkare skola besitta nödig färdighet i ridning, torde staten även ha skyldighet bereda dem tillfälle till övning i denna färdighet, åtminstone där detta utan olägenhet kan ske.

Revaccinationen har under året, tack vare smittkoppsepidemien i Stockholm, fått företagas å ett relativt stort antal (312) värnpliktiga. Den slog även synnerligen väl ut, i ty att den gav gott resultat hos 90 % av de revaccinerade. (*Nyström.*)

Smålands husarregemente.

Hälsotillståndet har under första hälften av året varit synnerligen dåligt, under den senare hälften däremot mycket gott. Vad som betingade den stora sjukligheten under årets första del var huvudsakligen influensa, men även påssjuka och rash. Influensan var särdeles elakartad och hade svåra följsjukdomar, såsom pneumonier med efterföljande empyem, variga otiter m. m. Antagligt är, att några fall av ledgångsreumatism och ett fall av meningit också haft samma ætiologi.

Under året har ingen svårare olyckshändelse inträffat vid regementet. Sjuksköterska har under större delen av året varit anställd å regements-sjukhuset och hava hennes tjänster varit ovärderliga. Sjukvårdsmanskapet har i allmänhet på tillfredsställande sätt skött sitt åliggande. Önskemålet att få bättre avlöningsförmåner för t. f. sjukvårdsunderofficeren kvarstår. Utredningen å regementssjukhuset har till följd av genom extra anslag möjliggjort inköp av nattduksbord, sjukhussängar, möbler för sjuksköterskerummet m. m. betydligt förbättrats, och sedan en del beviljade reparationer blivit utförda, torde sjukhuset motsvara vad man kan fordra av ett mindre jämförelsevis provisoriskt sådant. Förmånligt vore, om uppbyggandet av Eksjö nya garnisonssjukhus, som i och med Kalmar regementes inflyttande till staden blir oundgängligen behövt, icke komme att uppskjutas för länge, då det gamla regementssjukhuset har så olämpligt läge. För transporterna av sjuka till detta och även till lasarettet, vilka båda ligga mer än två kilometer från kasernen, har regementet till låns från Drottning Sophias förenings avdelning i Linköping erhållit en sjuktransportkärra.

Rekryteringen vid regementet har varit svår. Många vakanser hava funnits. Denna omständighet berör hälso- och sjukvården i så måtto, att för att få något så när tillräckligt med manskap för tjänsten fordringarna på kroppsbeskaffenheten måste vid läkarebesiktningen sänkas och sålunda ynglingar vid gränsen till undermålighet antagas, vilket sedan dokumenterar sig genom deras mindre motståndsförmåga och större sjuklighet. Under sådana förhållanden är det av stor vikt, att regementet erhåller värnpliktige i tillräckligt antal och fullt tjänstdugliga. Vad antalet beträffar så förefaller det, som om vid bestämmandet av detsamma ej tillräcklig hänsyn tagits till att flera kunna bliva och kanske redan vid de brådskande inskrivningsförrättningarna vara olämpliga för tjänsten. Tacksamt måste erkännas, att i allmänhet vid inskrivningarna utväljandet av värnpliktige till kavalleriet sker med omsorg, men å andra sidan bör påpekas, att fall inträffat, då till denna tjänst uttagits olämpligt folk, t. ex. därigenom att synskärpan ej prövats eller att ganska väsentliga blodåderbräck negligerats. Kavalleriet är ett för dyrbart vapenslag för att utbildning skall kosta på onödigt många olämpliga. Förutbefintligen blodåderbräck ökas lätt vid ridning genom det hinder för blodströmmen, som uppstår genom lårrets tryck mot sadeln, varför denna åkomma, även i jämförelsevis lindrig grad, bör utgöra hinder för kavalleritjänst. En åkomma som synes lätt förvärras vid ridning är tarmbräck. Under året hava ej mindre än sex fall därav uppkommit, och alla dessa hava med gott resultat blivit opererade. (*Bergman.*)

Märkligare sjukdomsfall.

Icke vapenföre värnpliktige Nr 398 ²⁴/₁₁ 1913 T—II.

Anamnes:

Pat. har kraftig kroppsbyggnad, är ej av tuberkulös familj, har ej andra fel än blodåderbräck, har sedan mer än ett år innan inträdet i tjänst haft sår å båda kindbenen, vilka han ej på något sätt behandlat.

Stat. præs. den 21 nov. 1913.

Pat. företer å vänstra kindbenet ett 5 cm. långt, uppfifrån nedåt gående hudsår med ojämna, något vulstiga kanter. Å högra kindbenet ett lika format, symmetriskt beläget 3,5 cm. långt sår.

Diagnos:

Tuberculosis cutis.

Terapi:

Enligt en notis i Therapeutische Monatsberichte försöktes först 20 % pyrogallolvaselin. Under denna behandling, varvid pat. fick gå uppe och sköta sin tjänst, syntes såren rena sig, kanterna blevo mindre upphöjda, men läkningstendensen var ringa. D. ⁶/₁₂ inlades pat. på sjukrum. Behandling inleddes enligt Pfannenstills metod. Han erhöll jodkalium 2 gm dgl. i fyra doser på 0,5 gm och fick bredvid sig en skål med 3 % väte-superoxidlösning, försatt med acid. acet., varmed han enligt tillsägelse flitigt baddade såret. Dessa renade sig ytterligare, minskades hastigt och den ³¹/₁₂ voro de fullt läkta.

Epikris:

Fallet är anmärkningsvärt endast genom det hastiga läkningsförloppet medelst den jämförelsevis nya, lätt genomförbara behandlingsmetoden och är meddelat för den händelse, att någon kamrat ej uppmärksammat, att metoden, som ju förut kom till användning mot larynxtuberkulos, även ger gott resultat å den yttre huden. (*Bergman.*)

Smålands artilleriregemente.

Under årets fyra första månader var sjukligheten inom regementet synnerligen stor. Under försommaren var hälsotillståndet någorlunda gott, men under eftersommaren och hösten förekommo i varje månad längre eller kortare perioder med betydligare sjuklighet.

Ett utdrag ur sjukbeskeden omfattande *alla* vid etablissementet i Jönköping sjukskrivna visar:

Månad	Samtliga sjuk-skrivna		Vårdade å sjuk-rum och militärsjukhus	
	Dagssiffror		Dagssiffror	
	Högst	Lägst	Högst	Lägst
Januari	90	38	57	6
Februari	104	67	59	43
Mars	115	68	75	49
April	91	35	69	31
Maj	44	23	23	15
Juni	33	22	19	12
Juli	39	18	27	9
Augusti	44	16	29	10
September	52	12	29	3
Oktober	60	10	30	4
November	23	4	6	1
December	54	23	30	17

Från början av januari och allt framgent under februari och mars voro halsfluss och ganska svårartade luftröskatarrer allmänt gängse såväl i orten som inom truppförbandet. På flera orter inom det stora område, från vilket beväringsskicket inkommer, var *påssjuka* utbredd. Vid manskapets återkomst från julpermissionen infördes denna sjukdom till och vann efterhand inom truppförbandet en mycket stor utbredning. Endast andra divisionen, 4.—6. batterierna, var någorlunda förskonad från sjukdomen. Sjukdomsfallen voro i allmänhet icke lindriga, komplikationer med orchiter mycket vanliga. Det förefaller mig, som skulle det samtidiga uppträdandet av halsfluss hava ökat mottagligheten för sjukdomen. Halsfluss var icke så vanlig inom de batterier, där personalen minst angreps av påssjuka. Påssjukepidemien pågick till och med utgången av april månad.

Sjukavdelningen inom etablissementet, som är inredd under en tid, då den i synnerhet vintertid innevarande styrkan var betydligt mindre än vad nu är förhållandet och som således i alla händelser är för liten i förhållande till regementets nuvarande styrka, visade sig givetvis mycket snart alldeles otillräcklig för en sjuklighet som denna. Lyckligtvis kunde i yttre norra flygeln av kasernbyggnaden lokaler, avsedda för och numera upptagna av haubitsdivisionens andra batteri, 11. batteriet, få disponeras till sjukrum, så att utrymme kunde beredas åt de många sjuka. Det är emellertid uppenbart, att i dessa lokaler någon betryggande isolering icke kunde åstadkommas, och denna omständighet har säkert medverkat till epidemiens

stora utbredning. Även med detta betydligt ökade utrymme var det under epidemiernas höjdpunkt icke möjligt på grund av det stora antalet för varje dag insjuknade att kvarhålla under vård särskilt de i parotitis insjuknade den långa tid, som synes vara nödvändig för att förhindra smittospridande. Dessutom var sjukvårdspersonalen under dessa förhållanden väl fåtalig.

Stegringen av sjukligheten i slutet av juli beror på en halsflussepidemi.

I augusti och september uppträdde talrika diarrésjukdomar av ganska allvarlig natur.

Med det på hösten inryckande beväringsskicket infördes påssjuka och mässling.

Kroppsbeskaffenheten hos det beväringsskicket, som tilldelas artilleriet, synes ofta nog icke vara tillräckligt god. Väl är det sant, att artilleristen, som icke bär ränsel, blir mindre ansträngd än infanteristen, men den mångsidiga utbildningen och den tragna ställtjänsten förorsakar ett ihärdigt och nog så ansträngande arbete under utbildningstiden. Då dessutom personalen redan från början är knappt tillmätt i förhållande till batteriernas behov, föranleder en större avgång på grund av oförmåga att följa utbildningen avsevärda olägenheter.

På försök hava under året inom exercishuset, i sjukavdelningens korridor samt å kaserngården i närheten av kokhus och vakt (den senare under sommaren) varit uppställda dricksvattenfontäner för drickande ur uppstigande vattenstråle, tillverkade av Husqvarna vapenfabriks aktiebolag och utförda efter en enkel och billig modell. De hava fungerat utan anmärkning. Enligt min åsikt är konstruktionen av dessa apparater så enkel och kostnaden för desamma så ringa, att de borde kunna komma till allmän användning inom våra truppetablissemang. (*Sörensen.*)

Östgöta trängkår.

I mars och april månader var en betydlig del av trängkårens skick angripet av influensa, som eget nog lämnade den i samma våningar förslagna infanteriskolan nästan fullständigt oberörd.

Under sommarmånaderna inträffade en hel del fall av mässling och rash. Samtliga voro ytterst godartade. Mässlingsepidemien infördes med stor sannolikhet till skicket genom smitta från barn, tillhörande en i kasernen boende underofficersfamilj, vilka legat sjuka i denna åkomma utan att anmälan därom gjorts till kårens läkare. Detta lämnar åter ett litet bevis på olämpligheten av att gifta underofficerare ha bostad i kasernerna, och att deras familjer ej erhålla fri läkarevård.

Undervisningen i förbinderitjänst och sjukvårdsmateriel har tidtals mycket störts av de täta kommanderingarna. Särskilt har detta varit fallet med arméfördelningens, under höstmånaderna hit förslagna sjukvårdskorpralskola. Över en tredjedel av den för dessa ämnen anslagna tiden har sålunda bort-

gått, vilket givetvis haft ett nog så dåligt inflytande på undervisningsresultatet.

Jag kan ej underlåta att även i denna årsberättelse framhålla behovet av bättre garantiers träffande för att sjukvårdsmanskapet må bättre tillgodogöra sig sin sjukhusutbildning. Dagligen och stundligen belyses nödvändigheten av detta. Som ett ringa exempel härå må anföras, hurusom en av våra distinktionskorpraler, vilken alltså i tre omgångar tjänstgjort å olika sjukhus, nyligen befanns aldrig ha fått göra en subkutan injektion.

(Gullström.)

III. Arméfördelningen.

Västgöta regemente.

Hälsotillståndet har i stort sett varit gott. Av epidemiska sjukdomar har förekommit en utbredd påssjuka med 82 fall huvudsakligen under bevärningsrekrytmötets sista del. Intet fall av barnförlamning har förekommit, trots att fall av denna sjukdom konstaterats i flera av inskrivningsområdets socknar. Vid inryckningen till repetitionsövningarna isolerades för observation ett tiotal värnpliktige från hem, i vilka eller i vilkas närhet barnförlamning förekommit tiden närmast före inryckningen.

Sjukvårdsmanskapets kvalitet blir allt sämre år för år.

Antalet sjukanmälda vid sjukvisitationerna före längre marscher eller mera ansträngande övningar har varit betydligt. Dock synes häruti ha inträffat en ändring till det bättre under sista åren.

Intet fall av simulerad sjukdom har föranlett annat än disciplinär bestraffning.

Fotvården har varit mönstergill. Den är överlämnad till kompanierna, vilka på rekvisition utfå kollodium, bomull och fotsalva. Endast vid svårare fall av skoskav, orsakade genom de ofta olämpliga skodonen, har läkare anlitats.

Revaccinationen kan, praktiskt taget, anses ha upphört, då endast tre värnpliktiga frivilligt ha inställt sig till revaccination. *(Cedergren.)*

Skaraborgs regemente.

Det är att hoppas att antalet av dem, som behöva avpolletteras till civilt sjukhus, framdeles skall bliva relativt lågt efter förläggningen till Skövde och tillgången till militärsjukhuset därstädes, vilket, efter utrustning med nödiga kirurgiska instrument m. m. samt tillgång till speciellt utbildad läkare, väl skall kunna emottaga även svårare kirurgiska fall.

Av *epidemiska sjukdomar* hava utom halsfluss endast förekommit fall av parotit, dock högst 10 à 12 patienter på en gång. Några särskilda isolerings- eller desinfektionsåtgärder hava emellertid ej vidtagits härför. De sjuka hava under feberstadiet och så länge de känt något obehag varit sjukskrivna, men därefter utan vidare fått återgå till sina kompanier. Jag tror, att det ifråga om denna sjukdom ej tjänar till något att vidtaga strängare isolerings- eller andra åtgärder, då man vet så litet om sjukdomens infektiositet m. m. En och annan orchit har förekommit, för övrigt har ej sjukdomen medfört svårare komplikationer.

Ett dödsfall bland beväringsmännen har under året inträffat, en svår diagnostiserbar appendicit med akut varig peritonit. Den sjuke avled efter operation å Falköpings lasarett.

Den å mötesplatsen vid tillfället tjänstgörande läkaren blev emellertid anmäld för civilkommissionen, och föranledde detta till vidlyftiga förhör, utredningar och skriftväxlingar, varefter väl saken fått förfalla — åtminstone har intet vidare avhörts.

Under året hava av *sjukvårdsvolontärkorpralerna* alla, utom en, antingen efter uttjänt kapitulationstid avgått eller övergått till militärstat med dess bättre befodringsutsikter, så att det, utom de 5 gamla indelta, av vilka den äldste är 56 år, 3 mellan 47 och 49 år och den yngste 38 år, för närvarande endast finnes en sjukvårdskorpral — en tämligen underhållig sådan — kvar samt en sjukvårdsvolontär, som f. n. genomgår sjukvårdskorpralskolan.

Det är tydligt, att det ej kan få fortgå på detta sätt. Går det ej att genom bättre avlönings- och befodringsutsikter erhålla sjukvårdsbeställningsmän, synes man mig, hellre än att låta det fortgå på samma sätt som hittills, böra alldeles slopa sjukvårdsbeställningsmännens och sjukvårdssergeantens lönestater vid de stridande truppförbanden och i stället motsvarande öka antalet dylika *vid trängkårernas sjukvårdskompanier*. Därifrån kunna så kommenderas såväl sjukvårdsunderofficerare som sjukvårdsbeställningsmän. Om kommenderingarna av de förra ske för en tid av 3 år i sänder och för de senare, allt efter behovet, på kortare tid, tror jag att tjänsten skulle kunna rätt tillfredsställande upprätthållas. (*Christenson.*)

Älvsborgs regemente.

Under årets vapenövningar har hälsotillståndet på det stora hela varit rätt gott. Visserligen har sjuknumerären varit rätt hög, men de flesta sjukskrivna hava haft mindre betydande sjukdomar och åkommor. Difteriepidemien var av medelsvår art och som en egenhet kan nämnas att den svårast angripne, som företedde rätt allvarliga larynxsymptom, var en över 40-årig indelt distinktionskorpral.

Vid efterbesiktning enligt § 108 värnpliktslagen blevo 13 stycken frikallade för hjärtsjukdomar. De flesta av dessa voro från »mörkaste Västergötlands» obygd och hade under barndomen genomgått halssjukdomar och ledgångsreumatism, vilka sjukdomar till följd av svårigheten att i dessa avlägsna trakter erhålla nödig läkarevård blivit vansköta. En brist i författningarna är givetvis att ynglingar med kompenserade hjärtfel ej få överföras till »icke vapenföra» utan nödvändigt måste kasseras, varigenom staten gör en avsevärd förlust, då ju dessa likaväl kunna göra för dem avpassat arbete till kronans tjänst som de hemma väl kunna förrätta sina dagliga sysslor.

Ingen enda bevärningsrekryt lät revaccinera sig.

En synnerligen stor olägenhet vållar förordningen, att sjukvårdsunderofficeren ej får bibehålla sin befattning såsom sådan, då han befordras till fanjunkare.

Jag vill hemställa, huruvida det ej vore lämpligt att, då en värnpliktig förordnas att såsom läkare på eget ansvar uppträda på en mötesplats, tilldela honom högre rang än distinktionskorpral. Hur kan man tänka sig, att han som skall göra bataljonsläkaretjänst skall med sin låga grad kunna skaffa sig den prestige, som hans tjänst ovillkorligen fordrar. Han löper ju risken att få sig befälet fråntaget av sjukvårdsunderofficer och äldre sjukvårdsdistinktionskorpraler, utom det att manskapets respekt för en doktor av manskapsgrad blir tämligen minimal. (*Nyqvist.*)

Bohusläns regemente.

Hälsotillståndet har ej varit så tillfredsställande som föregående år. Sålunda ha av epidemiska sjukdomar fall av typhus abdominalis, scarlatina, difteri och parotit förekommit. Den sistnämnda sjukdomen har oaktat alla försiktighetsmått grasserat värre än någonsin med ett 50-tal fall. Det har ej mött någon svårighet, vad typhus och scarlatina beträffar, att följa spåren av infektionen till Göteborg och Uddevalla.

År 1913 ha blott 4 värnpliktige varit villiga att låta revaccinera sig.
(*Rosengren.*)

Livregementets husarer.

Allmänna hälsotillståndet har varit gott. Medeltalet per dag sjukskrivet manskap har under året varit 7,⁸, antalet sjukanmälda i medeltal 21 per dag.

Difteri, som under de två närmast föregående åren uppträdde epidemiskt inom kasernen, har under detta år icke förekommit.

I redogörelsen för 1912 omnämndes, att manskapets samtliga uniformskläder på hösten samma år underkastats formalindesinfektion och att an-

ledningen till denna åtgärd var den av vissa anförda förhållanden alstrade tanken att difterismittan kunde häfta vid difteribacillbärares uniformskläder och med dem överföras på de rekryter, som under det följande året buro samma kläder. Huruvida nämnda desinfektion innebär förklaringen till att efter densamma intet difterifall uppträtt, är en annan fråga. En i ämnet åtspord bakteriolog anser en sådan förklaring vara plausibel.

Simulation av sjukdom förekommer dess bättre ytterst sällan vid detta truppförband.

I syfte att förebygga simulationsförsök och med tanke på det berättigade i att varje man har fullständig kännedom om den stränga straffpåföljd, som i strafflagen för krigsmakten är stadgad för den, som genom simulation av sjukdom bevisligen undandrager sig tjänstgöring, fästes numera vid tjänstetidens början manskapets uppmärksamhet på vad lagen i så fall stadgar. Till yttermera visso har i sjukvårdsavdelningens väntrum uppsatts en tavla, på vilken 143. paragrafen i strafflagen för krigsmakten är ordagrant avskriven, varjämte under avskriften står följande tillägg:

»Ovanstående paragraf äger tillämpning på manskap, som lämnar militärläkare falsk uppgift om sin sjukdom och därigenom undandrager sig tjänstgöring. R. Ekman, auditör.»

På rekryteringen av sjukvårdsbeställningsmännen, som på de senare åren gått särdeles bra och på frivillighetens väg, nedlägges stor omsorg. Hänsyn tages icke blott till de vitsord aspirant fått från volontärrekryt-skolan utan också till beskaffenheten av det hem, varifrån han utgått, så framt upplysning därom kan vinnas. Att befälet för sin del kraftigt främjar denna rekrytering bör tacksamt erkännas. Villkor för antagning till sjukvårdselev är rekapitulation för så lång tid att sjukvårdsbeställningsmännen komma att efter genomgången sjukvårdskorpralskola kvarstå i sjukvården 2 år.

För att höja sjukvårdsbeställningsmans kompetens att tjänstgöra såsom sjukvårdsförrädsunderofficer och för att bereda honom tillfälle att förkovra sina kunskaper från folkskolan får han under sitt första tjänsteår på sjukvårdsavdelningen åtnjuta undervisning i svenska språket, räkning och skrivning vid stadens aftonskola.

Läkarnes strävan att förhjälpa sjukvårdsbeställningsmännen till av dem vid tjänstetidens slut sökta anställningar har icke varit utan framgång, vilket nog bådar gott för kommande rekryteringar.

Ett önskemål är alltjämt att få en sjukvårdsdistinktionskorpralsbeställning på stat.

Sjukvårdsbeställningsmännen förtjäna även detta år de bästa vitsord. De äro absolut nyktra, väl disciplinerade, tillgivna och plikttrogna samt visa sällsamt nit i tjänsten. Den snygghet, puts och ordning, som av dem upprätthålles i sjukvårdsavdelningen, är onekligen mönstergill. Stor är också deras omtanke om de sjuke.

Att ett sådant förhållande bidrager till både lättnad och trevnad i läkarnes arbete är uppenbart.

I inledningen till tyska fälttjänstreglementet stå bland annat följande tänkvärda ord: »Alle Befehlshaber müssen dahin wirken bei ihren Untergebenen Dienstfreudigkeit zu erhalten; sie bieten die beste Gewähr für erfolgreiche Arbeit».

Om härvarande befäls goda vilja och stora förmåga att alstra tjänsteglädje hava även regementets läkare idel angenäma erfarenheter, vilket må med tacksamhet framhållas. (*Ekelund.*)

Göta artilleriregemente.

Hälsotillståndet vid regementet har under året varit synnerligen gott, om man undantager 1. kvartalet. Härunder var sjukligheten rätt högradig beroende på en påssjuka-epidemi och influensa med lunginflammationer och otiter, så att dagsiffran av å sjukhus vårdade under slutet av mars höll sig omkring och t. o. m. översteg 35.

I *påssjuka* insjuknade inalles 76 man (på en styrka av 672 man) och var epidemien även i fråga om fallens förlopp elakartad, i det att endo- och myocarditer tillstötte såsom följsjukdomar och att insufficiens och dilatation av hjärtat uppkommo, som ledde till hemförlovning i 5 fall.

I fråga om sjukvården gör sig allt fortfarande behovet av sköterska gällande, liksom möjlighet att längre få behålla utbildat sjukvårdsmanskap genom införande av 1. konstapelsbeställningar är ett önskemål.

Sjukhusets otillräcklighet, olämpliga läge, brister ifråga om badanordning, klosetter, avloppsledningar, belysning och uppvärmning äro redan framhållna. (*Neuman.*)

Karlsborgs artilleribataljon.

Hälsotillståndet har varit gott. Ett olycksfall — blystänk i ögat — inträffade under kammarskjutning. Den skadade avpolletterades till ögonklinik, varest sedermera måste verkställas enukleation av det skadade ögat.

Mera än hälften av de värnpliktiga vägrade undergå revaccination.

(*Lillieroth.*)

Göta trängkår.

Hälsotillståndet har varit tillfredsställande. Inga svårare sjukdomsfall hava förekommit, ej heller några av epidemisk art.

Behovet av en varmbadsinrättning torde få framhållas. Visserligen äger kårens personal under vissa tider tillträde till badinrättningen vid husarer-

rernas etablissement, men har detta ofta visat sig vara förenat med stora olägenheter. En enkel varmbadsinrättning kunde väl åstadkommas i samband med köksdepartementet, vilket för övrigt till följd av detsamma trånga ekonomilokaler och opraktiska inredning i allmänhet förr eller senare nog torde få utvidgas och omändras.

Allmän vaccinationsvägran förekom även detta år. På uppmaning av kårchefen höll undertecknad då ett föredrag för samtliga personalen, vari jag med kraft betonade vaccinationens nytta och nödvändighet, och resulterade detta däri att 64 värnpliktige läto sina betänkligheter fara och anmälde sig till vaccination.

De till trängen i egentlig trängtjänst uttagna värnpliktige hava även detta år lämnat åtskilligt övrigt att önska med avseende på deras fysiska utveckling och förmåga att utstå även nog så lindriga strapatser.

(Beronius.)

IV. Arméfördelningen.

Svea livgarde.

Undertecknad tillträdde regementsläkaretjänsten den 11. oktober, således efter avslutandet av årets viktigare övningar.

Under regementsövningarna förrättades sjukvisitationerna på e. m. efter övningarnas slut; nedanstående jämförande tablå över sjukdomsförhållandena under dessa övningar åren 1912 och 1913 visar, att de sjukanmäldas och sjukskrivnas antal varit betydligt mindre under 1913 än under 1912.

Helt visst har den ändrade tiden för sjukvisitationerna bidragit till det gynnsammare resultatet, men såvitt jag kunnat döma av mig gjorda meddelanden, beror detta resultat huvudsakligen på här nedan anförda förhållande.

Redan från bevärningsrekrytskolans början hade varje kompani fått sig tilldelat antingen en sjukvårdsbeställningsman eller ock en värnpliktig sjukvårdare — under bevärningsrekrytskolan värnpliktige tillhörande trängen i egentlig sjukvårdstjänst, under regementsövningarna sjukbärare — vilka såväl i kasernen som under marscher hade hand om fotvården och skötte om andra lättare åkommor.

Man får ej undra på, om den värnpliktige vid hemkomsten till kasernen efter övningarna ej är så angelägen att begiva sig till sjukavdelningen för att få smärre skador omsköta, utan låter allt vara till följande sjukvisitation; annorlunda ställer sig saken, då han i logementet omedelbart kan få den vård, varav han är i behov. Det är ej heller tvivel underkastat, att nödig tillsyn i synnerhet av smärre fotskador redan vid en rast under marscher bidrager att minska antalet sjukanmälda.

Ett gott samarbete mellan befäl och dem, som handhava sjukvården, ett tillräckligt antal sjukvårdsbeställningsmän — väl behövliga i fredstid med den vid fälttjänstövningarna ofta mycket spridda förläggningen och ännu mera under krigstid — samt sjukvårdsmanskapets användning på ovan antytt sätt tror jag vara medel att något ändra de missförhållanden, som i allmänhet äro rådande vid våra militära sjukvisitationer.

Allt sjukvårdsmanskap måste dock noga tillhållas att ej såsom nu sker slösa med allt vad förbandsmateriel heter.

Tablå

över sjukdomsförhållandena vid regementet under regementsövningarna åren 1912 och 1913.

1912.		1913.	
Mansapsstyrkan dagen efter inryckningen den 10 sept.		Mansapsstyrkan dagen efter inryckningen den 3 sept.	
Stam	526	Stam	541
Värnpliktige	1,701	Värnpliktige	1,683
	Summa 2,227		Summa 2,224
Under regementsövningarna		Under regementsövningarna	
Sjukanmälda	852	Sjukanmälda	429
Sjukskrivna	444	Sjukskrivna	229
Sjukdagar:		Sjukdagar:	
Å sjukhus	859	Å sjukhus	960
» sjukrum	423	» sjukrum	226
I kvarter	1,131	I kvarter	384
	Summa 2,413		Summa 1,570
			(Fristedt.)

Göta livgarde.

Under året hava å sjukvårdslokalerna nödiga måleriarbeten utförts i samtliga sjuksalar, mottagningsrum, regementsläkarens expedition, korridoren, köket, putsrummet och trappuppgången.

Samtliga möbler, förbandsskåp m. m. äro — förutom andra smärre reparationer — ommålade.

Om insättande av vattenklosetter å sjukavdelningen är förslag inlämnat till kasernofficeren d. 29 okt. 1913.

I årsberättelse av 1911 anmärkta dåliga förhållanden med avseende å omöjligheten att under den kalla årstiden hålla mottagningsrum och korridor ens drägligt uppvärmda, kvarstå tyvärr ännu oförändrade.

För de åtgärder, vilka de senare åren vidtagits å l. 2, dels i avsikt att underlätta expeditionsgöromålen och det nödvändiga samarbetet mellan militärbefälet och sjukvårdsavdelningen, dels för att, så vitt möjligt, minska

antalet *onödiga* sjukanmälningar och sjukskrivningar m. m. har jag, i föregående års berättelser, i största korthet redogjort. Resultaten förefalla, enligt nu gjord grafisk sammanställning, rätt goda. (Klefberg.)

Kungl. Livregementets grenadjärer.

Hälsotillståndet har under året varit synnerligen gott. Antalet »marodörer» har varit anmärkningsvärt ringa. Under bevärringsrekrytskolan uppgick antalet sjukanmälda, som ej sjukskrevos i medeltal 7—8 stycken dagligen och överskred, med undantag av dagarne före besiktningen enl. § 108 I. F., endast vid 4 tillfällen tjugutalet. Under regementsövningarna höll sig antalet dylika vid ett medeltal av 21 och överskred endast några dagar trettio-talet.

Smittosamma sjukdomar hava under året ej förekommit. Då fall av barnförlamning under året yppat sig inom regementets inskrivningsområde vidtogos vid regementsövningarnes början nödiga isoleringsåtgärder.

Under året hava förekommit 2 *dödsfall*, en värnpliktig, som avled å Örebro länslasarett i pyämi, utgången från en otitis media suppurativa och en distinktionskorpral, som avhände sig livet (hängning).

Revaccination utfördes med gott resultat (95 %) å 183 värnpliktige eller 20 % av styrkan.

Vid årets *sjukvårdssoldatskola* tillgodogjorde sig 3 elever (av 4) utbildningen, men den bästa och lämpligaste var ej villig övergå till sjukvårdsvolontär och kommenderas till sjukvårdskorpralskola, då hans befodringsutsikter härigenom bleve sämre. Förr än sjukvårdsdistinktionskorpralsbeställningen inrättas är det omöjligt att anskaffa och bibehålla dugliga sjukvårdsbeställningsmän.

Truppförbandet har inflyttat i sitt nya under året färdiga *kasernetablisement*, som fyller även mycket högt ställda anspråk på bekvämlighet och trevnad för truppen.

Sjukhuset kunde till regementsövningarne tagas i bruk för regementets räkning, men är ännu ej fullt färdigt. Det är omsorgsfullt uppfört och mycket ändamålsenligt inrett. (Borgström.)

Märkligare sjukdomsfall.

Linssubluxation:

Den 10. juni på aftonen erhöll volontären N:r 238 ett trauma å vänster öga.

Följande morgon sökte han mig under uppgift, att synen å ögat betydligt försämrats. Vid undersökning befanns nu följande: Synskärpa = fingerräkning på 1 meter. Obetydlig yttlig hudavskrapning och ringa svullnad å undre ögonlocket. 10-öresstor conjunktival blödning å bulben mot-

svarande yttre ögonvinkeln, obetydlig dylik nasalt. Ingen ciliarinjektion. Pupillen maximalt dilaterad och fixerad, formen något oval. Linsen subluserad nasalt och grumlad. Dess kant synes i pupillens mitt. Ingen blödning eller annan patologisk förändring i ögonbotten.

Egendomligt synes, att ett av allt att döma så ringa trauma åstadkommit linssubluxation, med detta torde förklaras av, att ögat förut ej var normalt. Den maximalt dilaterade orörliga ovala pupillen måste, då atropinverkan var utesluten, bero på en gammal affär. Vid efterforskning visade sig ock, att detta symptom stod omnämnt i det av regementsläkaren vid antagandet utfärdade läkarebetyget. Pat. meddelade, att han i tidigare år fått ett slag å ögat. Möjligt synes mig att förändringen var medfödd. Linsen synes emellertid varit abnormt svagt upphängd, varigenom den lätt luxerats. (*Charlier.*)

Södermanlands regemente.

Sjukligheten bland manskapet har även i år varit stor. Främst såväl till sjukdomsfallens antal som till sjukdagarnas komma de på regementet vanliga febersjukdomarna (redovisade som influensa och feber av obestämd art) samt luftvägssjukdomarna. I maj och juni förekom 18 fall av lunginflammation. Av dessa fingo 2 dödlig utgång och även de övriga voro rätt svårartade; ett fall åtföljdes av en långvarig serös pleurit och ett av empyema pleuræ. Sjukdomsförloppet var i de flesta fall utdraget, ingen kris, lång konvalescens, under vilken upprepade, långa perioder av temperaturstegring uppträdde. Sjukdomen visade en påtaglig endemisk natur, i det de flesta insjuknade hade sin förläggning i samma lägerhydda. Sagda lägerhydda befanns vid av regementsläkaren i juni företagen inspektion ren, snygg och väl ventilerad; marken under golvet alldeles torr. Emellertid utrymdes lägerhyddan under omkr. 14 dagar, desinfekterades och utluftades.

I slutet av september och början av oktober, under 1 à 2 veckors tid, förekom en rätt utbredd tarmsjukdom (75 fall). Fallen voro tämligen jämnt fördelade på de flesta kompanierna. Sjukdomssymptomen voro diarréer (aldrig blodiga), feber (omkr. 38°) samt i en del fall kräkningar. Sjukdomen varade i regel endast 3 à 4 dagar. Då sjukdomen ansågs vara av epidemisk art, isolerades de sjuka i möjligaste mån. Undersökta avförings- och blodprov gävo negativt utslag för paratyfus. Anledning till sjukdomens uppkomst kunde icke utrönas.

I augusti uppträdde ett svårartat fall av tyfoidfeber, dödlig utgång.

Många fall av appendicit, därav 1 fall med dödlig utgång, oaktat det tidigast möjligt kom till operation (c:a 18 timmar efter första subjektiva symptom).

Under regementsövningarna förekommo anmärkningsvärt många fotskador, som måste tillskrivas brist på lämpliga skodon. Kompaniernas skodonsförråd måste ökas, så att även under regementsövningarna utväljande av fullt passande skodon kan äga rum.

Med anledning av smittkoppsepidemien i Stockholm omfattade årets revaccination så väl den fast anställda personalen som de värnpliktiga.

(Sidenmark.)

Vaxholms grenadjärregemente.

Även under det gångna året har regementet varit förskonat från svårare epidemier. Ett tillbud därtill av allvarsam art yppade sig med smittkoppsutbrottet i Stockholm. Den hotande faran medförde det goda, att revaccinationen omfattades med betydligt ökat intresse. Hela beväringstyrkan, med några få undantag, läto nu revaccinera sig utan invändningar, under det att i vanliga fall blott ett ringa fåtal pläga underkasta sig denna skyddsåtgärd. *(Forsmark.)*

Livgardet till häst.

Truppens hälsotillstånd har i likhet med föregående år varit gott, och av epidemiska sjukdomar hava endast sporadiska fall förekommit. Som vanligt vid kavalleriregementen, dominera även här de yttre skadorna; mest kontusioner, orsakade av hästsparkar och kullridningar, och hava dessa yttre skador utgjort nära 30 % av alla sjukskrivna. Av dessa hava dock ingen efterlämnat allvarligt men, huru hotande än en del från början kunnat förefalla.

Några märkliga sjukdomsfall i övrigt äro icke att anteckna; 2 dödsfall hava under året inträffat, varav det ena rörde en nyss inryckt beväringssrekryt, som efter avpollettering till sjukhus avled därstädes i akut poliartbrit med hjärtkomplikation.

Rekryteringsmaterielet av under året inryckta stamrekryter har i allmänhet varit gott, och på grund av den rika tillgången har ordentlig gallring kunnat verkställas vid antagningen.

Det bör anmärkas, att det alltför ofta inträffat, att ynglingar försedda med godkännande intyg av läkare i landsorten, bliva kasserade vid undersökningen å regementet; ett strängare urval vid första undersökningen skulle nog ej skada.

Sjukavdelningen har under den gångna hösten uppsnyggats och omålats och en del nya inventarier hava anskaffats till manskapets trevnad, såsom skåp, gardiner, väggtaflor m. m. Genom att i möjligaste utsträckning använda sig av regementets hantverkare hava kostnaderna kunnat hållas inom tillbörliga gränser.

Som jag förut framhållit, har det visat sig svårt att till sjukvårdsbeställningsmän erhålla verkligt dugligt folk; när en sjukvårdskorpral blivit van vid tjänsten och sålunda kan vara till verklig nytta, är han vanligen färdig att avgå; befordran till distinktionskorpral på stat torde väl delvis kunna avhjälpa detta missförhållande.

Vid vaccinationen, som verkställdes under april månad samtidigt med i huvudstaden hotande faran för allmän smittkoppsepidemi, inträffade det ovanliga att beväringsrekryterna utan undantag voro villiga att låta revaccinera sig. (*Sjögren.*)

Svea artilleriregemente.

Hälsotillståndet vid K. Svea artilleriregemente år 1913 kan betraktas som gott. Bland infektionssjukdomar har endast difteri uppträtt med avsevärt antal fall, inalles 41, av vilka under mån. april—juni resp. 9, 9 och 12. Någon förklaring på smittans härledande har jag ej kunnat finna.

Från revaccination undandrogo sig av de värnpliktige i år endast omkring 15 %, detta helt visst beroende på den i staden vid tiden för revaccinationen hotande smittkoppsepidemien. Man må hoppas, att i samband med utfärdande av det nya vaccinationsreglemente, som nu är i förslag utarbetat, måtte försvinna den nu gällande bestämmelsen om värnpliktigs rätt att vägra undergående av revaccination, om vilken bestämmelses olämplighet jag i föregående berättelser uttalat mig. Då man betänker att revaccination är en av alla sakkunnige nödig befunnen åtgärd till arméns fromma, måste för var och en sunt tänkande klart framträda det onaturliga i att en bestämmelse som den nämnda skall kunna lägga hinder i vägen för genomförande av ett så viktigt hygieniskt profylaktiskt förfarande. (*Nordlund.*)

Positionsartilleriregementet.

Hälsotillståndet har under år 1913 varit gott. Något svårare olycksfall eller någon skottskada har ej förekommit på regementet.

Sjukavdelningen har undergått en mycket välbehövlig och ganska grundlig reparation med oljemålning av väggar etc. och gör nu ett mycket rent, snyggt och trevligt intryck. (*Gibson.*)

Svea ingeniörkår.

Svårigheterna att på ett tillfredsställande sätt rekrytera kårens fast anställda manskapskader synas tillväxa. För att icke behöva riskera ett stort

antal vakanser bland den fast anställda manskapspersonalen har det visat sig nödvändigt att sätta fordringarna på en antaglig rekryt så lågt som gärna är möjligt.

Vad åter beträffar den värnpliktiga kontingent, som under år 1913 inryckt till sin första tjänstgöring vid kåren, så har den till största delen utgjorts av storsvuxet och kraftigt folk, om ock åtskilliga individer, särskilt från vissa rullförlingsområden inom V. och VI. arméfördelningsområdena, visat sig mer eller mindre undermåliga i ett eller annat avseende. I det stora hela synes emellertid en strävan hava gjort sig gällande hos vederbörande inskrivningsmyndigheter att till de olika grenarna av ingenjör-tjänsten uttaga lämpligt folk. Hemförlovningarna på grund av oduglighet till vapentjänst hava också hittills bland de värnpliktiga av 1913 års klass varit relativt få.

I detta sammanhang må det tillåtas mig att fästa uppmärksamhet på de allvarliga olägenheter, som visat sig följa med den för något år sedan fastställda förkortningen i de icke vapenföra värnpliktigas tjänstetid vid truppförbanden. Nästan varenda värnpliktig, som vet sig vara behäftad med någon obetydlig åkomma eller med något lindrigt kroppsfel, synes nu hava för avsikt att försöka att på grund härav bliva överförd till icke vapenför. Den även tidigare förekommande benägenheten hos åtskilliga värnpliktiga att sjukanmäla sig av de mest obetydliga anledningar synes hava väsentligt ökat och de subjektiva obehagen av befintliga sjukdomssymptom överdrivas, ofta på det mest påfallande sätt. Om möjligt ändå sorgligare är, att vissa individer för att vinna den åtrådda överflyttningen till icke vapenföra med ty åtföljande förkortning av tjänstetiden synas avsiktligt söka göra sig omöjliga i vissa utbildningsgrenar. Säkert är, att minskningen i de icke vapenföras tjänstgöringstid var ett allvarsamt missgrepp, som medfört möjligheter till en farlig demoralisation bland vissa kategorier värnpliktiga och att en återgång snarast möjligt till likställighet i avseende på tjänstgöringstidens längd mellan vapenföra och icke vapenföra även ur denna synpunkt är högeligen önskvärd. Skall en skillnad finnas, vore väl det enda rättvisa, att de icke vapenföra hade en *längre* tjänstgöringstid än de vapenföra.

Ett annat önskemål synes mig vara, att möjlighet bereddades till att frikalla värnpliktiga från tjänstgöring i *linjen*. Många värnpliktiga, som enligt nu gällande bestämmelser på grund av kroppsfel eller sjukdom av relativt lindrig art frikallas från värnpliktens vidare fullgörande, skulle, om de ock icke äro dugliga att ingå i en linjeavdelning, mycket väl kunna i händelse av krig göra tjänst i landstormen. Borde icke möjlighet beredas att *till tjänst i landstormen* inskriva en del av de värnpliktiga, som nu på grund av vissa mindre betydande sjukdomar eller kroppsfel frikallas? Dessa, likaväl som de, vilka av »familjeskäl» frikallas eller befrias från vapenövning i

fredstid, borde åläggas som skyldighet att inom någon skytteförening tillägna sig ett visst föreskrivet mått av färdighet i gevärets bruk.

Revaccination av samtliga värnpliktiga och fast anställda rekryter företogs liksom föregående år dagen efter de vapenföra värnpliktigas inryckning. Ingen »vaccinationsvägran» förspordes utan samtliga blevo utan invändning vaccinerade.

I avseende å utspisning torde böra nämnas, att kårchefen tillmötesgått en framställning från mig, att de av manskapet, som så önska, kunna få utbyta kaffet vid »förfrukosten» mot varm mjölk. Omkring hälften av manskapet har begagnat sig härav, och är det att hoppas, att småningom frukostkaffet skall kunna bringas att fullständigt ersättas av den vida mer närande och mycket hälsosammare mjölken.

Sjukligheten vid kåren var i början av året högst betydande, vartill som vanligt små epidemier av influensa, påssjuka, mässling och rubeola bidrogo. Under sommaren och hösten blev härsotillståndet särdeles gott, och först efter de värnpliktigas inryckning i november sprang sjuksiffran åter i höjden, som vanligt beroende därpå, att ett betydande antal av de värnpliktiga vid inryckningen antingen befunnos behäftade med diverse åkommor eller uppgåvo sig lida av mer eller mindre svårartade sjukdomar. Egendomligt nog företedde ett par värnpliktiga intyg från civila läkare i hemorten på förhandenvaron av allvarliga, kroniska sjukdomar, som trots sorgfällig undersökning varken av mig eller på härvarande garnisonssjukhus kunde påvisas. Männe kontrollen över de undersökta personernas identitet alltid är tillräckligt effektiv, då läkarintyg utfärdas, avsedda att åbe-ropas inför militärmyndigheterna?

Ett svårare fall av simulation har under året förekommit. En volontärrekryt, som haft någon tids tjänstledighet att vistas i hemorten, företedde vid sin återkomst en förlamning i ena benet och uppgav, att han under vistelsen i hemmet lidit av barnförlamning. Då fall av denna sjukdom förekommit just i denna trakt och då patienten dittills skött sig väl och visat både intresse och duglighet i tjänsten, ansåg jag mig sakna anledning att genom en noggrannare undersökning kontrollera riktigheten av hans uppgifter, varför han avpolletterades till garnisonssjukhuset för behandling av förlamningen. Här konstaterades ganska snart, att denna var fullständigt simulerad, och då ynglingen ifråga ytterligare ansattes, medgav han, att historien om den i hemmet genomgångna sjukdomen var upp-
diktad, samt att hans avsikt varit att bliva fri från sin anställning vid kåren, på vilken han av en eller annan anledning ledsnat. Då han syntes hava handlat av oförstånd och förut uppfört sig väl, slapp han undan med disciplinstraff. (*Wahlstedt.*)

Fälttelegrafkåren.

Allmänna hälsotillståndet har varit gott med den inskränkning, att under första kvartalet förekommit ett rätt stort antal luftförskattarrer och likaså rätt många fall av påssjuka samt några fall av mässling och rubeola. Från smittosamma sjukdomar av allvarigare slag har kåren under året varit förskonad. Intet dödsfall har förekommit.

Årets rekrytering av volontärer synes hava lyckats bra. En volontärrekryt fick dock efter en kort tids tjänst en rätt svår danssjuka och måste efter någon tids vistelse å garnisonssjukhuset avskedas.

Bland den kontingent bevärringsrekryter, som inryckte i november 1913, förekommo alltför många kroppsligt svaga. Sålunda befunnos tre till fälttelegrajtjänst inskrivna hava bröstvidd resp. 75,5, 77 och 78 cm. En av dessa överfördes omedelbart till militärarbetare, men då han gick med ihållande hosta och misstänkt andningsljud över vänstra lungspetsen, blev han sedermera hemförlovad. Utom denne hava hittills endast tre kasserats.

Bevärringsrekryterna underkastade sig så gott som mangrant revaccination, vilken försiggick första tiden efter inryckningen i samband med allmän undersökning.

Sjukpaviljongen har under året genomgående reparerats och en del omändringar till det bättre hava där genomförts.

Manskapets kokinrättning med därtill hörande uthus samt matsalar hava varit föremål för en genomgripande reparation och komplettering, varigenom det för närvarande är väl sörjt för denna detalj.

Beträffande belysningsförhållandena inom etablisementet kan jag ej annat än stryka under, vad föregående bataljonsläkaren i sin årsrapport för 1912 härom anført. Vid sjukvisitationerna hava elever från underofficers- och korpralskolorna inställt sig och företett symptom från ögonen som måste ställas i samband med arbetet i de medels vanliga fotogénlampor dåligt upplysta lektionsrummen. Samma erfarenhet har gjorts av föreståndaren för ögonpolikliniken vid garnisonssjukhuset, som också med anledning därav hos min företrädare förfrågade sig angående belysningsförhållandena vid kåren, vilka han sedan måste karaktärisera såsom särdeles otillfredsställande. (*Drougge.*)

Svea trängkår.

I juni månad var kårens nyuppförda sjukhus färdigt att tagas i bruk. I och med sjukvårdens förläggande dit från de förutvarande, provisoriska och olämpliga lokalerna vanns mycken trevnad för såväl de sjuke som för läkare och sjukvårdare, och kunde sjukvården med större tillfredsställelse utövas.

Sjukhuset av sten är uppfört i två våningar med ett högvälvt plåttak, inneslutande en vindsvåning, ännu oinredd men avsedd att kunna inredas till en sjukavdelning med omkring sex sängplatser, och är plan härtill uppgjord och fastställd, men tiden för dess verkställande ännu icke bestämd.

Sjukhusets nedre (botten-) våning utgöres av sjukvisitationslokaler samt ett isoleringsrum för två man med förstuga och särskild ingång från gården. Visitationsavdelningen utgöres av tre rum, ett väntrum med 21,7 kvadratmeters golvyta samt två mottagnings- (undersöknings- och behandlings-) rum med resp. 25,5 och 18 kvadratmeters yta. Våningen en trappa upp, den egentliga sjukavdelningen, består av förstuga, så en större tambur med stort ytterfönster och med dörrar till de tre sjukrummen samt till snyggningsavdelningen, som utgöres av ett tvättrum och innanför detta ett badrum samt av klosett och dessutom ett sköljrum. I de tre sjukrummen kunna lämpligen icke mer än åtta man inrymmas, och då en sjukvårdare här måste hava sin boplat, kunna för närvarande endast sju sjuka + två i isoleringsrummet emottagas å sjukhuset. En utvidgning av detta genom vindsvåningens iordningställande vore därför mycket önskvärd, då därigenom kunde undvikas lindrigare sjukas kvarliggande i logementen, och då sedermera högst få sjuke skulle behöva avsändas till det avlägset (omkring 3 kilometer) belägna militärsjukhuset invid grenadjärkasernen. En kännbar brist i sjukhusets inredning är, att s. k. tékök icke finnes. Förrådslokal saknas ock, men skall enligt plan sådan inredas å vinden. Belysningen är elektrisk. (Gas finnes ej inledd någonstädes inom kasernetablisementet.) Uppvärmningen sker medels i de olika lokalerna uppställda värm-element, värmda med ånga från en i källarvåningen insatt lågtrycksångpanna (»ideal-patent»). Och har denna uppvärmningsapparat under nuvarande kalla vinter funktionerat på utmärkt sätt, är därjämte lätt skött och enligt uppgift billig i eldningen.

Ännu ligga cementgolven bara, men skola sedermera beläggas med korkmattor.

Med undantag av några mässlingsfall hava inga epidemiska sjukdomar förekommit vid kåren. Halsfluss (angina tonsillaris) har i år liksom under föregående år uppträtt synnerligen talrikt bland manskapet och råder en betydlig höjning av sjukfrekvensen (20 % av samtliga sjukdomsfall). Denna sjukdom tyckes hava antagit en epidemisk karaktär inom vår kasern.

Jämt och ständigt förekomma fall av denna sjukdom, och om också de allra flesta förlöpa lindrigt och gå till fullständig hälsa, givas dock fall med svårare lokala symptom och därjämte andra, som omedelbart åtföljts häftiga akuta ledgångsreumatismer, komplicerade med hjärtåkommor (två fall) och med lungsäcksinflammation (också två fall).

Man har därför all anledning att med misstro och oro följa denna

sjukdom, såsom det tyckes, allt talrikare och häftigare uppträdande vid kåren.

Det folkmaterial, som under de senare åren tilldelats trängkompanierna, har varit i allmänhet rätt dåligt. De allra flesta värnpliktige hava varit behäftade med något mindre kroppsfel eller lyte. Avsevärt många hava därför under bevärringsrekrytskolan måst förklaras vara till vidare krigstjänst odugliga och hemförlovats (= 18 man), och likaså hava många måst överföras till »icke vapenföra» (= 15 man).

Tack vare den kopp-epidemiskräck, som under våren förefanns i vårt land, behagade de flesta av våra bevärringsrekryter i år låta revaccinera sig utan allt för mycken föregående övertalning. Tyvärr var den från statsmedicinska anstalten erhållna vaccinen oduglig, så att resultatet av revaccinationen blev lika med 0, såväl för våra värnpliktige som för de barn och övriga civila, som vaccinerades. (*Åderman.*)

Krigsskolan.

Hälsotillståndet bland kadetterna har i stort sett varit särdeles tillfredsställande, om man undantager ett par mindre tidsperioder (febr. och nov.—dec.), då en hel del halsinfektioner med jämförelsevis höga kroppstemperaturer uppträdde ibland med symptom av halsfluss, dock i de flesta fall utan tydliga lokala symptom men med febertillståndet räckande i ett par fall ända till ungefär 14 dagar.

Intet dödsfall, intet fall av epidemiska sjukdomar, ingen skottskada har förekommit. Av olycksfall må omnämnas blott ett, som kunnat få en annan utgång, om skadan inträffat på längre avstånd från sjukhus, än nu var fallet. Vid färd å spårvagn råkade nämligen en på bakre plattformen stående kadett att vid alltför häftigt stannande av vagnen köra högra handen genom en glasruta, varvid vid handleden strålbenspulsådern och tvenne senor avskuros. Å det alldeles i närheten belägna Sabbatsbergs sjukhus fick han dock snar hjälp, såret läktes normalt och obetydligt men kvarstår nu (januari) efter den i november ådragna skadan och bör snart nog vara helt och hållet försvunnet.

Av hygieniska förbättringar vid krigsskolan, under det gångna året blott få till antalet, må nämnas anbringandet av vatten- och avloppsledning jämte väggfasta tvättställ av marmor i ett kadettlogement i likhet med anordningen i en del andra logement, beläggande av golvet i ett sjukhusrum med korkmatta samt förbättring av en å nedra botten belägen underofficersbostad, där ny trossbotten inlagts och behövlig ventilation under denna anordnats; därjämte har en del dräneringsarbeten i slottets park utförts.

De allra flesta av de i föregående årsberättelser såsom nödvändiga

omnämnda förändringarna till det bättre i hygieniskt hänseende kvarstå ännu blott som ett önskemål; den ifrågasatta förflyttningen av krigsskolan till annan plats har utan tvivel därvid spelat en alltför stor roll. (*Setterblad*).

Militärläkarkursen.

På grund av generalorder d. 15 mars 1913 försiggick årets militärläkarkurs på Garnisonssjukhuset i Stockholm från d. 16 okt.—d. 23 dec. 1913.

Följande läkare voro beordrade att deltaga däri:

Bataljonsläkarne vid Andra livgrenadjärregementet G. A. W. Carlsson,

» » Södermanlands regemente G. Hiort av Ornäs,

» » Bohusläns » J. O. O. H. Hansson,

» » Gottlands trängkår C. O. L. B. Brodin,

» » Östgöta » E. F. Ståhlberg.

Extra bataljonsläkarna G. A. Wingren, G. F. Wigh och O. A. E. Aleman.

På grund av Sjukvårdsstyrelsens framställning beviljade Kungl. Maj:t för denna militärläkarekurs ett extra anslag för undervisning i psykiatri. I övrigt har kursen omfattat de läroämnena, som i reglementet för militärläkarekursen äro anbefallda.

För sjukvårdselevernas undervisning hava samtliga kursdeltagare hållit smärre föredrag berörande olika grenar av sjukvårdstjänsten, lämpade för dessa elevers utbildningsgrad.

Av de enskilda lärarna uttalas i deras rapporter vissa iakttagelser.

D:r Flodqvist (öronundersökningar) anser i likhet med läraren i samma ämne vid föregående militärläkarekurs, att otit i stället för öronundersökningar bör tillmätas en särskild rangplats vid militärläkarekurser. I rapport över föregående militärläkarekurs framhöll dess direktör åtskilliga synpunkter angående begränsningen av detta lilla ämne, i vilka jag till alla delar instämmer.

D:r Fröderström (psykiatri) vill likaledes hava mera tid tillmätt för sitt ämne för att »öppna en bredare ram åt rättspsykiatrien». Då den noggrannare psykiska analysen enligt hospitalsstadgan är förlagd till hospitalen och då civila ämbetsläkare (icke ens fängelseläkare undantagna) hava att dit inremittera sina svårare fall, är det svårt att förstå, vad som skulle vinnas med att militärläkaren, som redan förut måste splittras på en mängd olikartade uppgifter, skulle tyngas med detta ansvar.

Kapten Thestrup (militära ämnena) ger uttryck åt sin uppfattning angående militärläkarekurserna i följande omdöme: »Våra nuvarande militärläkarekurser kunna ej i önskvärd mån befrämja erhållandet av med sina skyldigheter i fält förtrogna militärläkare». Denna anmärkning synes mig vara icke allenast väl befogad, utan också så ytterst allvarlig, att jag icke kan underlåta att understryka densamma. Såsom militärläkarekursen nu är

lagd, synes den huvudsakligen vara ägnad att undanrödja några smärre stötestenar i militärläkarens fredstjänstgöring under det att den lämnar honom ett mycket svagt stöd i fråga om de svårigheter, som måste möta honom under tjänstgöring i krig, svårigheter som på grund av hans utbildning och verksamhet äro för honom ofantligt mycket större och mera främmande.

Fördeln. läk. Ekeröth (mil.-medicinallagfarenhet) framhåller såsom önskvärt, att mil.-läkarens utbildning kunde bibringas tidigare än vad som nu är fallet. (*Bellander.*)

Garnisonssjukhuset i Stockholm.

Med avseende på personalen har under året den förändring skett, att chefläkaren V. Lundberg den 1. okt. erhöll nåd. avsked, samt att sjukhusläkaren N. Bellander den 13 nov. utnämndes till chefläkare vid sjukhuset.

För att möjliggöra tillgång på hjälp av skolad oftalmolog för i Stockholm förlagda trupper har i likhet med föregående år avtal träffats med ögonspecialist, som härför hållit mottagning en gång i veckan å sjukhuset.

Erfarenheten har ådagalagt, att ett stort behov av *ordnad poliklinik* för ögonsjukdomar på Stockholms garnison förefinnes. (*Bellander.*)

V. Arméfördelningen.

Upplands infanteriregemente.

I stort sett har hälsotillståndet varit gott under hela året, ehuru tillströmningen till sjukvisitationerna som vanligt varit stor och antalet sjukskrivna ofta varit större än man kunnat vänta efter den utgallring av svagare ynglingar, som skett först vid inskrivningarna och sedan under början av bevaringsrekrytskolan. De sjukdomar, som föranlett sjukskrivning, hava i allmänhet varit av lindrig art och snart övergående. Av lung- och lungsäcksinflammation hava förekommit 28 fall och av blindtarmsinflammation 16. Av de sistnämnda tillhörde 6 kommissarierekrytskolan.

Då difteri en tid varit gängse i Enköping och angränsande socknar, isolerades vid regementsövningarnas början 51 man, som kommit från nämnda orter. De förlades i övre våningen i baracken n:r 2. Halsprov togs av samtliga och voro alla dessa prov negativa. Intet fall av difteri inträffade bland dem under regementsövningarna.

En hel del fall av skoskav har som vanligt förekommit. Det synes mig, att en stor del av dessa skador berott på fel å skodon. Så har det ej sällan uppgivits, att en person vid en fältmarsch haft skodon, som han

endast några få dagar använt och sålunda icke hunnit få anpassade efter foten.

Erfarenheten från årets vapenövningar synes mig beträffande sjukvisitationernas anordning visa att, därest sjukvisitation skall äga rum på aftonen efter övningarnas slut, så bör icke någon sjukvisitation äga rum på morgonen. Svårare insjuknade ha ju tillfälle att oberoende av sjukvisitationen träffa läkaren. (*Leczinsky.*)

Dalregementet.

Vid vaccination erhöills intet positivt resultat; då ej användning fanns för återstoden av innehållet i vaccinkärlet, vaccinerades därmed en del civila personer, även ett barn, förut ovaccinerat, samtliga med negativt resultat, och måste därför den sist hitsända portionen vaccinämne för kronan hava varit avirulent. — För att råda bot på det här vid regementet sedan fem år rådande missförhållandet, att de värnpliktiga ej låta sig revaccineras, är meningen att kommande år ej fråga om villighet, utan helt enkelt kommandera till revaccination kompanivis, varefter protest må avgivas av dem som så önska.

Ett fall av epidemisk meningit torde hava fått lättare utgång, om ej serum använts; sedermera förekommo under lång tid intermitterande feberstegringar av pyämisk typ: man kan tänka på att serum ej varit fullt sterilt.

Dödsfall hava under året förekommit ej mindre än sju: en underlöjtnant död av hjärtförlamning under orienteringslöpning (angina tiden närmast förut); en fanjunkare död under sömnen av hjärtförlamning (obduktion av hjärnan gav med avseende på apoplexi negativt resultat); en volontär död av tuberkulos (svit efter år 1911 genomgången tarntyfus); en volontär död av skottsår (själv mord); en värnpliktig död av hjärtförlamning; en d:o död av kontusion av halsryggmärgen (hoppade på huvudet i den tomma badbassängen); en d:o död av skottskada (olyckshändelse under fältskjutning). (*Nennes.*)

Västmanlands regemente.

Hälsotillståndet under året ovanligt gott. Av epidemiska sjukdomar hava difteri och scharlakansfeber visserligen förekommit, men endast med ett fåtal lindriga fall. I Västerås med sina nära 22,000 invånare, där under senare år varje månad förekommit flere fall av nämnda sjukdomar, härskade under februari och mars en difteriepidemi om 150 fall, samt april—maj en ganska utbredd epidemi av scharlakansfeber, båda orsakade

av infektion genom mjölk, som införts från smittade gårdar å kringliggande landsbygd.

Ovanligt många fall av gulsot hava förekommit, men varit av den lindrigare arten.

Antalet fast anställda sjukvårdsbeställningsmän är för närvarande 10, varav 5 genomgå sjukvårdskorpralskola. Önskligt vore, att genom inrättande av 2—3 sjukvårdsdistinktionskorpralsbeställningar förmå de bästa att rekapitulera. Som det nu är ställt, mister man dem, då de börja bli övade och kunniga.

Regementssjukhuset har försetts med korkmattor. Diverse småfel å inredningen samt å fönster och dörrar samt å målningen, som ju alltid bruka uppkomma i nyuppförda hus, hava blivit avhjälpta. En allvarsam olägenhet i detta så präktiga hus är, att det s. k. expeditionsrummet, beläget å framsidan mellan de båda ingångarna, under den kalla årstiden är så svårt att få tillräckligt uppvärmt — beroende på, att det dels är mycket golvdrag, enär friskluftsintaget till värmekammaren går alldeles omedelbart under golvet, och isoleringen trots cement och korkmattor är alldeles otillräcklig, dels på att detta rum torde ha för små värmeelement och ej genom kanalsystem står i direkt förbindelse med värmekammaren.

Genom regementsförvaltningens tillmötesgående har övre korridoren försetts med en prydlig möbel av betsad björk, varav särskilt må omnämnas ett utmärkt bokskåp för sjukhusbiblioteket.

Beträffande *revaccinationen*, synes av bilagan, att resultatet varit klen, såväl kvantitativt som kvalitativt. Det förra torde både kunna och med snaraste böra avhjälpas genom en författning, som påbjuder, att varje man, vare sig fast anställd eller värnpliktig vid inträdet i krigstjänst är skyldig att låta revaccinera sig, med de undantag, som ju lämpligen skola göras för dem, som haft smittkoppor eller nyligen med framgång revaccinerats. Att resultatet blivit kvalitativt klen, beror helt visst på, att vaccinen varit av underhållig beskaffenhet. (*Wickholm.*)

Värmlands regemente.

Den 10. januari inryckte regementets skolor från Trossnäs till Karlstad och togo i besittning 3. kasernen, som i det närmaste var färdig. Matsal med kokinrättning samt nödiga uthus voro även färdiga; övriga lokaler blevo först längre fram tillgängliga, första och andra kasernerna fullt färdiga och avsynade först själva inryckningsdagen till regementsmötet. Under tiden för bevaringsrekrytskolan måste förflyttningar flere gånger ske i förläggningen. Sjukvårdsavdelningen, först förlagd i 3. kasernens bottenvåning, fick sedan en kortare tid vara i 2. kasernen och under regementsmötet i

3. kasernen samt verkstadshuset för att efter mötets slut återtaga sin första förläggning. Sjukpaviljongen, som är under byggnad, skall enligt kontrakt vara färdig 1. maj 1914.

Tack vare det goda hälsotillståndet redde regementet sig gott i de anvisade lokalerna, ehuru det en tid såg mörkt ut, då till en epidemi av rash, som nådde sin kulmen i maj med 60 fall, yppade sig i juni flere (8) fall av mässling och några (3) fall av påssjuka. Lyckligtvis fingo dessa ingen vidare utbredning. Ett fall av barnförlamning den 4. september fick dödlig utgång på stadens epidemisjukhus den 6. september. Desinfektion, isolering, observation och alla möjliga försiktighetsmått, som brukas, vidtogos. Då spridda fall av sjukdomen förekommo inom länet, hölls noga uppsikt vid inryckningen till regementsmötet. Endast två beväringmän, som i hemorten varit tillsammans med i barnförlamning insjuknad kamrat, isolerades i tält under 14 dagar, liksom förut den dödes logementskamrater, ett stycke från etablissementet.

Motviljan mot vaccinering är ej så stor i Värmland som på andra orter. Förståndigt upplysningsarbete har jag alltid funnit vinna gehör, tills den tiden kommer, då vi läkare få stöd av lag om obligatorisk vaccination även för beväringmän, vilket ju är högst beaktansvärt. (Örn.)

Livregementets dragoner.

Av sekundchefen anmodades jag i början av detta år att avgiva yttrande över, huruvida den kroppsliga och andliga utveckling hos den värnpliktskontingent, som inryckte till tjänstgöring den 25. sistlidne november, motsvarat de fordringar, som övningarna ställt på dem eller om eljest anmärkning mot deras tjänstbarhet förekommit, varvid jag fann mig föranlåten uttala det allmänna omdömet, grundat på beröringen med dessa värnpliktiga under de oproportionerligt talrika besöken vid sjukvisitationerna, att en stor del, dels företett sådan fysisk svaghet och haft sådana fel och lyten, som gjorde dem allt annat än lämpliga för den fordrande kavalleritjänsten, dels i det borgerliga livet verkat på områden, som icke kunna sägas lämna förutsättningar för en snar utbildning för detta specialvapen, varför jag begagnar mig av tillfället uttala önskvärdheten och nödvändigheten av att vid de värnpliktigas inskrivning något sänkt för kavallerivapnet kvalificerade uttagas och ett så noggrant som möjligt urval för de olika vapenslagen och befattningarna inom dessa iakttages, något som jag tror mig kunna påstå icke vid inskrivningsförrättningarna av vederbörande medlemmar inom inskrivningsnämnderna tillräckligt och visligt beaktas. (Lindblad.)

Upplands artilleriregemente.

En fara, som på sina håll väckte stor förstämning, var, att ett litet barn till en i kasernen boende sergeant i början av december fick barnför-lamning. Barnet och modern avpolletterades till epidemisjukhuset, ser-geanten avstängdes från tjänstgöring och hans bostad desinfekterades, varigenom den hotande faran, att sjukdomen skulle övergå på truppen, avvärjdes.

Flera olycksfall, såsom benbrott, luxationer, krossningar och skott-skador hava förekommit.

Under januari var stort tillopp av folk till sjukvisitationerna, så att dessa ofta pågingo 3 1/2 till 4 eller t. o. m. 5 timmar. Särskilt förekommo då talrika fall av angina.

Till genomgående av sjukvårdssoldatskola hade kommenderats 7 artillerister. En avgick strax vid skolans början på grund av bestraffning. De 3 sjukvårdsartillerister, som i juli hemkommo från sjukvårdskorpralskolan, voro alla godkända, men straffade. En sjukvårdsartillerist har under året såsom utstraffad avförts ur rullorna.

Ynglingar, som förklarats odugliga till krigstjänst av läkaren, böra naturligtvis icke erhålla fast anställning, såsom i ett par fall skett vid härvarande husardetachment. I våra svåra rekryteringstider blir det mera än tillräckligt med klena stackare ändå.

Att till sjukvårdsbeställningsmän icke erhålles lämpligt folk framgår av vad ovan sagts. En av årets sjukvårdsskoleelever befanns vid närmare efterforskning hava såsom oduglig erhållit avsked från annat regemente. Såsom en mellanhand mellan läkarna och sjukvårdsbeställningsmännen, för att biträda läkarna i övervakandet av sjukvårdsbeställningsmännens arbete, för upprätthållande av föreskriven ordning på sjukavdelningen, för att biträda vid sanitetsskolornas övning och utbildning, för att biträda vid upprättandet av hjälpförbandsplatser samt sjukvårdsgöromålens ordnande i fält samt slutligen för biträde vid expeditionsgöromålen behöves vid artilleriet liksom vid infanteriregementena en sjukvårdssergeant, helst boende på sjukhuset.

För betryggande av renlighet, ordning och pålitlighet med avseende på sjukvården behöves åtminstone den tid av året, då sjukligheten är störst, eller från 1 januari till 1 juni, en sjuksköterska. (*Humbla.*)

Västmanlands trängkår.

Sjuksiffran för året hög, i någon mån därtill bidragande har varit den lilla difteriepidemi, som under juni—oktober rådde inom kåren. Fall på fall inträffade oaktat vidtagandet av de »vanliga åtgärderna».

Under hela året, liksom i tider då difteri går härstädes, tages prov å alla sjukanmälda med »ont i halsen», vilket på grund av den å sjukhuset befintliga elektriska termostaten, lätt låter sig göra. Dessa förläggas i isoleringsrummet och vid behov å särskilt »halsrum» å sjukhusets vindsvåning, sålunda från början avskilda från de övriga. Efter det den bakteriologiska diagnosen å difteri blivit fastställd: 1) avpollettering till epidemisjukhuset; 2) svalginspektion och eventuellt bakteriprov vid den sjukes kompani med särskilt iakttagande av logementkamraterna; 3) desinfektion (formalin) av logementet. Därjämte företogs under sommaren i år en sådan av dag- och vaktrum; och 4—9. augusti, då kåren var förlagd till Salbohed, en allmän rengöring (icke formalin) inom hela kasernen.

Fallen fortoro det oaktat som vanligt, och då efter repetitionsövningarnes slut 2 nya fall av difteri konstaterades, företogs $^{20/10}$ — $^{22/10}$ med hänsyn till de $^{1/11}$ inryckande stamrekryterna och på grund av den ringa innerliggande styrkan — 87 man — en bakteriologisk massundersökning; därvid påträffades 14 »bacillbärare», enl. rapporten »icke sjuka och utan påvisbara förändringar i sin hals».

Därigenom att som ovan sagts, rep.-övningarna voro slut och den fåtaliga truppstyrka möjliggjorde användandet av de båda rummen på sjukhusets vindsvåning för isolering av bacillbärare förlades dessa dit, till början under uppsikt av en sjukvårdskorpral — luftkuben blev ej här så stor önskligt varit —, men genom flitig ventilation och de stora bekvämligheter sjukhuset erbjuder, lät förläggningen sig göra utan för stora svårigheter, prov togos varje vecka och utskrevos de så småningom under november utom en, vilken sedan $^{21/10}$ fortfarande bacillbärare, $^{17/12}$ erhöill permission till hemmet (utan syskon). Enl. intyg av läkare den $^{31/12}$ fortfarande »Löfflers baciller» ($^{7/1}$ 1914 bacillfri).

Motsvarande undersökning företogs å messens personal och därboende barn, alla friska. I underofficerarnas familjer med barn, boende inom kasern, har intet fall förekommit. Inom staden endast enstaka fall av difteri.

I sammanhang med den bakteriologiska undersökningen företogs återigen en formalindesinfektion inom hela etablissementet, i det kasernen, vakt-, arrest-, messlokal, badstu, avträden m. m. efter varandra smittades.

Efter oktober intet fall av difteri. (Arpi.)

VI. Arméfördelningen.

Hälsinge regemente.

Beträffande allmänna hälsotillståndet intet särskilt anmärkningsvärt.

Rätt många typiska krupösa lunginflammationer förekommo under beväringsskolan. Idrotten, särskilt bollsparkningen, har förorsakat några mer och mindre avsevärda yttre skador.

Ett fall av *factura basis cranii* hade rätt egendomlig orsak.

I regel plägar ju beväringssmannen anmäla även den lindrigaste opasslighet. I detta fall hade dock en mycket ambitiös yngling gått till övningarna för dagen med — såsom sedan utrönts — halsfluss och därav föranledd feber. Under gymnastiklektionen föll han avsvimmad till golvet med ovan angivna påföljd.

I allmänna hälsovårdens intresse har framställning åtföljd av kostnadsförslag gjorts hos fortifikationsdepartementet om anordnande av desinfektionsugn i regementssjukhusets källare. Likaså har framställning gjorts om inrättande av vattenklosetter å sjukhuset.

Revaccination har utförts på volontärrekryterna, men alla beväringssmännen utom 3 vägrade att låta revaccinera sig.

Ett större antal hade av kompanicheferna antecknats som villiga och vaccin för dessa rekvirerats, men då det kom till kritan hade de av någon låtit intala sig att bestämt vägra.

En större svingård har anlagts på regementets mark med en besättning av för närvarande 20 à 25 svin. Fläsket kommer ej direkt manskapshushållet till godo utan försäljes.

Etablissemangets stora köksträdgård fyller en del av manskapshushållets behov av potatis och de vanliga grönsakerna.

Övningarna hava haft gynnsamt inflytande på kraftiga konstitutioner och främjat utvecklingen av de svagare, så framt det ej gällt individer med något sjukdomsfrö, som kommit till groning, i vilket fall dessa fått avgå ur krigstjänsten.

Avgången har varit rätt avsevärd.

Rekrytmaterialet har som vanligt icke varit förstklassigt.

Marschskadornas antal har icke varit stort, och det är påfallande, huru de med förbättrad fotvård mer och mer avtaga. Skofrågan synes mig dock ännu icke fått en fullt tillfredsställande lösning. (*Melin.*)

Västerbottens regemente.

Enda anmärkningsvärda sjukdomsfall synes mig vara det påfallande stora antalet otiter. Något liknande förekom även närmast föregående år,

men då som komplikation till en mycket utbredd mässlingsepidemi. Där en tillförlitlig anamnes kunnat erhållas, har det ofta visat sig att sjukdomen utgjort en akutisering av en gammal, ej utläkt öroninflammation.

Sjukvisitationerna ha nog ej varit fullt så flitigt besökta som föregående år, beroende på den ändrade tiden, men ändock fortfarande allt för ofta för rena obetydligheter, som vederbörande med all kraft velat göra gällande som fullständigt hinder för tjänstgöring. Att mycket pjunk här behöver bortarbetas, därom torde väl ej något tvivel kunna råda.

Ett stort antal har under bevärningsrekrytskolan måst hemförlovas eller avföras från vapentjänst. Detta väsentligen beroende på de synnerligen ogynnsamma lokala förhållanden under vilka läkarebesiktningen vid inskrivningsförrättningarne måste utföras, varigenom allt för många med tvivelaktigt hälsotillstånd måst inskrivas för att sedan närmare observeras.

Den sjuksköterska, som under året tjänstgjort vid regementet, har varit till mycken nytta och med den stora svårighet, — ja omöjlighet, — som numera förefinnes att kvarhålla verkligen kunnigt, pålitligt och intresserat sjukvårdsmanskap i tjänst — när sådant överhuvudtaget finnes — anser jag det som en nödvändighet, att regementet året om har en sjuksköterska i tjänst, eller att åtminstone, då sådan kan anskaffas å platsen, hon finge vid svårare sjukdomsfall anlitas. (*Forslund.*)

Jämtlands fältjägarregemente.

Sjukligheten vid regementet under år 1913 kan anses ringa, i det, jämfört med föregående år, såväl antalet insjuknade ‰ av styrkan som sjukdagarnas antal avsevärt minskat.

Sjukvisitationerna hava under årets bevärningsrekrytskola och repetitionsövningar förlagts till kl. 4 e. m., och har ändringen av visitationstiderna sannolikt mycket bidragit till reduceringen av sjukanmälda.

Vid inryckningen till repetitionsövningarna intogs på regementets sjukhus en allvarligt sjuk värnpliktig. Han befanns hava insjuknat i angina Ludovici. Sedan ansvällningen i submaxillarisregionen efter 1 vecka i det närmaste försvunnit, en stinkande varig slemavsöndring från luftstrupen jämte andnöd, som vid ankomsten till sjukhuset i hög grad besvärat honom, avsevärt avtagit, och allmänna tillståndet förbättrats, uppträdde plötsligt våldsam sepsis, och inom 2 dygn avled han i septikämi.

Under de stora fälttjänstövningarna i Norrland var hälsotillståndet inom regementet trots de mycket kalla nätterna vid början av övningarna synnerligen gott, i det endast 18 man måste avpolletteras, samtliga för mindre skada eller lindrig sjukdom.

Temperaturen i vinterskolornas logement, som föregående år under kalla dagar ej kunde uppvärmas till mer än + 6°, har efter en enkel an-

ordning för luftintagningen i kasernens värmekammare ej understigit $+ 17^{\circ}$, även då temperaturen ute sjunkit till nära $- 40^{\circ}$.

Den i värmekammaren inkommande luften, som förut omedelbart efter passerandet genom öppningen till värmekammaren spred sig utmed väggarna, ledes nu genom en trumma av papp intill ugnarna. (*Isander.*)

Västernorrlands regemente.

Allmänna hälsotillståndet har under året varit gott. Av smittosamma sjukdomar ha endast förekommit fall av mässling och påssjuka.

Sjukvårdspersonalen var under våren otillräcklig på grund av vakanser och bortkommendering i sjukvårdskorpralskola. Tack vare den omständigheten att arméfördelningschefen anbefallt sjukhusutbildningens begynnande för trängbeväringen i egentlig sjukvårdstjänst samtidigt med inryckningen till beväringsskolan, kunde dock sjukvårdarejänsterna hjälpligt uppehållas.

Sjukvårdsmaterialen har under året kompletterats med bland annat mikroskop och utredning för bakteriologisk undersökning.

Sedan den under de föregående åren grävda brunnen å sjukhusgården visat sig ej giva något vatten, har vattenledning framdragits från kasernerna till sjukhuset.

Frågan huruvida regementets sjukhus å Sollefteå läger är användbart under eventuell vinterförläggning synes mig påkalla särskild undersökning, innan flera kostnader nedläggas å detsamma.

Undersökning rörande arsenikförekomst inom regementets kaserner har företagits, varvid konstaterats, att arsenik i otillåten mängd förekommer i ett större antal lokaler. Ombyte av färg i dessa har påbörjats.

Fälttjänstövningar. Regementet har under hösten deltagit i fälttjänstövningarna i Jämtland. Hälsotillståndet var därunder synnerligen gott.

Under dessa övningar visade sig åter behovet av:

att samtliga läkare vid infanteriet under fältförhållanden äro beridna,

att sjukvårdssergeanten är utrustad med velociped, samt

att bataljonsförbinderivagnarna åtminstone under norrländska förhållanden ersättas med materiel, som framforslas medelst pack- eller klövje hästar.

Revaccination. Samtliga värnpliktiga tillhörande regementet ha vägrat undergå revaccination. (*Lindskog.*)

Norrlands dragonregemente.

Hälsotillståndet har varit ganska gott. Halsfluss har som vanligt förekommit ganska rikligt under 1. kvartalet och har jag bakteriologiskt under-

sökt varje fall för att utröna, om difteri utan beläggningar förelåg, och konstaterades härvid 13 fall difteri, som avpolletterades till epidemisjukhuset — en man låg där 72 dagar, innan han blev bacillfri, för övrigt fullt frisk hela tiden.

Revaccinationen har gått lyckligt och väl denna gång — endast en värnpliktig av 133 nekade absolut att låta revaccinera sig.

Under den kalla årstiden är det omöjligt att hålla jämn temperatur i manskapets matsal. För att råda bot för denna olägenhet har anhållan ingått till fortifikationsdepartementet att få utbyta de 4 stora kaminerna mot tillräckligt kraftiga värmeelement. (*Trafvenfelt.*)

Norrlands artilleriregemente.

Hälsotillståndet har under det gångna året varit ganska tillfredsställande, och antalet sjukanmälda har hållit sig inom måttliga gränser.

Sjukskrivning i kvarter och batteri användes fortfarande mycket ringa, då enligt vunnen erfarenhet dessa sjuka, vilka ju äro fria från all tjänst, ofta ställa till oreda och bråk i batterierna och lätt kunna amma upp marodörer.

Beträffande sjukvårdsbeställningsmännen är det fortfarande samma svårighet att kunna väl rekrytera och omöjlighet att få dugliga sjukvårdare att rekapitulera på grund av de dåliga framtidsutsikterna.

Det upprepade gånger, fast förgäves, framhållna behovet av en sjuk-sköterska under vintermånaderna framträdde vid ett tillfälle i vinter särdeles tydligt, då ungefär samtidigt tre svåra lunginflammationer med under flera dagar mycket tvivelaktig prognos samt en långvarig, svår ansiktsros med meningeala symptom behövde omsorgsfull och noggrann vård och övervakning. De sjukas anhöriga underlåta heller icke att göra och framföra sina reflektioner.

Revaccinationen har lämnat särdeles dåligt resultat (cirka 25 %), vilket är desto mera beklagligt, som i år de flesta värnpliktiga låtit vaccinera sig. (*Thorné.*)

Bodens trupper.

Norrbottens regemente.

Hälsotillståndet kan i det stora hela anses hava varit ganska tillfredsställande. Inga epidemiska sjukdomar hava inträffat under året. De under första kvartalet vanligtvis förekommande frostskadorna bland skidlöparna hava varit relativt få, och alla av ofarlig beskaffenhet så när som en, som föranledde amputation av ytterflangen å ena stortån.

Anmärkningsvärt är det stora antal bölder, som under sommarens beväringsskrytskola uppträdde bland de värnpliktige, särskilt å 10. kompaniet.

En hel del av de värnpliktige från våra nordligaste församlingar: Övertorneå, Pajala, Korpilombolo m. fl. voro vid inryckningen behäftade med eczema impetiginosum av ganska envis beskaffenhet.

Kontusioner och ledvrickningar hava förekommit uti ej så ringa antal. De flesta förorsakade av fotbollsparkning. Många av de skadade hava under längre eller kortare tid måst vårdas å sjukrum eller under längre tid befrias från de praktiska övningarna.

Liksom föregående år hava de flesta värnpliktiga vägrat att underkasta sig revaccination.

Under året hava tvenne synnerligen dugliga och pålitliga sjukvårdskorpraler avgått. Upprepade försök att få dem att kvarstanna voro resultatlösa. Av de tre återstående sjukvårdsbeställningsmännen äro två mindre lämpliga. På grund av den bristfälliga rekryteringen i övrigt vid regementet, det ringa antalet volontärrekryter, fanns det ingen möjlighet att få elever kommenderade till sjukvårdssoldatskolan. Följaktligen torde på hösten 1914 ingen sjukvårdsbeställningsman finnas att tillgå.

I manskapets köksavdelning hava under året en hel del förbättringar vidtagits. Sålunda har en ganska stor tillbyggnad (serveringsrum) med underliggande frostfri källare uppförts. Uti taket i själva köket har installerats en elektrisk fläkt, som funktionerar till fullkomlig belåtenhet. Vidare äro anskaffade kaffekvarn, köttkvarn, köttblandnings-, rotskärnings-, potatisskalnings- och diskmaskiner för elektrisk drivkraft.

Mot utspisningen torde ej några nämnvärda anmärkningar förefinnas. Endast en ringa förstärkning av portionsstaten under den ansträngande skidlöparutbildningen och oblida årstiden oktober—mars vore önskvärd.

(Andersson.)

Norrlands artilleriregementes detachement i Boden.

Sjukligheten har under året varit avsevärt större än de närmast föregående åren. En volontärrekryt erhöll avsked till följd av kronisk ledgångsreumatism (Rheum. art. chron. + Arthrit. deform.). Han vårdades cirka ett år å garnisonssjukhuset med perioder av omväxlande förbättring och försämring. Till sist blev han dock fullständig invalid, så att han varken kunde gå eller stå och ej på något sätt sköta sig själv. En tröst för honom i olyckan är det dock, att han från Riksförsäkringsanstalten erhåller ett årligt underhåll av 450 kronor, varigenom han i ekonomiskt hänseende blir någorlunda tryggad för sina återstående levnadsdagar.

Ett dödsfall har under året förekommit, nämligen en underofficer (ser-

geant), som gjorde självmordsförsök genom att med revolver skjuta sig i huvudet. Döden inträffade först efter 3 veckor i meningitis. Främre delen av högra hjärnhinnesvålen var betydligt skadad och såväl pann- som hjässbenen söndersplitrade i en mängd större och mindre bitar.

Vad sjukvårdspersonalen beträffar, så har så gott som fullständig vakans under en del av året varit rådande. Till sjukvårdssoldatskolan beordrades 3 elever, men då såsom vanligt till denna specialutbildning ställas de sämsta bland rekryterna, blevo två underkända och en godkänd. Denna senare kommenderades för vidare utbildning till korpralskolan.

I slutet av oktober avgick den ende äldre sjukvårdsvolontär, som fanns kvar, och från denna tid har man varit tvungen, ehuru med stor risk, använda en av de underkända. (*Andersson.*)

Bodens artilleribataljon.

Allmänna hälsotillståndet har varit tillfredsställande. Intet dödsfall eller svårare olycksfall har förekommit. Av infektionssjukdomar har en liten difteriepidemi uppstått. Första fallet sista dagen i mars hos en beväringssman, i vilkens hem funnits difteri vid hans avresa. Inryckningen var den 1. mars till beväringssrekrytmötet, och hade han således vistats en hel månad vid regementet utan att några symptom därav förmärktes. Smitta från annat håll har ej kunnat konstateras. Han utskrevs i början av maj från garnisonssjukhuset och i mitten av samma månad visade sig ånyo 5 fall under loppet av 6 dagar, alla utom ett på samma kompani. Alla avpolletterades till garnisonssjukhuset. Kompaniet förlades i en barack vid ett av fortena och alla dess logement desinfekterades, varefter epidemien upphörde.

Av mässling ha inträffat 2 fall under 2. kvartalet och 1 i dec. Denna sjukdom har hela året talrikt uppträtt i orten och dess omnejd, varför det är anmärkningsvärt, att regementet sluppit undan så lindrigt. Påssjuka har som vanligt förekommit, men dock betydligt mindre (11 fall) än förut, ej så långvarigt och i motsats till föregående år före beväringssrekrytmötets början. De sjuka ha isolerats endast omkring 15 dagar, och deras kläder, men ej logementen, desinfekterats. Smitta från Boden och trakten däromkring.

Tillströmningen till sjukvisitationerna har som vanligt varit riklig och alla möjliga försök ha gjorts att även för den minsta åkomma — ofta utan någon sådan — slippa undan övningarna.

Endast 5 värnpliktiga ha medgivit revaccination. Resultatet av densamma har varit mindre tillfredsställande både hos fast anställda och värnpliktiga, ehuru samma vaccin användes som vid ingeniörkåren, varest det var betydligt bättre.

Av de 4 volontärer, som uttogos till sjukvårdsbeställningsmän, underkändes 3 i sjukvårdssoldatskolan, vilket som jag så många gånger förut framhållit beror på, att från kompanierna föreslås endast underhålligt material och vad de själva vilja bliva av med. Jag var tjänstledig vid utväljandet, i annat fall torde de ej av mig antagits. Förhållandet är så mycket sorgligare, som vid förläggande av kompanierna i fortena ej finnes sjukvårdsbeställningsmän att medsända, vilka där äro väl behöfliga, där fortena ligga på så långt avstånd från etablissementet.

I sjukpaviljongen ha i år även vindsrummen belagts med linoleummattor, vilket betydligt ökat trevnaden och underlättat renhållningen och desinfektering, då dessa rum huvudsakligen användas vid misstänkta fall av smittosamma sjukdomar och mindre allvarliga sådana. (*Sjöstrand.*)

Bodens ingenjörkår.

Allmänna hälsotillståndet har varit gott. Ingen epidemi eller svårare olycksfall har förekommit.

Fotvården synes ha varit god, då endast ett fåtal fall av sårskador å fötterna ha behövt särskild behandling.

Ehuru även i början av detta år sträng kyla var rådande, ha blott 2 man varit sjukskrivna för kylskador under kortare tid och blevo fullt återställda. Under de ordinarie övningarna ha inga sådana skador uppstått, utan hade den ena ådragits under skidtävling, den andra under permission till hemmet.

Sjukvisitationerna ha som vanligt varit talrikt besökta, utan att det vore av behovet påkallat, särskilt de dagar, då någon mera ansträngande övning förestått, och skall detta ha varit ännu mera förhållandet under min tjänstledighet, då en fältläkarestipendiat var förordnad.

Försöken att bliva hemförlovade äro fortfarande många ock synes mig numera motviljan för överflyttning till icke vapenföra betydligt avtagit, sedan tjänstgöringstiden för dessa minskats. Endast ett fåtal blevo emellertid kasserade.

I likhet med föregående år voro de värnpliktige ej villiga att underkasta sig revaccination, som endast 6 tilläto. (*Sjöstrand.*)

Garnisonssjukhuset i Boden.

I slutet av året blev den nya epidempaviljongen färdig och försedd med fullständig utredning. Belägen i omedelbar närhet till det övriga Garnisonssjukhuset, är förvaltningen gemensam för dem båda.

Epidemisjukhuset är indelat i två lika stora, från varandra helt och hållet isolerade avdelningar; varje halva bestående av en större sjuksal, 3

mindre sjukrum, isoleringsrum, sköterskerum, mottagningsrum för läkare, tekök etc.

Lokalerna äro försedda med centraluppvärmning, det s. k. varmvatten-systemet, som i och för sig är mycket bra, men här på grund av de opraktiska anordningarna förkastligt. Genom att ångpannan, eller den spis uti vilken eldningen försiggår, är belägen i teköket, indrages med kolen en massa sot och vid slaggningen dam, som lagrar sig överallt, icke blott i detta rum och gör detsamma oanvändbart för annat ändamål, utan intränger även i korridorer och andra rum.

Vad som emellertid synes mig vara mest betänkligt i denna sak, är det förhållandet, att det torde vara högst problematiskt, huruvida man med nuvarande anordningar kan under den kalla årstiden erhålla tillfredsställande temperatur å sjukrummen. Så snart kölden gått ned till — 25 à 30 grader, har temperaturen i paviljongen med svårighet kunnat fås upp till mer än + 12 à 15 grader, oaktat påfyllning av bränsle skett minst varannan timma. På grund av att vintern varit ovanligt blid och paviljongen ej ännu varit belagd med patienter, har man dock ej kunnat få full visshet i denna fråga.

Tillgång på varmt vatten saknas fullständigt.

Från värmeledningen erhålles vattnet knappast ljumt.

Synnerligen olämpligt från hygienisk synpunkt synes det vara, att alla värmeledningsrör ligga öppet i rummen längs väggar och golv, varigenom renhållningen betydligt försvåras. (*Andersson.*)

Gottlands trupper.

Gottlands infanteriregemente.

Hälsotillståndet på regementet har under året varit tämligen gott, med undantag av första tiden av bevärningsrekrytskolan, februari och mars, då influensa och halsfluss samt andra så kallade »förkylningssjukdomar» uppträdde tämligen allmänt, beroende detta tydligen på manskapets ovana att vistas ute i det kalla och blåsiga vädret.

Under utövning av frivillig idrott har förekommit en del olycksfall, av vilka somliga för rätt lång tid satt vederbörande ur tjänstgöring.

Ett fall av självmord och ett självmordsförsök hava under året förekommit.

Självmordet förövades med ett löst skott från mausergevär. Vid obduktionen hittades det söndertrasade mynningsblecket jämte träflisor i såret i fjärde vänstra revbensinterstitiet, perikardiet var öppnat och på framsidan

av vänstra hjärtkammaren fanns en oregelbunden defekt med en utsträckning av 4×5 cm.

Självmoordsförsöket gjordes med ett skarpt skott från 7,5 mm. revolver cm. 87. Ingångsöppningen i 6. interkostalrummet 1 cm. utanför mamillarkinjen på vänster sida, $\frac{1}{2}$ cm. diameter, skarp rand, ingen krutzon. Utgångsöppningen i 9. interkostalrummet $10 \frac{1}{2}$ cm. från medellinjen, hela kanter, $\frac{3}{4}$ cm. i diameter. Utbredd hudemfysem å rygg- och sidoregioner. Blödning i pleurahålan med dämpning till scapulans mitt. Efter ytterligare 8 dagar utskrevs han läkt.

Under första halvåret, intill dess de till sjukvårdskorpralsskolan kommande eleverna återkommo var det brist på sjukvårdsbeställningsmän (2 på regementet).

Mathållningen har i år liksom föregående år varit mycket god.

Inga sanitära olägenheter att anmärka. (*Bolin.*)

Gottlands artillerikår.

Under årets 1. kvartal började omedelbart efter julpermissionens slut en utbredd influensaepidemi av i allmänhet tämligen svårartad natur genom de i många fall uppträdande lungkomplikationerna.

Till uppkomsten av dessa torde möjligen bidragit, att uppvärmningen av kasernen samtidigt lämnade åtskilligt övrigt att önska.

Kort därefter uppträdde även en epidemi av påssjuka, varigenom sjuknumrären under detta kvartal blev ovanligt hög.

Under årets övriga kvartal har sjukligheten varit ringa, särskilt gäller detta tredje kvartalet, då endast 28 man måste sjukskrivas, ehuru denna tid till en god del varit upptagen av marschövningar o. d.

Några lindriga fall av mässling uppträdde under fjärde kvartalet, troligen genom smitta från de i kasernen boende underofficerarnas barn.

Något dödsfall eller svårare olycksfall har under året ej förekommit.

(*Fries.*)

---

3. Viktigare bestämmelser och föreskrifter rörande arméns sjukvård m. m. under år 1913.

Kungl. brev, kungörelser m. m.

Den 7. februari, kungl. brev, angående sjukstuga vid Västerbottens regemente.

Kungl. brev, angående sjukhus vid Värmlands regemente (24. januari) samt vid Skaraborgs och Bohusläns regementen (5. september).

Den 4. april, ämbetsskrivelse, angående vårdplatser å sanatorier för arméns personal.

Den 30. maj, kungl. brev, angående gäldande av begravningskostnader för manskap, avlidet under tjänstgöring (jfr kungl. förordningen 18. juni 1909 och kungl. brev 29. oktober 1909).

Den 18. juli, kungl. kungörelse, angående rätt för extra bataljonsläkare att för ålderstillägg tillgodoräkna sig tider för förutvarande ordinarie bataljonsläkarebeställning (Svensk förf. saml. n:r 169).

S. d., kungl. brev, stater för garnisonssjukhusen i Stockholm, å Karlsborg och i Boden.

Den 15. augusti, kungl. brev, ordinarie läkare vid kommandantskapet å Karlsborg, som uppehåller läkarvården vid volontärskolorna därstädes, må uppbära särskild gottgörelse.

Den 22. augusti, inskrivningsförordning (Svensk förf.-saml. n:r 257).

Den 14. november, apoteksvarustadga (Svensk förf.-saml. n:r 308).

Den 31. december, kungl. brev, ändrings- och tillbyggnadsarbeten vid garnisonssjukhuset å Karlsborg.

Den 19 december, kungl. brev. Tandvården vid armén år 1914.

Generalorder.

Den 2. januari, n:r 7. Utbildningen till sjukbärare.

Den 13. mars, n:r 277. Repetitionsövningar för medicine kandidater.

Den 15. mars, n:r 293. Militärläkarkurs.

Den 18. mars, n:r 300. Sjukhusutbildning för sjukv. kompaniernas volontärrekryter.

Den 18. mars, n:r 301. Sjukhusutbildning för värnpliktiga vid trängen i egentlig sjukvårdstjänst, att tills vidare lända till efter rättelse.

Den 19. mars, n:r 302. Sjukvårdssoldatskolor.

Den 24. april, n:r 441. Soldatundervisning för sjukvårdstrupperna.

Den 28. maj, n:r 579. Sjukvårdssergeantkurs.

Den 16. juli, n:r 774. Taktiska övningar för militärläkare.

Den 14. augusti, n:r 901. 2. läkarbesiktningen med officers- och reserv-officersvolontärer.

Den 29. augusti, n:r 969. Sjukhusutbildning av trängens fast anställda sjukvårdsmanskap.

S. d., n:r 970. Sjukvårdskorpralskolor.

Den 12. september, n:r 1,036. Korpralsundervisning för sjukvårdstrupperna.

Den 20. oktober, n:r 1,200. Bokorder.

Den 11. december, n:r 1,419. Taktiska övningar för militärläkare år 1914.

Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses cirkulär.

Den 17. mars. Om intyg till fältduglighet (Svensk förf..saml., n:r 29).

Den 23. mars. Om framställning till Riksförsäkringsanstalten om ersättning enligt förordningen 18. juni 1909 (skada i tjänsten).

TABELLER.

Tab. 1. Tablå över trupp-

1	2	3	4	5	6	7
D E B E T						
	Reservation från år 1912 kronor	1913 års anslag kronor	Extra uppbörd kronor	Extra anvisningar kronor	Summa kronor	Brist till år 1914 kronor
I. Arméfördelningen.						
1 Karlskrona grenadjärregemente	622 ⁸²	1 670 ¹⁸	6 ⁵⁵	—	2 299 ⁵⁵	—
2 Kronobergs regemente	—	1 794 ⁸⁹	1 763 ⁹⁹	526 ⁵⁴	4 085 ⁴²	—
3 Hallands regemente	—	2 630 ⁷⁵	165 ⁸⁶	—	2 796 ⁶¹	77 ⁵⁶
4 Norra skånska infanteriregementet	—	2 094 ⁴³	120 ⁹⁰	2 257 ⁰³	4 472 ³⁶	1 603 ⁴⁹
5 Södra skånska infanteriregementet	1 364 ⁹¹	2 019 ⁸⁷	—	—	3 384 ⁷⁸	—
6 Skånska husarregementet, I. bataljonen	105 ³⁴	1 536 ³⁰	6 ³⁸	—	1 648 ⁰²	—
7 Skånska husarregementet, II. bataljonen	191 ⁷⁴	950 ¹⁵	—	—	1 141 ⁸⁹	—
8 Skånska dragonregementet	1 714 ³⁹	2 845 ⁰⁷	9 ⁵⁰	—	4 568 ⁹⁶	—
9 Kronprinsens husarregemente	21 ⁷⁸	1 678 ⁵⁷	3 ⁵⁰	—	1 703 ⁸⁵	—
10 Wendes artilleriregemente	—	3 706 ³⁶	438 ⁴⁸	—	4 144 ⁸⁴	—
11 Skånska trängkåren	203 ⁶⁰	2 395 ³²	11 ²⁰	—	2 610 ¹²	—
II. Arméfördelningen.						
12 Första livgrenadjärregementet	—	2 027 ¹⁴	246 ⁵⁰	94 ⁶⁸	2 368 ³²	—
13 Andra livgrenadjärregementet	—	2 161 ⁴⁴	271 ¹⁵	—	2 432 ⁵⁹	—
14 Jönköpings regemente	—	1 754 ⁶⁷	153 ⁵⁰	—	1 908 ¹⁷	169 ¹³
15 Kalmar regemente	12 ⁰¹	2 219 ⁰⁸	421 ⁷⁵	—	2 652 ⁸⁴	—
16 Smålands husarregemente	—	1 671 ⁴⁷	1 721 ¹⁹	—	3 392 ⁶⁶	—
17 Smålands artilleriregemente	—	2 296 ⁴⁷	1 ⁵⁰	—	2 297 ⁹⁷	1 251 ³²
18 Östgöta trängkår	6 291 ³⁴	2 775 ⁴⁵	—	1 701 ⁷³	10 768 ⁵²	—
19 Volontärskolan i Norrköping	—	669 ⁶⁰	486 ⁶⁰	—	1 156 ²⁰	—
III. Arméfördelningen.						
20 Västgöta regemente	1 427 ⁴⁶	1 951 ⁷⁵	262 ⁵⁶	—	3 641 ⁷⁷	—
21 Skaraborgs regemente	1 330 ²⁹	2 340 ⁵⁸	93 ⁸⁸	—	3 764 ⁷⁵	—
22 Älvsborgs regemente	2 148 ⁰¹	2 143 ⁶²	4 ⁰⁵	—	4 295 ⁶⁸	—
23 Bohusläns regemente	254 ⁹⁷	2 351 ⁷⁰	39 ¹⁰	—	2 645 ⁷⁷	—
24 Livregementets husarer	33 ⁹⁷	1 633 ⁹⁸	12 ⁰⁰	—	1 679 ⁹⁵	—
25 Göta artilleriregemente	666 ³⁰	2 340 ⁵⁰	4 ⁵⁰	—	3 011 ³⁰	—
26 Boden—Karlsborgs artilleriregemente ...	264 ⁰⁰	1 130 ⁴¹	51 ⁷⁵	—	1 446 ¹⁶	—
27 Göta ingenjörkår	865 ²⁸	1 771 ⁶³	17 ⁰⁵	—	2 653 ⁹⁶	—
28 Göta trängkår	876 ⁵⁴	2 672 ⁶⁴	298 ¹²	1 919 ²¹	5 766 ⁵¹	—
29 Volontärskolan å Karlsborg	414 ⁵⁰	705 ⁰⁰	—	—	1 119 ⁵⁰	—
30 „ i Varberg	199 ³⁵	245 ⁷⁹	68 ⁵⁹	—	513 ⁷³	—

: Se not å följande uppslag.

sjukvårdsanslaget år 1913.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
K R E D I T				Antal tjänst- görings- dagar	Kostnad per man och dag i öre									
Brist från år 1912 kronor	Utgifter kronor	Summa kronor	Reservation till år 1914 kronor		Naturavärden	Förbr. materiel	Nyskaffning	Underhåll	Tvätt	Medikamenter	Transp.-kostn.	Diverse	Utgifter för epidemier	S:ma kostnad
—	1 785 ⁶⁹	1 785 ⁶⁹	513 ⁸¹	167 018	0 ⁴	0 ⁰⁴	0 ⁰⁷	0 ⁰⁵	0 ¹²	0 ³⁴	0 ⁰²	—	0 ⁰²	1 ⁰⁶ 1
1 302 ⁸²	2 782 ⁶⁰	4 085 ⁴²	—	179 489	0 ⁴³	0 ⁰³	0 ⁰⁵	0 ⁰⁵	0 ⁰⁶	0 ⁸¹	0 ⁰⁶	0 ⁰⁶	—	1 ⁵⁵ 2
603 ⁹⁸	2 270 ¹⁹	2 874 ¹⁷	—	263 075	0 ²⁶	0 ⁰²	0 ⁰²	0 ⁰⁶	0 ¹¹	0 ³⁷	0 ⁰²	—	—	0 ⁸⁶ 3
1 654 ⁹⁷	4 420 ⁸⁸	6 075 ⁸⁵	—	209 243	0 ⁴	0 ⁰⁶	0 ⁰³	0 ¹⁴	0 ³³	0 ⁸⁴	0 ¹¹	0 ⁰⁸	0 ⁰²	2 ¹¹ 4
—	2 267 ⁵⁸	2 267 ⁵⁸	1 117 ²⁰	201 987	0 ⁴⁴	0 ⁰⁵	—	0 ⁰⁹	0 ⁰⁷	0 ⁴²	0 ⁰⁴	0 ⁰¹	—	1 ¹² 5
—	1 370 ¹⁸	1 370 ¹⁸	277 ⁸⁴	153 630	0 ¹	—	0 ⁰⁵	0 ⁰⁷	0 ⁰⁸	0 ⁵⁶	0 ⁰²	—	0 ⁰¹	0 ⁸⁹ 6
—	914 ⁹⁷	914 ⁹⁷	226 ⁹²	95 015	0 ¹⁹	0 ⁰²	0 ²³	0 ⁰³	0 ¹	0 ³⁴	0 ⁰³	—	0 ⁰²	0 ⁹⁶ 7
—	1 972 ⁷⁷	1 972 ⁷⁷	2 596 ¹⁹	284 507	0 ²²	0 ⁰²	0 ⁰⁵	0 ⁰²	0 ⁰⁷	0 ²⁵	0 ⁰¹	0 ⁰³	0 ⁰²	0 ⁶⁹ 8
—	1 536 ²⁰	1 536 ²⁰	167 ⁶⁵	167 857	0 ⁰⁹	0 ⁰²	0 ⁰¹	0 ⁰¹	0 ⁰⁸	0 ⁶⁴	0 ⁰¹	0 ⁰¹	0 ⁰⁴	0 ⁹¹ 9
438 ⁴⁸	3 208 ⁷⁹	3 647 ²⁷	497 ⁵⁷	370 636	0 ¹⁹	0 ⁰²	—	0 ⁰¹	0 ¹	0 ⁴⁵	0 ⁰²	0 ⁰²	0 ⁰⁵	0 ⁸⁶ 10
—	2 115 ⁵⁸	2 115 ⁵⁸	494 ⁵⁴	79 844	0 ⁹⁶	0 ⁰⁹	0 ¹⁸	0 ⁶⁴	0 ¹⁹	0 ⁵²	0 ¹²	—	—	2 ⁶⁵ 11
—	2 280 ⁰⁸	2 280 ⁰⁸	88 ²⁴	202 714	0 ²¹	0 ⁰³	0 ⁰⁶	0 ⁰⁸	0 ⁰⁷	0 ⁶³	0 ⁰²	0 ⁰³	0 ⁰⁴	1 ¹² 12
247 ⁵⁷	1 871 ⁶⁹	2 119 ²⁶	313 ³³	216 144	0 ¹	0 ⁰¹	0 ⁰³	0 ⁰⁶	0 ⁰⁹	0 ⁵¹	0 ⁰¹	0 ⁰²	0 ⁰³	0 ⁸⁶ 13
490 ⁹⁴	1 586 ³⁶	2 077 ³⁰	—	175 467	0 ²³	0 ⁰⁴	0 ⁰⁶	0 ⁰³	0 ⁰⁹	0 ³⁹	0 ⁰⁴	0 ⁰²	—	0 ⁹⁰ 14
—	2 278 ⁴⁶	2 278 ⁴⁶	374 ³⁸	221 908	0 ¹²	0 ⁰¹	0 ⁰⁵	0 ¹	0 ¹⁴	0 ⁵⁴	0 ⁰⁵	—	0 ⁰¹	1 ⁰² 15
1 090 ⁴⁴	2 180 ³⁴	3 270 ⁷⁸	121 ⁸⁸	167 147	0 ²⁶	0 ⁰⁷	0 ⁰⁸	0 ⁰³	0 ¹³	0 ⁷¹	0 ⁰²	—	—	1 ⁰⁸ 16
260 ⁴⁶	3 288 ⁸³	3 549 ²⁹	—	229 647	0 ¹⁷	0 ⁰⁸	0 ⁰⁶	0 ¹¹	0 ²²	0 ⁵⁷	0 ⁰⁵	—	0 ¹⁷	1 ⁴³ 17
—	6 775 ²⁵	6 775 ²⁵	3 993 ²⁷	92 515	3 ⁹⁸	0 ¹¹	0 ⁴⁸	0 ¹¹	0 ¹⁷	0 ⁵²	0 ⁰⁹	0 ⁰²	—	5 ⁴⁸ 18
336 ⁵²	819 ⁶⁸	1 156 ²⁰	—	66 960	0 ¹⁴	—	—	—	0 ¹¹	0 ⁸¹	0 ⁰²	0 ¹²	0 ⁰²	1 ²² 19
—	1 664 ⁹⁰	1 664 ⁹⁰	1 976 ⁸⁷	195 175	0 ⁰⁸	0 ⁰²	—	0 ⁰³	0 ⁰⁶	0 ⁵⁷	0 ⁰⁴	0 ⁰¹	0 ⁰⁴	0 ⁸⁵ 20
—	2 555 ⁰²	2 555 ⁰²	1 209 ⁷³	234 058	0 ³³	0 ⁰⁸	0 ⁰²	0 ⁰⁶	0 ⁰⁹	0 ³⁶	0 ⁰⁷	0 ⁰⁴	0 ⁰⁴	1 ⁰⁹ 21
—	1 984 ⁸²	1 984 ⁸²	2 310 ⁸⁶	214 362	0 ²⁹	—	0 ¹³	0 ⁰¹	0 ¹⁸	0 ³	0 ⁰²	—	0 ⁰⁴	0 ⁹² 22
—	2 318 ⁵²	2 318 ⁵²	327 ²⁵	235 170	0 ²⁷	0 ⁰²	0 ⁰¹	0 ⁰⁶	0 ¹⁹	0 ³⁶	0 ⁰⁷	—	—	0 ⁹⁸ 23
—	1 269 ⁶⁹	1 269 ⁶⁹	410 ²⁶	163 398	0 ⁰⁵	0 ⁰⁶	0 ⁰⁴	0 ⁰⁸	0 ⁰⁷	0 ³⁹	0 ⁰⁷	0 ⁰²	—	0 ⁷⁸ 24
—	2 182 ⁶⁵	2 182 ⁶⁵	—	234 050	0 ²¹	0 ⁰⁵	0 ⁰¹	0 ⁰⁴	0 ⁰⁸	0 ⁴⁸	0 ⁰³	0 ⁰¹	0 ⁰³	0 ⁹⁴ 25
—	742 ¹⁵	742 ¹⁵	704 ⁰¹	113 041	0 ¹⁹	0 ⁰¹	0 ⁰⁸	0 ⁰¹	—	0 ³⁵	0 ⁰²	—	—	0 ⁶⁶ 26
—	2 029 ⁷²	2 029 ⁷²	624 ²⁴	177 163	0 ⁴²	0 ⁰²	0 ⁰²	0 ⁰²	0 ⁰⁴	0 ⁵⁹	0 ⁰³	—	—	1 ¹⁴ 27
—	4 295 ⁶²	4 295 ⁶²	1 470 ⁸⁹	89 088	0 ³¹	0 ²²	0 ³⁶	0 ⁶²	0 ¹⁷	0 ⁸⁰	0 ⁰⁹	0 ¹	—	2 ⁶⁷ 28
—	840 ⁶¹	840 ⁶¹	278 ⁸⁹	70 500	0 ⁴⁶	0 ⁰²	—	—	—	0 ⁶⁶	0 ⁰⁵	—	—	1 ¹⁹ 29
—	476 ⁶⁰	476 ⁶⁰	37 ¹³	24 579	—	0 ⁰¹	—	0 ⁰³	—	1 ⁸⁹	—	—	—	1 ⁹³ 30

1		2	3	4	5	6	7
		D E B E T					
		Reservation från år 1912 kronor	1913 års anslag kronor	Extra uppbörd kronor	Extra anvisningar kronor	Summa kronor	Brist till år 1914 kronor
IV. Arméfördelningen.							
1	Svea livgarde	1 501 ⁵²	3 601 ⁵²	10 ⁶⁰	—	5 113 ⁶⁴	—
2	Göta livgarde	538 ¹⁸	3 636 ¹⁶	—	—	4 174 ²⁹	162 ⁰⁷
3	Livregementets grenadjärer	76 ⁶⁷	2 326 ⁵⁵	9 ⁸⁰	—	2 413 ⁰²	—
4	Södermanlands regemente	1 200 ⁹⁵	2 371 ⁶²	1 ⁰⁰	—	3 573 ⁵⁷	—
5	Vaxholms grenadjärregemente	—	1 505 ³⁶	1 ⁰⁰	592 ³⁹	2 098 ⁷⁵	—
6	Livgardet till häst	1 072 ⁹⁰	1 650 ⁵⁸	55 ²⁰	—	2 778 ⁶⁸	—
7	Svea artilleriregemente	1 445 ⁹⁶	2 485 ²⁹	94 ⁰⁰	—	4 025 ²⁶	—
8	Positionsartilleriregementet	—	1 325 ²⁸	1 893 ⁸⁹	—	3 219 ⁷⁰	90 ³⁸
9	Svea ingenjörkår	1 669 ⁹⁴	1 714 ⁸⁸	— ⁹⁰	—	3 385 ⁷²	—
10	Fälttelegrafkåren	2 815 ⁴⁶	1 029 ⁵²	22 ⁰⁴	—	3 867 ⁰²	—
11	Svea trängkår	940 ⁸⁵	2 638 ⁶²	11 ⁸⁵	16 886 ⁷⁵	10 478 ⁰⁷	91 ⁴²
V. Arméfördelningen.							
12	Upplands infanteriregemente	1 596 ³⁸	2 949 ⁶³	2 ¹⁶	—	4 548 ¹⁷	—
13	Dalregementet	1 245 ⁴⁰	2 886 ⁹⁹	363 ⁵¹	—	4 495 ⁹⁰	—
14	Västmanlands regemente	—	2 227 ⁴⁹	5 ³³	—	2 232 ⁸²	—
15	Värmlands regemente	101 ⁵⁴	2 133 ⁰⁰	35 ⁰⁰	—	2 269 ⁵⁴	325 ⁷²
16	Livregementets dragoner	424 ⁰³	1 607 ⁶⁶	105 ⁷⁷	—	2 137 ⁴⁶	384 ⁷²
17	Upplands artilleriregemente	1 ²⁷	2 996 ¹⁹	35 ⁶⁵	—	3 033 ¹¹	—
18	Västmanlands trängkår	165 ³⁷	2 288 ³⁷	120 ⁶⁰	102 ⁷⁷	2 677 ¹¹	—
VI. Arméfördelningen.							
19	Hälsinge regemente	323 ⁶⁶	2 267 ⁰⁸	—	—	2 590 ⁷⁴	—
20	Västerbottens regemente	— ⁴⁴	2 610 ⁷³	275 ⁷⁸	496 ⁷⁷	3 383 ⁷²	344 ⁶⁸
21	Jämtlands fältjägarregemente	—	2 030 ⁰²	125 ⁷⁰	—	2 155 ⁷²	182 ⁰⁶
22	Västernorrlands regemente	305 ⁰⁷	2 527 ³³	204 ⁰⁷	—	3 036 ⁴⁷	—
23	Norrlands dragonregemente	—	1 585 ⁰⁴	1 ⁰⁰	1 270 ⁹⁴	2 856 ⁹⁸	14 ⁴⁹
24	Norrlands artilleriregemente, I. och II. divisionerna	1 826 ⁰³	1 366 ⁹⁰	—	—	3 192 ⁹³	—
25	Norrlands trängkår	411 ⁷⁴	2 521 ⁹⁸	— ⁵⁵	3 118 ⁹³	6 053 ²⁰	—
Bodens trupper.							
26	Norrbottens regemente	1 292 ⁴¹	3 043 ¹⁸	95 ⁰⁰	—	4 430 ⁵⁹	—
27	Norrlands artilleriregementes det. i Boden	—	278 ²⁸	— ⁰¹	—	278 ²⁹	291 ⁹¹
28	Boden—Karlsborgs art.-reg. det. i Boden	661 ⁰⁵	997 ⁴⁴	—	—	1 658 ⁴⁹	—
29	Bodens ingenjörkår	451 ⁶⁷	821 ⁶²	38 ⁹⁵	—	1 312 ²⁴	—
Gottlands trupper.							
30	Gottlands infanteriregemente	—	2 245 ⁸⁶	410 ⁹⁰	408 ⁶³	3 065 ³⁹	116 ⁰⁰
31	Gottlands artillerikår	—	628 ⁸³	—	—	628 ⁸³	396 ¹¹

1 Värde av till andra truppförband överlämnad materiel samt magasinsbehållning.

2 Värde av magasinsbehållning.

TAB. 1 (FORTS.). TABLÅ ÖVER TRUPPSJUKVÅRDSANSLAGET ÅR 1913. 69

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
K R E D I T				Antal tjänst- görings- dagar	Kostnad per man och dag i öre									
Brist från år 1912 kronor	Utgifter kronor	Summa kronor	Reservation till år 1914 kronor		Naturavården	Förbr. materiel	Nyanskaffning	Underhåll	Tvätt	Medikamenter	Transp.-kostn.	Diverse	Utgifter för epidemier	Sma kostnad
—	4 740 ³³	4 740 ³³	373 ³¹	360 152	0 ⁶⁸	0 ⁰⁵	0 ⁰³	0 ⁰⁶	0 ⁰⁶	0 ³⁸	0 ⁰⁴	—	0 ⁰¹	1 ³¹ 1
—	4 336 ³⁶	4 336 ³⁶	—	363 616	0 ²²	0 ⁰⁴	0 ⁰⁴	0 ¹¹	0 ¹³	0 ⁵⁷	0 ⁰³	—	0 ⁰⁵	1 ¹⁹ 2
—	2 138 ⁹⁸	2 138 ⁹⁸	274 ⁰⁴	232 655	0 ²⁵	0 ⁰⁷	0 ⁰⁷	0 ⁰⁶	0 ⁰⁷	0 ³³	0 ⁰⁴	0 ⁰²	—	0 ⁹¹ 3
—	2 503 ⁵¹	2 503 ⁵¹	1 070 ⁰⁶	237 162	0 ¹⁶	0 ⁰⁶	0 ⁰⁷	0 ⁰⁶	0 ¹²	0 ⁵¹	0 ⁰⁶	—	0 ⁰¹	1 ⁰⁵ 4
—	2 098 ⁷⁵	2 098 ⁷⁵	—	150 536	0 ²⁴	0 ⁰²	—	0 ⁰³	0 ⁰⁵	0 ⁹⁶	0 ⁰⁹	—	—	1 ³⁹ 5
—	2 181 ³¹	2 181 ³¹	597 ³⁷	165 058	0 ²⁸	0 ⁰⁵	0 ¹⁹	0 ¹³	0 ⁰⁹	0 ⁵⁴	0 ⁰⁸	0 ⁰¹	—	1 ³² 6
—	3 836 ⁵⁰	3 836 ⁵⁰	188 ⁷⁵	248 529	0 ³⁹	0 ⁰²	0 ⁰⁷	0 ⁰⁴	0 ⁰⁴	0 ⁶⁶	0 ⁰⁸	—	0 ²⁴	1 ⁵⁴ 7
787 ⁸⁶	2 521 ⁶⁹	3 309 ⁵⁵	—	132 528	0 ³²	0 ⁰²	0 ⁰¹	0 ⁰¹	0 ⁰¹	0 ⁸⁴	0 ⁰¹	—	0 ⁵⁷	1 ⁸⁸ 8
—	2 891 ²⁰	2 891 ²⁰	494 ⁵²	171 488	0 ⁷⁵	0 ⁰⁶	0 ⁰⁸	0 ⁰⁷	0 ⁰⁸	0 ⁵⁸	0 ⁰²	0 ⁰¹	0 ⁰³	1 ⁶⁸ 9
—	1 687 ⁷³	1 687 ⁷³	2 179 ²⁹	102 952	0 ⁸⁴	—	0 ¹⁹	0 ⁰⁴	0 ⁰²	0 ⁵⁴	0 ⁰¹	—	—	1 ⁶⁴ 10
—	*10 569 ⁴⁹	10 569 ⁴⁹	—	87 954	2 ²⁷	0 ²⁶	0 ¹⁰	1 ⁰⁷	—	0 ⁹⁸	0 ⁰⁸	0 ⁰²	—	4 ⁷⁸ 11
—	3 437 ¹²	3 437 ¹²	1 111 ⁰⁵	294 963	0 ³⁶	0 ⁰⁴	0 ⁰⁷	0 ⁰⁵	0 ⁰⁶	0 ⁴⁹	0 ⁰²	0 ⁰¹	0 ⁰⁶	1 ¹⁶ 12
—	2 651 ⁶⁰	2 651 ⁶⁰	1 844 ³⁰	288 699	0 ²³	0 ⁰³	0 ⁰⁵	0 ⁰³	0 ⁰⁴	0 ⁴⁵	0 ⁰¹	0 ⁰⁵	0 ⁰²	0 ⁹¹ 13
25 ²²	2 038 ¹²	2 063 ³⁴	169 ⁴⁸	222 749	0 ²⁹	0 ⁰³	0 ⁰⁹	0 ⁰⁵	0 ¹²	0 ³²	0 ⁰¹	—	—	0 ⁹¹ 14
—	2 595 ²⁶	2 595 ²⁶	—	213 300	0 ⁶⁹	0 ⁰⁴	0 ⁰¹	0 ⁰⁷	0 ¹⁵	0 ⁸	0 ⁰³	—	0 ⁰²	1 ²¹ 15
—	2 522 ¹⁸	2 522 ¹⁸	—	160 766	—	0 ¹⁴	0 ⁰⁵	0 ⁰⁷	0 ¹⁵	1 ⁰⁵	0 ⁰³	0 ⁰²	0 ⁰⁶	1 ⁵⁷ 16
—	2 745 ⁷⁸	2 745 ⁷⁸	287 ³³	299 619	0 ¹⁹	0 ⁰²	0 ⁰⁷	0 ⁰⁴	0 ⁰¹	0 ⁵⁷	—	—	0 ⁰¹	0 ⁹¹ 17
—	2 671 ²¹	2 671 ²¹	5 ⁹⁰	76 279	0 ⁴⁷	0 ¹	0 ⁰⁴	0 ⁸¹	0 ¹⁵	0 ⁸²	0 ⁰²	0 ¹⁴	0 ⁰⁵	3 ⁵⁰ 18
—	1 959 ³⁷	1 959 ³⁷	631 ³⁷	226 708	0 ¹⁵	0 ⁰⁸	0 ⁰⁶	0 ⁰⁸	0 ⁰⁵	0 ³⁷	0 ⁰⁵	0 ⁰³	—	0 ⁸⁷ 19
—	3 728 ⁴⁰	3 728 ⁴⁰	—	261 073	0 ¹¹	0 ¹	0 ⁰⁶	0 ⁰⁴	0 ¹	0 ⁸⁶	0 ⁰⁵	—	0 ¹	1 ⁴² 20
57 ⁹⁷	2 279 ⁸¹	2 337 ⁷⁸	—	203 002	0 ¹³	0 ⁰⁴	0 ⁰³	0 ⁰⁶	0 ⁰⁶	0 ⁶⁸	0 ⁰²	0 ⁰⁸	0 ⁰⁵	1 ¹⁵ 21
—	2 915 ²²	2 915 ²²	121 ²⁵	252 733	0 ³⁵	—	—	0 ¹	0 ⁰⁸	0 ⁵⁶	0 ⁰²	0 ⁰⁴	—	1 ¹⁵ 22
15 ⁴⁹	2 855 ⁹⁸	2 871 ⁴⁷	—	158 504	0 ¹⁵	0 ⁰⁸	0 ⁰²	0 ⁰³	0 ¹	1 ²⁶	0 ¹	0 ⁰¹	0 ⁰⁵	1 ⁸ 23
—	2 339 ⁶⁴	2 339 ⁶⁴	853 ²⁹	136 690	0 ⁹¹	0 ⁰⁴	0 ⁰⁹	0 ¹²	0 ⁰⁸	0 ⁴³	0 ⁰¹	—	0 ⁰³	1 ⁷¹ 24
—	*6 018 ²⁶	6 018 ²⁶	34 ⁹⁴	84 066	2 ³⁵	0 ¹⁹	0 ⁰³	0 ⁰⁶	0 ¹⁹	1 ⁷⁶	0 ⁰⁸	0 ⁰¹	0 ⁰¹	4 ⁶⁸ 25
—	3 654 ⁷⁶	3 654 ⁷⁶	775 ⁸³	304 318	0 ⁴⁴	0 ⁰⁴	0 ⁰⁵	0 ⁰¹	0 ⁰⁴	0 ⁵⁹	0 ⁰¹	0 ⁰²	—	1 ² 26
184 ⁷³	985 ⁴⁷	1 170 ²⁰	—	87 828	0 ²¹	0 ⁰²	0 ⁰¹	0 ⁰¹	0 ⁰³	0 ⁸²	0 ⁰²	—	—	1 ¹² 27
—	1 331 ⁵²	1 331 ⁵²	326 ⁹⁷	99 744	0 ³	0 ⁰¹	0 ³⁷	0 ⁰²	0 ¹	0 ⁴⁹	0 ⁰³	0 ⁰¹	—	1 ³³ 28
—	1 032 ⁰⁹	1 032 ⁰⁹	280 ¹⁵	82 162	0 ³⁸	0 ⁰⁸	0 ⁰⁴	0 ⁰²	0 ¹⁸	0 ⁵³	0 ⁰²	0 ⁰⁵	—	1 ²⁵ 29
394 ⁸⁰	2 786 ⁵⁹	3 181 ³⁹	—	224 586	0 ²⁹	0 ⁰⁴	0 ⁰⁴	0 ⁰³	0 ¹⁶	0 ⁵⁹	0 ⁰⁴	0 ⁰⁵	—	1 ²⁴ 30
50 ⁵⁵	974 ³⁹	1 024 ⁹⁴	—	62 883	0 ⁷³	0 ⁰⁴	—	0 ⁰³	0 ¹²	0 ⁵⁶	0 ⁰⁶	—	—	1 ⁵⁴ 31

 3 Därav kronor 6,886⁷⁵ utgörande värdet av natura- och magasinsbehållning.

 4 Därav kronor 2,076³¹ utgörande värdet av natura- och magasinsbehållning.

Tab. 2. Sjukligheten bland man-

1		2	3	4	5	6	7	8	In-	
Truppförband och förläggningssorter.		Sammanlagda antalet tjänstgöringsdagar	Kvarliggande från 1912	Ålder						
				Under 21 år	21—25 år	Över 25 år	Januari	Februari		
I. Arméfördelningen.										
1	Karlskrona grenadjärregemente (Karlskrona)	167 018	—	42	285	6	9	17	—	
2	Kronobergs regemente (Kronobergshed)	179 489	—	66	839	33	—	—	—	
3	Hallands regemente (Halmstad)	263 075	3	234	567	28	76	81	—	
4	Norra Skånska infanteriregementet (Ljungbyhed)	209 243	2	44	811	16	—	—	—	
5	Södra „ „ (Revinge)	201 987	—	37	301	9	—	—	—	
6	Skånska husarregementet, I. bataljonen (Hälsingborg)	153 630	4	172	215	—	45	49	—	
7	„ „ II. bataljonen (Landskrona)	95 015	4	61	111	1	23	27	—	
8	Skånska dragonregementet (Ystad)	284 507	8	315	369	1	81	71	—	
9	Kronprinsens husarregemente (Malmö)	167 857	5	100	128	3	33	31	—	
10	Wendes artilleriregemente (Kristianstad)	370 636	8	282	376	2	66	113	—	
11	Göta ingenjörkår, 5. kompaniet (Karlskrona)¹	—	—	13	46	—	3	3	—	
12	Skånska trängkåren (Hässleholm)	79 844	—	33	158	6	9	13	—	
Summa		2 172 301	34	1 399	4 206	105	345	405	—	
II. Arméfördelningen.										
13	Första livgrenadjärregementet (Malmen)	202 714	—	51	1 168	12	—	—	—	
14	Andra „ „ (Malmen)²	203 711	—	39	1 014	25	—	1	—	
15	Jönköpings regemente (Skillingaryd)	175 467	—	56	952	15	—	—	—	
16	Kalmar „ „ (Hultsfred, skolor å Ränneslätt)	221 908	3	96	664	16	37	20	—	
17	Fältartilleriskjutskolan i Skillingaryd³	—	—	14	23	1	—	—	—	
18	Volontärskolan i Norrköping	66 960	—	142	55	—	27	23	—	
19	„ „ i Linköping²	—	—	23	18	—	6	9	—	
20	„ „ i Jönköping³	—	—	—	6	—	2	—	—	
21	Smålands husarregemente (Eksjö)	167 147	6	172	269	5	88	86	—	
22	Smålands artilleriregemente (Jönköping)⁴	229 647	9	228	822	6	161	150	—	
23	Östgöta trängkår (Linköping)	92 515	1	27	182	—	5	8	—	
24	Intendenturskolan å Malmen	12 433	—	4	68	1	—	—	—	
Summa		1 372 502	19	852	5 241	81	326	297	—	
III. Arméfördelningen.										
25	Västgöta regemente (Axvall)	195 175	—	38	566	17	—	—	—	
26	Skaraborgs regemente (Skövde)	234 058	1	61	1 005	22	—	—	—	
27	Älvsborgs „ „ (Fristad hed)	214 362	—	50	686	22	2	—	—	
28	Bohusläns „ „ (Uddevalla)	235 170	—	30	237	6	—	—	—	
29	Volontärskolan å Karlsborg	70 500	2	102	84	7	40	30	—	
30	Livregementets husarer (Skövde)	163 398	4	72	119	3	25	33	—	
31	Göta artilleriregemente (Göteborg)	234 050	7	178	504	2	139	94	—	
32	Karlsborgs artilleribataljon (Karlsborg)	82 989	2	47	136	6	6	5	—	
33	Göta ingenjörkår, 1.—4. komp. (Karlsborg)¹	177 163	8	193	418	—	89	89	—	
34	Göta trängkår (Skövde)	89 088	1	12	217	1	9	27	—	
35	Intendenturskolan å Karlsborg	30 052	—	2	74	2	3	3	—	
Summa		1 726 005	25	785	4 046	88	313	281	—	

Anm. För några smärre förband ingår siffran för sammanlagda antalet övningsdagar (kol. 2) i annat förband; i regel hava de då i kol. 28 sammanförts och räknats såsom en enhet (se noter); arméfördelningssummor på grund härav ej alltid fullt exakta.

¹ Göta ingenjörskår 5. komp. i Karlskrona för kol. 28 sammanförd med dess 1—4 komp. å Karlsborg. —

² Tjänstgöringsdagar för Volontärskolan i Linköping (Malmen) ingår i siffran för 2:dra livgrenadjärreg. — ³ Fältartilleriskjutskolan i Skillingaryd och Volontärskolan i Jönköping med Smålands artillerireg.

skapet vid arméns truppförband år 1913.

9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
sjuknade										Vårdade				Avförda		Kvarliggande till 1914	Sjukdagarnas antal	Sjukdag i % av tjänstgöringsdag	
Månad										vid truppen	å militärsjukhus	å civilt sjukhus	Summa	Dugliga till fortsatt krigstjänst	Döda				
Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December										
8	13	35	33	69	42	57	36	10	4	324	—	9	333	326	7	—	—	3 645	2 ¹⁸
3	40	77	131	126	134	292	134	1	—	499	427	12	938	919	19	—	—	5 424	3 ⁰²
80	75	93	63	73	57	104	47	42	38	538	281	13	832	780	47	1	4	6 737	2 ⁵⁶
—	90	112	99	92	105	245	128	—	—	630	224	19	873	810	62	1	—	9 492	4 ⁵³
1	36	81	63	46	33	41	46	—	—	309	29	9	347	339	8	—	—	2 734	1 ³⁵
31	37	22	24	45	21	37	21	16	39	140	239	12	391	374	6	1	10	3 750	2 ⁴⁴
17	22	6	8	9	10	10	9	11	21	7	161	9	177	168	3	—	6	1 997	2 ¹⁰
67	34	67	90	110	47	43	9	40	26	635	54	4	693	672	13	1	7	6 307	2 ²²
39	23	10	3	13	22	13	12	13	19	198	—	38	236	220	5	1	10	3 862	2 ³⁰
109	42	28	15	31	32	47	33	69	75	297	334	37	668	652	12	1	3	7 262	1 ⁹⁶
4	5	1	11	11	4	8	3	5	1	58	—	1	59	59	—	—	—	578	3 ²⁶
14	23	22	14	13	11	47	16	10	5	74	116	7	197	185	12	—	—	1 500	1 ⁸⁸
373	440	554	554	638	518	944	494	217	228	3 709	1 865	170	5 744	5 504	194	6	40	53 288	2 ⁴⁵
—	100	115	188	206	162	315	145	—	—	727	492	12	1 231	1 193	38	—	—	7 276	3 ⁵⁹
2	47	80	159	139	149	313	186	1	1	602	463	13	1 078	1 051	26	1	—	7 492	3 ⁸⁵
—	41	103	148	264	134	257	76	—	—	670	343	10	1 023	1 015	6	2	—	7 952	4 ⁵³
21	53	109	105	87	80	144	82	27	11	681	86	12	779	745	33	1	—	7 976	3 ⁵⁹
—	—	—	29	9	—	—	—	—	—	25	13	—	38	33	—	5	—	289	5 ⁴⁸
21	14	12	11	18	16	7	9	17	22	184	—	13	197	193	3	1	—	1 481	2 ²¹
6	2	—	—	—	—	—	10	6	2	39	2	—	41	40	—	1	—	353	—
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	—	6	6	—	—	—	24	—
49	65	15	26	46	17	14	12	13	15	278	159	15	452	440	10	—	2	6 114	3 ⁶⁶
182	108	52	31	62	59	95	32	25	99	796	238	31	1 065	1 012	32	1	20	12 277	5 ⁴⁸
23	25	17	21	24	23	29	25	6	3	197	12	1	210	206	4	—	—	1 846	2 ³⁰
—	—	6	11	16	17	15	8	—	—	40	33	—	73	73	—	—	—	480	3 ⁸⁶
308	455	509	729	871	657	1 189	585	95	153	4 244	1 842	107	6 193	6 007	152	12	22	53 560	4 ⁰²
—	67	100	101	93	84	117	59	—	—	363	237	21	621	608	11	2	—	4 874	2 ⁵⁰
—	96	250	141	127	105	188	161	12	8	821	253	15	1 089	1 074	14	1	—	7 216	3 ⁰⁸
—	49	180	110	120	96	163	37	—	1	394	342	22	758	742	16	—	—	6 942	3 ²⁴
—	36	31	35	33	40	54	21	17	6	30	226	17	273	263	8	—	2	2 758	1 ¹⁷
26	21	7	10	10	15	17	5	4	8	106	87	2	195	193	—	2	—	1 505	2 ¹³
29	18	17	8	4	7	14	12	10	17	152	28	18	198	186	9	1	2	2 868	1 ⁷⁶
115	57	32	14	56	42	54	19	21	41	187	466	38	691	666	18	1	6	8 648	3 ⁶⁹
33	40	24	8	21	14	20	7	6	5	47	141	3	191	183	7	1	—	1 967	2 ³⁷
70	103	50	25	18	18	63	25	17	44	352	267	—	619	613	3	1	2	5 205	3 ²⁶
10	23	38	32	27	14	32	6	5	7	110	119	2	231	220	9	—	2	2 461	2 ⁷⁶
7	10	13	2	15	11	5	4	2	3	8	70	—	78	66	12	—	—	978	3 ²⁵
290	520	742	486	524	446	727	356	94	140	2 570	2 236	138	4 944	4 814	107	9	14	45 422	2 ⁴⁹

9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
sjuknade										Vårdade				Avförda				Kvarliggande till 1914	Sjukdagarnas antal	Sjukdagar i % av tjänstgöringsdagar
Månad										vid truppen	å militärsjukhus	å civilt sjukhus	Summa	Dagliga till fortsatt krigstjänst	Dagliga till fortsatt krigstjänst	Döda				
Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December											
45	112	103	77	84	55	128	49	89	77	693	280	11	984	963	9	1	11	8 679	2'41	1
78	133	139	95	84	63	124	23	40	54	784	186	14	984	961	15	2	6	9 281	2'55	2
17	122	86	63	58	62	243	155	26	18	636	261	28	925	870	54	1	—	5 945	2'55	3
13	104	226	127	99	103	344	224	10	9	1 227	28	36	1 291	1 249	37	5	—	10 182	4'29	4
6	69	54	44	37	33	106	5	7	6	296	90	—	386	378	5	—	3	4 030	2'68	5
42	36	55	23	40	28	28	22	18	43	305	104	6	415	405	4	1	5	3 791	2'30	6
72	85	45	48	36	20	44	36	16	62	365	178	47	590	555	21	4	10	6 643	2'67	7
42	81	58	56	60	46	34	24	13	16	382	93	13	488	486	1	1	—	3 656	2'76	8
36	66	39	20	21	28	33	23	30	45	291	164	7	462	428	24	4	6	5 682	3'84	9
16	29	16	6	7	10	22	4	—	6	85	49	—	134	130	2	—	2	905	3'84	10
61	45	11	14	16	8	12	13	16	14	223	128	1	352	341	8	—	3	3 390	3'29	11
19	45	62	42	45	44	74	81	23	17	482	—	22	504	488	14	—	2	3 025	3'44	12
14	7	20	10	4	18	—	10	27	26	17	169	1	187	187	—	—	—	1 198	2'67	13
461	934	914	625	591	518	1 192	669	315	393	5 786	1 730	186	7 702	7 441	194	19	48	66 407	2'88	
29	131	266	218	184	218	540	315	23	29	1 959	63	51	2 073	2 046	21	—	6	15 288	5'42	14
28	64	159	122	73	101	195	101	20	14	897	21	23	941	925	8	4	4	7 877	2'73	15
10	36	64	59	67	47	127	103	5	7	414	128	8	550	538	9	3	—	4 855	2'18	16
17	40	174	123	54	56	113	73	8	13	720	2	30	752	709	42	1	—	6 881	3'23	17
—	5	15	14	5	14	—	—	—	—	51	2	—	53	50	3	—	—	207	1'31	18
47	52	27	27	29	39	36	15	37	61	329	120	7	456	430	9	1	16	5 037	3'13	19
15	11	10	5	23	15	21	11	6	21	192	—	9	201	184	12	2	3	2 278	3'14	20
64	70	43	38	78	51	72	63	29	60	801	13	43	857	824	23	1	9	7 130	3'14	21
28	38	33	33	35	30	66	31	15	5	314	20	27	361	356	5	—	—	2 620	3'43	22
—	—	4	12	21	9	22	10	—	—	65	7	6	78	77	1	—	—	720	5'42	23
238	447	795	651	569	580	1 192	722	143	210	5 742	376	204	6 322	6 139	133	12	38	52 893	3'36	
21	54	83	101	85	37	138	20	10	9	575	16	16	607	581	22	1	3	6 517	2'87	24
27	168	135	113	134	90	171	20	18	14	445	461	68	974	904	63	2	5	11 623	4'45	25
13	146	106	100	54	109	380	10	4	2	595	374	5	974	955	16	2	1	5 430	2'67	26
15	99	106	69	78	54	248	25	19	11	436	327	36	799	775	23	1	—	8 515	3'59	27
26	19	26	29	39	24	41	8	16	34	255	86	50	391	380	4	1	6	4 619	2'91	28
25	19	7	3	6	16	20	6	34	30	5	220	5	230	221	3	—	6	1 773	1'30	29
8	48	45	21	31	26	71	13	14	13	302	—	29	331	309	19	1	2	3 003	3'57	30
—	2	10	6	5	9	11	3	—	—	14	31	1	46	45	1	—	—	563	3'59	31
135	555	518	442	432	365	1 080	105	115	113	2 627	1 515	210	4 352	4 170	151	8	23	42 043	3'18	

I	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
			I n s j u k -								
			Å l d e r			M å -					
			Under 21 år	21—25 år	Över 25 år	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni
Truppförband och förlägg- ningsorter.	Sammanlagda antalet tjänstgöringsdagar	Kvarliggande från 1912									
Bodens trupper.											
1 Norrbottens reg:te (Boden)	304 318	4	36	710	10	51	43	28	75	102	76
2 Norrlands artillerireg:tes detachment i Boden ...	87 828	6	43	237	3	34	25	13	20	26	27
3 Bodens artilleribataljon (Boden)	99 744	3	32	173	—	6	8	32	26	22	27
4 Bodens ing:kår (Boden)	82 162	7	69	200	6	21	12	35	33	26	48
5 Intendenturskolan i Boden	15 688	—	—	30	—	3	4	3	—	3	—
Summa	589 740	20	180	1 350	19	115	92	111	154	179	178
Gottlands trupper.											
6 Gottlands infanterirege- mente (Visby)	224 586	5	178	644	7	50	94	155	89	112	60
7 Gottlands artill:kår (Visby)	62 883	3	127	122	2	64	27	30	34	19	7
Summa	287 469	8	305	766	9	114	121	185	123	131	67
Summa summarum	11 304 577	225 6 908 30 299 482	2 394 2 253 2 101 3 628 4 342 3 732								

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
n a d e						Vårdade				Avförda				Sjukdagarnas antal	Sjukdag i % av tjänstgöringsdag
n a d						vid truppen	å militärsjukhus	å civilt sjukhus	Summa	Dagliga till fört-satt krigstjänst	Odagliga till fortsatt krigstjänst	Döda	Kvarliggande till 1914		
Juli	Augusti	September	Oktober	November	December										
112	109	80	35	24	21	613	147	—	760	748	9	1	2	5 152	1 ⁴⁹
35	22	20	10	23	28	204	83	2	289	278	5	—	6	2 726	3 ¹⁰
15	11	33	11	9	5	145	62	1	208	202	4	—	2	2 451	2 ⁴⁶
39	21	21	5	7	7	229	53	—	282	278	1	2	1	2 510	3 ⁰⁵
1	2	—	3	7	4	8	22	—	30	28	1	1	—	352	2 ²⁴
202	165	154	64	70	65	1 199	367	3	1 569	1 534	20	4	11	13 191	2 ²⁴
87	69	59	30	11	13	671	161	2	834	803	24	3	4	6 239	2 ⁷⁸
4	7	14	13	20	12	168	85	1	254	241	11	—	2	2 211	3 ⁶²
91	76	73	43	31	25	839	246	3	1 088	1 044	35	3	6	8 450	2 ⁹⁴
3 918	3 325	6 551	3 038	1 080	1 327	26 716	10 177	1 021	37 914	36 653	986	73	202	335 844	2 ⁹⁷

vid arméns truppförband år 1913.

17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31 a	31 b-i	32	33 a	33 b	34	35	36	37	38	39	40	41		
s j u k d o m a r										III. Zooparasit- tära sjukdomar				IV. Kroniska infek- tionssjukdomar				V. Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar										
Difteri. Diphtheria.	Strypsjuka. Diphtheria.	Kikhosta. — Pertussis.	Pässjuka. — Parotitis epidemic.	Influenza. — Influenza epidemic.	Akut barrotorffäng. — Polioomyelitis anterior acuta.	Dröppel. — Gonorrhoea (med följdsjukdomar)	Epidemisk hjärnhinneinflammation. — Meningitis cere- brospinalis epidemica	Feber av obestämd art. — Febriacula. Febris ephemerica	Enkelt veneriskt sår. — Ul- cus molle. Chancere	Andra akuta infektions- sjukdomar	Trikinsjukdom. — Trichi- nosis	Masksjukdom. — Helmin- thiasis	Skabb. — Scabies	Andra zooparasitära sjuk- domar	Lungtuberkulos. — Tubercu- losis pulmonum	Tuberkulos i andra organ. Tuberculosis organorum ceterum	Trakom. — Conjunctivitis trachomatosa	Nyförvärad syfilis. — Sy- philis recens	Recidiverande syfilis. — Sy- philis recidivans	Andra kroniska infektions- sjukdomar	Bleket. Blodbrist. — Chlo- rosis. Anæmia	Skörbjugg. — Scorbutus	Blodfläcksjuka. — Morbus maculosus Werlhofii.	Purpura	Biödersjuka. — Hämophilie	Oilt. — Arthritis vera sive urica	Sockerjuka. — Diabetes mellitus	Andra ämnesomsättnings- och blodsjukdomar
—	—	—	42	1	—	2	—	16	—	—	—	—	3	—	4	—	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	5	27	—	4	—	44	—	1	—	—	25	—	5	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	100	30	—	11	—	19	—	—	—	—	15	1	11	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	69	30	—	18	—	79	—	—	—	—	9	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	34	1	—	9	—	16	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	58	8	—	4	—	3	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	11	—	—	4	—	7	—	—	—	—	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	2133	73	—	7	—	1	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	19	6	—	14	—	68	—	—	—	—	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	10	1	—	1	—	5	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	9	—	—	4	—	2	—	—	—	—	6	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	632	—	177	1	—	82	4	291	1	—	—	—	153	5	25	10	1	6	3	—	17	—	—	—	—	—	—	1
1	1	—	—	—	—	15	1	137	1	—	—	—	7	9	9	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
2	2	—	14	—	—	15	1	101	—	—	—	—	9	2	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
1	79	—	1	—	—	8	—	63	—	—	—	—	2	6	9	6	—	3	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
4	—	—	—	—	—	3	—	35	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	5	4	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	4	—	3	—	—	—	—	5	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	11	1	26	—	—	—	—	6	2	8	2	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	3	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	3	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	435	—	86	—	2	72	7	419	1	—	—	1	39	2	34	16	1	3	1	—	13	1	—	—	—	—	—	1
1	80	—	3	—	—	—	—	71	—	—	—	2	1	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	67	—	—	—	—	4	—	82	—	—	—	—	9	—	2	5	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	35	—	12	—	—	2	—	69	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	53	—	—	—	—	16	—	14	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	12	—	—	—	—	3	2	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	27	—	—	—	—	5	—	37	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	76	—	25	—	2	14	—	17	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	37	—	—	—	—	1	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	69	—	—	—	—	1	—	28	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	39	—	—	—	—	9	—	36	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	5	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	500	—	40	—	2	57	4	362	—	—	—	2	38	—	20	11	—	5	2	—	1	—	—	—	—	—	—	1

		42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54 a	54b	55	56	57	58	59
		VI. Kron. förgiftningssjukdomar		VII. Sinnessjukdomar	VIII. Nervsystemets sjukdomar									IX. Ögonsjukdomar						
		Kronisk alkoholförgiftning. — Alcoholismus chronicus. Delirium tremens	Andra kroniska förgiftningssjukdomar		Nervinfektion. — Neuritis. Polyneuritis	Nervsmärta. — Neuralgia	Perifer förlamning. — Paresis. Paralysis	Falldesot. — Epilepsia	Nervsvaghet. — Neurasthenia	Ryggmärtsinflammation. — Myelitis	Hjärnhinneinflammation. — Meningitis cerebri	Hjärnbliedning. — Hämorrhagia cerebri	Andra sjukdomar i nervsystemet	Conjunctivitis catarrhalis	Conjunctivitis phlyctenulosa	Keratitis	Iritis	Panophthalmitis	Refraktionsanomalier	Andra ögonsjukdomar
Truppförband																				
I. Arméfördelningen.																				
1	Karlskrona grenadjärregemente	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—
2	Kronobergs regemente	—	—	—	4	—	1	—	2	—	—	—	—	11	6	1	—	6	—	—
3	Hallands »	—	—	2	2	—	1	—	2	—	1	—	—	6	—	—	2	—	—	5
4	Norra Skånska infanteriregementet.....	—	—	4	1	—	3	1	1	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	3
5	Södra »	—	—	—	9	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1
6	Skånska husarregementet, I. bat.	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
7	Skånska II. »	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Skånska dragonregementet	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
9	Kronprinsens husarregemente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Wendes artilleriregemente	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1
11	Göta ingenjörkår, 5. komp.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Skånska trängkåren.....	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	1
Summa		—	—	9	2	19	8	5	11	2	—	—	3	35	1	2	12	—	—	13
II. Arméfördelningen.																				
13	Första livgrenadjärregementet	—	—	—	3	6	1	—	2	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	1
14	Andra »	—	—	—	3	12	—	—	—	—	—	—	3	8	1	—	—	—	—	2
15	Jönköpings regemente	—	—	—	1	1	—	—	3	—	1	—	1	6	1	—	—	—	—	1
16	Kalmar »	—	—	4	1	2	1	1	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
17	Fältartilleriskjutskolan i Skillingaryd ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Volontärskolan i Norrköping	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
19	» i Linköping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	» i Jönköping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Smålands husarregemente.....	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	1	—	1
22	Smålands artilleriregemente.....	—	—	3	—	3	—	1	3	—	—	—	—	7	1	—	1	—	—	2
23	Östgöta trängkår.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Intendenturskolan å Malmen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa		—	—	9	9	24	2	2	10	—	1	—	4	45	5	—	1	1	—	7
III. Arméfördelningen.																				
25	Västgöta regemente	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	3	—	1	2	—	—	—
26	Skaraborgs »	—	—	—	1	3	1	1	2	—	—	—	3	2	5	—	—	—	—	2
27	Älvsborgs »	—	—	4	—	4	—	3	—	—	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—
28	Bohusläns »	—	—	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
29	Volontärskolan å Karlsborg.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
30	Livregementets husarer	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	1
31	Göta artilleriregemente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	—	2	—	—	—	1
32	Karlsborgs artilleribataljon	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Göta ingenjörkår, 1.—4. komp.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	1
34	Göta trängkår	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
35	Intendenturskolan å Karlsborg.....	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa		—	—	6	1	11	1	6	13	—	—	—	5	22	5	7	4	—	—	5

[illegible]

		85	86	87 a	87 b	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102
		XIII. Matsmältningsorganens sjukdomar																		
Truppförband		Andra sjukdomar i mat- smältningsorganen	Gallen. — Cholelithiasis	Quersot. — Icterus ca- tarhalis	Bukhineinfektion. — Peritonitis	Andarmspricka. Andarms- kontraktur. — Fissura, contractura ani	Inflammation kring änd- tarmen. Andarmsstiel. — Periproctitis. Fistula ani	Förstopning. — Obstipatio	Bräck. — Hernia	Tarmhinder. Tarmvred. — ileus. Volvulus. Invaginatio	Blindarmsinflammation. — Appendicitis	Tarmkatarr. — Enteritis	Mag-tarmkatarr. — Gastro- enteritis	Utvridning av magsäcken. — Dilatatio ventriculi	Magsår. — Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	Funktionell magsjukdom. Neurosis ventriculi	Kronisk magkatarr. — Gastritis chronica	Acut magkatarr. — Gastritis acuta	Inflam. i svalg o. mstrupe. — Pharyngitis. Oesophagitis	Inflammation i mun o. tunga. — Stomatitis. Glossitis
I. Arméfördelningen.																				
1	Karlskrona grenadjärregementet...	—	1	2	4	1	—	3	7	3	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
2	Kronobergs regemente	1	8	5	—	—	—	16	15	10	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
3	Hallands „	1	9	7	3	2	—	14	21	1	1	—	—	—	—	—	—	1	3	
4	Norra Skånska inf.-regementet ...	1	—	7	1	—	—	5	18	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
5	Södra Skånska „	—	—	7	—	1	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
6	Skånska husarregementet, I. bat.	—	—	4	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	
7	Skånska „ II. „	—	—	6	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
8	Skånska dragonregementet	—	—	9	1	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
9	Kronprinsens husarregemente ...	—	—	1	—	1	—	1	—	3	—	—	—	—	—	1	—	—	2	
10	Wendes artilleriregemente	—	—	6	—	—	—	30	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
11	Göta ingenjörkår, 5. komp.	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
12	Skånska trängkåren	—	—	11	1	1	—	—	9	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa		3	18	66	10	4	7	70	84	25	1	22	18	—	—	1	—	10	8	
II. Arméfördelningen.																				
13	Första livgrenadjärregementet ...	—	—	46	2	—	—	6	6	2	—	—	8	5	—	—	1	—	—	6
14	Andra „	1	—	32	1	—	3	2	20	7	1	12	2	—	—	—	—	—	—	
15	Jönköpings regemente	—	—	3	1	—	1	7	33	3	1	1	12	2	—	—	—	15	1	
16	Kalmar „	—	—	8	2	1	2	9	21	8	—	—	1	—	—	—	—	5	1	
17	Fältartilleriskjutskolan i Skillinga- ryd	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
18	Volontärskolan i Norrköping ...	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	
19	„ i Linköping	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
20	„ i Jönköping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
21	Smålands husarregemente	—	—	7	—	—	—	5	3	3	—	—	6	—	—	—	—	1	—	
22	Smålands artilleriregemente	1	1	19	—	—	—	—	70	11	—	—	5	3	—	—	—	7	—	
23	Östgöta trängkår	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	1	1	—	—	—	2	—	
24	Intendenturskolan å Malmen	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa		3	1	120	6	1	6	29	158	35	2	33	25	1	1	—	—	30	1	
III. Arméfördelningen.																				
25	Västgöta regemente	—	—	13	—	—	2	1	5	11	—	—	4	—	—	—	—	4	—	
26	Skaraborgs „	—	—	29	2	1	2	—	19	10	—	—	1	2	—	—	—	1	—	
27	Älvsborgs „	—	7	9	—	—	2	—	1	10	7	—	4	—	—	—	—	1	—	
28	Bohusläns „	—	—	10	—	—	—	—	1	—	4	—	1	—	—	—	—	2	—	
29	Volontärskolan å Karlsborg	—	—	12	—	—	—	3	13	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
30	Livregementets husar „	—	1	—	—	—	—	—	1	11	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
31	Göta artilleriregemente	—	—	3	—	—	—	1	43	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
32	Karlsborgs artilleribataljon	—	1	7	—	1	—	3	1	3	—	—	2	2	—	—	—	—	—	
33	Göta ingenjörkår, 1.—4. komp....	—	—	12	1	—	1	—	5	26	1	—	1	2	—	—	—	—	—	
34	Göta trängkår	—	—	6	3	—	—	2	4	5	—	—	—	—	—	—	1	—	—	
35	Intendenturskolan å Karlsborg ...	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
Summa		—	9	105	6	2	7	17	122	60	—	9	11	—	—	2	—	9	1	

[illegible]

		130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	
		XVI. Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven													
Truppförband		Erythema multiforme et nodosum	Urticaria	Herpes zoster	Psoriasis	Eczema	Impetigo. Ecthyma	Favus	Sycosis	Herpes tonsurans.	Nageltrång. — Unguis incarnatus. Paronychia	Bindvävsinflammation. Bulnad. — Phlegmone. Abscessus	Böld. — Furunculus. Carbunculus	Rötsår. — Ulcus	Brand. — Gangrena
I. Arméfördelningen.															
1	Karlskrona grenadjärregemente	—	1	—	—	3	—	—	1	—	2	22	15	—	—
2	Kronobergs regemente	—	—	1	1	2	—	—	—	—	4	37	31	1	—
3	Hallands »	1	—	4	2	9	—	—	—	—	9	25	18	1	—
4	Norra Skånska infanteriregementet.....	—	—	3	—	11	3	—	1	—	2	32	69	1	—
5	Södra Skånska »	—	1	1	—	2	—	1	—	—	1	1	12	2	—
6	Skånska husarregementet, I. bat.....	2	1	2	1	4	—	—	—	—	1	21	27	—	—
7	Skånska » II. »	—	1	1	—	3	—	—	—	—	—	9	2	—	—
8	Skånska dragonregementet	2	—	1	—	8	—	—	—	—	1	59	56	2	—
9	Kronprinsens husarregemente	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	15	5	—	—
10	Wendes artilleriregemente	2	—	—	3	6	—	—	—	—	—	34	20	—	—
11	Göta ingenjörkår, 5. komp.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4	3	1	—
12	Skånska trängkåren.....	2	—	—	—	2	—	—	1	—	1	—	9	—	—
Summa		9	4	13	7	54	3	1	3	21	259	267	8	—	—
II. Arméfördelningen.															
13	Första livgrenadjärregementet	—	—	—	—	8	—	—	1	—	5	51	16	3	—
14	Andra »	1	1	—	1	5	—	—	—	—	2	42	15	1	—
15	Jönköpings regemente	—	1	—	—	3	—	—	1	—	3	12	6	—	—
16	Kalmar »	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	14	—	—
17	Fältartilleriskjutskolan i Skillingaryd.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—
18	Volontärskolan i Norrköping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—
19	» i Linköping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
20	» i Jönköping.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Smålands husarregemente.....	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—
22	Smålands artilleriregemente	1	1	3	—	9	—	—	—	—	2	21	27	2	—
23	Östgöta trängkår	1	—	—	1	2	—	—	—	—	—	5	1	—	—
24	Intendenturskolan å Malmen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—
Summa		6	3	5	2	27	—	—	2	12	151	92	6	—	—
III. Arméfördelningen.															
25	Västgöta regemente	—	1	—	2	2	2	—	—	—	—	4	8	—	—
26	Skaraborgs »	7	2	2	—	16	—	—	—	—	8	14	33	—	—
27	Älvsborgs »	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	25	20	—	—
28	Bohusläns »	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	6	1	1	—
29	Volontärskolan å Karlsborg.....	—	—	2	—	2	—	—	—	—	1	5	6	—	—
30	Livregementets husarer	1	—	—	2	2	—	—	—	—	—	1	1	—	—
31	Göta artilleriregemente	4	—	—	2	3	—	—	—	—	1	8	29	18	—
32	Karlsborgs artilleribataljon	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	2	1	—
33	Göta ingenjörkår, 1.—4. komp.	1	2	1	1	2	1	—	—	—	2	12	19	—	—
34	Göta trängkår	1	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	5	—	—
35	Intendenturskolan å Karlsborg.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—
Summa		20	5	6	7	38	3	—	—	12	77	125	20	—	—

143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	
Andra sjukdomar i huden eller bindväven	XVII. Svulst — Tumör	XVIII. Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgiftningar																Observationspatienter	Summa
		Muskelbristning. Senbristning. Sensträckning	Ledvrickning	Luxation	Benbrott	Stöt och krossning. Krossår	Sår av skarpt eller spetsigt vapen	Skottsår	Skoskav. Skavsår efter skidbindning e. d.	Ridsår	Skada, orsakad av förbränning eller explosion	Kylskada	Solstyg. Värmeslag	Akut förgiftning	Andra skador	Självmord. Självmordsförsök	Sjukdom av obeständ art		
1	1	1	17	—	1	15	18	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	333	1
2	2	28	26	1	2	42	18	1	47	—	—	—	—	—	—	—	2	938	2
3	3	19	14	6	2	21	17	3	17	—	—	—	—	—	—	1	9	829	3
4	—	12	44	3	3	46	23	1	71	—	7	—	—	—	—	—	15	871	4
5	—	—	34	—	—	11	2	—	18	—	—	—	—	1	—	—	—	347	5
6	—	—	8	—	3	33	8	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	387	6
7	—	—	11	—	—	6	10	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	173	7
8	1	2	17	2	1	73	6	—	31	2	2	—	—	—	—	—	1	685	8
9	—	—	5	—	8	11	2	1	—	1	3	—	—	—	—	—	—	231	9
10	1	—	4	—	6	49	3	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	660	10
11	—	—	1	—	—	3	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	59	11
12	—	—	3	—	—	13	5	—	1	1	—	—	—	—	—	—	3	197	12
13	6	64	184	12	28	323	110	8	193	4	22	—	—	1	—	1	4	50	5 710
14	3	34	40	—	2	49	28	3	82	—	1	3	—	—	2	—	—	1	1 231
15	3	21	39	1	—	27	10	1	58	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1 078
16	3	18	37	—	5	43	7	1	56	—	1	—	—	2	—	—	—	7	1 023
17	1	3	20	—	5	14	24	—	3	—	1	2	—	—	1	—	—	—	776
18	—	—	3	—	—	3	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	4	38
19	1	8	8	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	197
20	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
21	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
22	5	1	3	—	6	35	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	446
23	2	3	7	—	4	56	14	—	4	3	7	—	—	—	—	—	—	9	1 056
24	—	5	4	1	2	6	1	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	209
	—	5	2	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	73
25	19	93	163	2	25	236	89	6	211	3	10	5	—	3	3	4	—	25	6 174
26	1	1	9	—	1	18	8	2	—	—	7	1	—	—	—	—	1	11	621
27	13	2	47	2	1	26	10	1	25	—	4	—	—	—	—	—	—	5	1 088
28	1	—	26	1	4	18	37	2	16	—	—	—	—	—	—	—	—	24	758
29	—	1	9	1	1	3	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	273
30	—	4	18	—	—	9	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	5	193
31	2	—	3	1	3	13	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	194
32	—	—	16	2	3	46	4	1	8	1	7	—	—	—	—	—	—	24	684
33	—	1	15	—	—	6	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	6	189
34	7	—	27	4	1	34	16	—	9	—	2	—	—	—	—	—	—	10	611
35	1	—	8	1	1	10	—	—	8	—	—	2	—	—	2	—	—	—	230
	—	—	4	1	—	3	2	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	78
	25	13	9	13	15	186	84	8	101	1	21	3	—	—	4	—	1	87	4 919

Truppförband	I. Bildningsfel och medfödda sjukdomar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
		II. Akuta infektions-															
		Skarlakansfeber. — Scarla- tina	Vattenkoppor. — Varicella	Smittkoppor. — Variola	Mässling. — Morbilli	Rash. — Rubella	Fläcktyfus. — Typhus exanthematicus	Tarmtyfus. — Febris typhoides	Asiatisk kolera. — Cholera asiatica	Inhemsk kolera. — Cholera nostralis	Rödrot. — Dysenteria	Stelkramp. — Tetanus	Ros. — Erysipelas	Septikæmi. — Pyæmia	Biinfektion. — Varicella	Akut ledgångsreumatism. — Rheumatismus articularis acutus	Halsfluss. — Angina ton- sillaris
IV. Arméfördelningen.																	
1 Svea livgarde.....	—	—	4	1	—	38	—	1	—	—	—	—	1	20	1	14	288
2 Göta »	—	—	4	4	—	72	—	—	—	—	—	—	—	5	—	39	292
3 Livregementets grenadjärer	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	21	—	8	108
4 Södermanlands regemente	—	—	—	—	—	51	—	1	—	—	—	—	—	21	—	6	109
5 Vaxholms grenadjärregemente.....	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	32
6 Livgardet till häst	—	—	1	1	—	30	—	—	—	—	—	—	—	6	—	24	43
7 Svea artilleriregemente	—	—	1	1	—	31	—	—	—	—	—	—	—	4	1	18	97
8 Positionsartilleriregementet	—	—	—	—	18	31	—	—	—	—	—	—	1	6	—	8	105
9 Svea ingenjörkår, 1.—4. komp.	—	—	—	—	10	18	—	—	—	—	—	—	3	5	—	8	44
10 Svea » 5. komp.	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	18
11 Fälttelegrafkåren	—	—	—	—	1	25	—	—	—	—	—	—	—	3	—	2	49
12 Svea trängkår	—	—	2	—	3	13	—	—	—	—	—	—	—	12	—	4	101
13 Krigsskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	1	12
Summa	2	—	12	7	32	327	—	2	—	—	—	—	6	113	2	133	1298
V. Arméfördelningen.																	
14 Upplands infanteriregemente	—	—	—	2	—	93	—	—	—	—	—	—	3	23	18	9	215
15 Dalregementet	—	—	4	—	—	104	—	—	—	—	—	—	—	20	—	26	196
16 Västmanlands regemente	—	—	1	4	—	45	—	—	—	—	—	—	1	7	—	12	69
17 Värmlands »	—	—	—	—	12	84	—	—	—	—	—	—	—	5	5	14	120
18 Infanteriskjutskolan	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	9
19 Livregementets dragoner	—	—	—	—	—	33	—	—	—	—	—	—	1	9	—	11	82
20 Skånska husarreg:ts det. i Uppsala.....	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	31
21 Upplands artilleriregemente	—	—	2	1	—	21	—	—	—	—	—	—	—	19	1	14	187
22 Västmanlands trängkår	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	1	9	—	2	67
23 Intendenturskolan i Uppsala	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5
Summa	—	—	7	7	12	417	—	—	—	—	—	—	6	99	24	93	981
VI. Arméfördelningen.																	
24 Hälsinge regemente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	10	—	9	115
25 Västerbottens regemente	—	—	—	3	28	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	8	116
26 Jämtlands fältjägarregemente	—	—	1	—	10	—	—	—	—	—	—	—	1	21	1	2	133
27 Västernorrlands regemente	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	3	6	—	1	76
28 Norrlands dragonregemente	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	76
29 Norrlands artillerireg:te, I. o. II. div:na	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	41
30 Norrlands trängkår	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	4	—	3	53
31 Intendenturskolan i Sollefteå	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Summa	—	—	1	12	62	4	—	—	—	—	—	—	7	60	1	24	613

[illegible]

		42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54 a	54 b	55	56	57	58	59
		VI. Kron. förgiftningssjukdomar		VII. Sinnessjukdomar	VIII. Nervsystemets sjukdomar									IX. Ögonsjukdomar						
		Kronisk alkoholförgiftning. — Alcoholismus chron. Delirium tremens	Andra kroniska förgiftningssjukdomar		Nervinflammation. — Neuritis. Polyneuritis	Nervsmärta. — Neuralgia	Paralysis	Fallandesot. — Epilepsia	Perifer förlamning. — Paresis. Paralysis	Nervsvaghet. — Neurasthenia	Ryggmärgsinflammation. — Myelitis	Hjärnhinneinflammation. — Meningitis cerebri	Hjärnbloeding. — Hämorrhagia cerebri	Conjunctivitis catarrhalis	Conjunctivitis phlyctenulosa	Keratitis	Iritis	Panophthalmitis	Refraktionsanomalier	Andra ögonsjukdomar
Truppförband																				
IV. Arméfördelningen.																				
1	Svea livgarde	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—
2	Göta	—	—	1	1	1	—	—	—	3	—	—	—	7	—	1	—	—	—	2
3	Livregementets grenadjärer	—	—	3	3	6	—	2	1	3	—	1	—	—	3	—	—	—	1	—
4	Södermanlands regemente	—	—	—	—	2	1	1	10	—	—	—	—	54	—	3	2	—	—	4
5	Vaxholms grenadjärregemente	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	3	—	—	—	—	1
6	Livgardet till häst	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	2	3	—	1	—	—	—	1
7	Svea artilleriregemente	—	—	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	5	1	—	—	—	—	1
8	Positionsartilleriregementet	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	10	1	1	—	—	—	1
9	Svea ingenjörkår, 1.—4. komp.	—	—	2	—	3	—	—	—	1	—	—	—	1	5	—	—	—	—	1
10	Svea , 5. komp.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Fälttelegrafkåren	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—
12	Svea trängkår	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—
13	Krigsskolan	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa		1	—	11	4	19	2	5	22	—	—	1	—	9	89	6	9	5	—	12
V. Arméfördelningen.																				
14	Upplands infanteriregemente	—	—	—	—	8	2	4	—	—	—	—	—	41	—	2	—	—	—	2
15	Dalregementet	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	5	1	—	2	—	—	—
16	Västmanlands regemente	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	4
17	Värmlands	—	—	1	—	4	2	—	—	—	—	—	—	8	—	—	1	—	—	—
18	Infanteriskjutskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
19	Livregementets dragoner	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
20	Skånska husarregts det. i Uppsala	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
21	Upplands artilleriregemente	—	—	1	—	1	—	—	—	2	—	—	—	7	2	—	1	—	—	1
22	Västmanlands trängkår	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—
23	Intendenturskolan i Uppsala	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Summa		—	—	4	1	19	7	1	9	—	—	1	—	4	69	6	2	4	—	8
VI. Arméfördelningen.																				
24	Hälsinge regemente	1	—	2	—	1	1	3	—	—	—	—	1	14	—	—	—	—	—	—
25	Västerbottens regemente	—	—	2	2	3	—	2	2	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	1
26	Jämtlands fältjägarregemente	—	—	—	—	19	—	—	1	1	1	—	—	7	4	—	—	—	—	—
27	Västernorrlands regemente	—	—	—	—	4	1	4	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—
28	Norrlands dragonregemente	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—
29	Norrlands artilleriregemente, I. och II. divisionerna	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	1	—	—	2
30	Norrlands trängkår	—	—	—	—	1	2	1	1	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	2
31	Intendenturskolan i Sollefteå	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa		1	—	5	4	30	4	7	7	2	2	—	2	44	4	1	1	—	—	5

60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77 a	77 b	78	79	80	81	82	83	84	
X. Öronsjukdomar				XI. Cirkulationsorganens sjukdomar										XII. Andningsorganens sjukdomar												
Inflammation, böld i hörselröret. — Otitis externa diffusa. Furunculitis meat. aud.	Katar i mellansöta. — Catarrhus cavi tympani purulenta	Varig inflammation i mellansöta. — Otitis media	Andra öronsjukdomar	Inflammation i hjärtsäcken. — Pericarditis	Myocarditis Endocarditis	Inflammation i hjärtat. — Myocarditis	Organiskt hjärtele. — Vitium organicum cordis	Hjärtbypertri. — Hypertrophica cordis	Nervös hjärtsjukdom. — Neurosis cordis	Akut svaghetstillstånd hos hjärtat. — Insufficiëntia cordis acuta	Blodderbräck. — Varix	Blodderinflammation. — Phlebitis. Periphlebitis	Blodpropp. — Thrombosis. Embolia	Andra sjukdomar i cirkulationsorganen	Sjukdomar i näsan och dess bilagar	Strupkatarr. — Laryngitis. Tracheitis	Odem i struphufudet. — Oedema laryngis. Oedema glottidis	Akut luftörsätkarr. — Bronchitis acuta	Kronisk luftörsätkarr. — Bronchitis chronica	Astma. — Asthma bronchiale	Lungemysen. — Emphysema pulmonum	Hämorrhagie pulmonum	Katarial lunginflammation. — Bronchopneumonia. Pneumonia lobularis	Krupps lunginflammation. — Pneumonia crouposa sive lobaris	Lungsäcksinflammation. — Pleuritis	Andra sjukdomar i andningsorganen
—	—	21	—	—	—	—	3	—	3	—	9	—	1	3	1	6	—	49	2	—	2	6	9	6	—	1
—	12	10	—	—	—	—	8	—	10	—	10	—	—	4	3	7	—	50	1	—	—	1	6	8	—	2
—	7	20	—	—	—	—	2	—	3	—	3	—	—	9	12	—	—	110	6	2	—	14	10	3	—	3
—	1	2	—	—	—	—	1	—	1	—	6	—	—	1	1	2	—	28	—	—	—	1	3	5	—	1
—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	7	—	—	—	3	3	—	17	—	—	—	2	9	9	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	—	1	1	—	—	42	—	—	—	5	2	2	—	7
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	—	3	—	6	—	30	8	—	—	2	12	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	27	2	—	—	—	2	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	52	2	—	—	—	1	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	23	2	—	—	—	—	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	1	—	11	—	—	—	—	—	—	—	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
5	27	73	2	3	1	23	—	19	5	62	1	1	10	30	45	—	—	549	21	2	—	10	22	53	61	2
—	31	9	—	—	—	5	—	9	4	12	—	—	—	6	10	—	—	169	1	—	—	—	—	11	15	—
—	3	12	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	88	2	—	—	—	6	4	7	—
—	5	8	—	—	—	6	—	4	—	3	—	—	—	—	3	—	—	19	—	—	—	—	5	9	—	—
—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	87	1	—	—	—	9	11	—	—
—	—	5	2	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	—	2	—	—	32	—	—	—	—	8	10	2	—
—	1	7	—	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	1	9	—	—	26	—	—	—	—	1	2	6	—
—	4	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	102	—	—	—	—	7	1	1	—
—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	51	—	—	—	—	1	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	2	—	—	22
13	48	49	2	1	—	21	1	13	14	24	—	1	—	8	34	—	—	583	4	—	1	1	7	48	61	2
—	8	3	—	—	—	2	2	2	—	1	1	—	—	—	1	3	—	69	3	—	—	1	—	10	7	—
—	9	22	—	—	—	5	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	99	1	1	—	—	8	8	—	24
—	7	4	—	—	—	2	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	82	1	—	—	—	—	—	—	25
—	2	7	—	—	—	5	—	2	—	1	—	—	—	—	5	—	—	60	1	—	—	4	7	—	—	26
—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	36	—	—	—	3	1	2	—	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
—	6	1	—	—	—	3	—	5	—	4	—	—	—	—	—	—	—	62	2	—	—	1	5	—	—	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41	—	—	—	—	2	3	—	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	1	—	—	32
1	33	42	1	—	2	17	2	12	—	12	7	—	6	1	10	—	—	455	8	1	—	5	10	31	27	—

		85	86	87 a	87 b	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102
		XIII. Matsmältningsorganens sjukdomar																		
Truppförband		Andra sjukdomar i matsmältningsorganen	Oallsten. — Cholelithiasis	Gulsot. — Icterus catarrhalis	Bukhineinflammation. — Peritonitis	Andarraspicka. Andarras-kontraktur. — Fissura, contractura ani	Inflammation kring änd-tarmen. Andarrasfistel. — Periproctitis. Fistula ani	Förstopning. — Obstipatio	Bräck. — Hernia	Tarmhinder. Tarmvred. — Ileus. Volvulus. Invagination	Blindtarmsinflammation. — Appendicitis	Tarmkatarr. — Enteritis	Mag-tarmkatarr. — Gastro-enteritis	Utvändig av matsäcken. — Dilatatio ventriculi	Magsår. — Ulcus ventriculi. — Ulcus duodeni	Funktionell magsjukdom. — Neurosis ventriculi	Kronisk magkatarr. — Gastritis chronica	Akut magkatarr. — Gastritis acuta	Inflamm. i svalg o. matstrupe. — Pharyngitis. Oesophagitis	Inflammation i mun o. tunga. — Stomatitis Glossitis
IV. Arméfördelningen.																				
1	Svea livgarde.....	—	—	27	1	—	2	—	—	7	—	7	—	—	—	—	—	3	—	—
2	Göta „.....	—	—	4	1	—	1	—	2	7	8	5	5	—	—	—	—	1	—	—
3	Livregementets grenadjärer.....	—	—	2	41	1	1	—	8	15	7	1	—	—	—	—	2	—	—	5
4	Södermanlands regemente.....	—	—	1	5	3	—	—	23	72	13	4	2	—	—	—	—	7	—	—
5	Vaxholms grenadjärregemente.....	—	—	—	22	—	—	2	—	1	7	1	—	—	—	—	—	1	—	1
6	Livgardet till häst.....	—	1	—	8	1	—	—	—	5	3	—	—	—	—	—	—	3	—	—
7	Svea artilleriregemente.....	—	1	1	37	2	—	2	—	9	3	—	—	—	—	—	—	4	—	2
8	Positionsartilleriregementet.....	—	—	—	9	—	—	—	—	17	3	—	—	—	—	—	—	3	—	—
9	Svea ingenjörkår, 1.—4. komp.....	—	—	—	4	2	2	—	—	17	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Svea „ „ 5. komp.....	—	—	—	5	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Fälttelegrafkåren.....	—	—	—	13	—	1	—	—	2	4	2	—	—	—	—	—	2	—	—
12	Svea trängkår.....	—	—	—	24	—	—	—	—	16	8	—	—	—	—	—	—	—	—	2
13	Krigsskolan.....	—	—	—	1	—	—	—	—	4	9	3	—	—	—	—	—	—	—	—
	Summa	2	4	200	11	4	8	1	45	178	64	—	47	12	6	2	1	26	—	10
V. Arméfördelningen.																				
14	Upplands infanteriregemente.....	—	—	49	5	—	1	—	4	72	10	—	7	6	—	—	—	—	1	3
15	Dalregementet.....	—	—	14	6	—	2	—	1	12	7	—	4	—	—	—	—	—	—	—
16	Västmanlands regemente.....	—	1	—	11	—	—	—	1	15	3	—	—	2	—	—	—	7	1	—
17	Värmlands „.....	—	1	1	19	2	1	3	—	1	7	5	—	5	—	—	—	—	—	1
18	Infanteriskjutskolan.....	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2	—	—	2	—	—	—	—	—
19	Livregementets dragoner.....	—	1	—	5	—	—	—	—	—	10	—	3	—	—	—	—	—	—	10
20	Skånska husarregementets de-tachement i Uppsala.....	—	—	—	2	—	1	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
21	Upplands artilleriregemente.....	—	—	—	26	—	—	—	1	11	11	—	3	—	—	—	—	—	—	—
22	Västmanlands trängkår.....	—	—	—	9	—	—	—	—	26	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—
23	Intendenturskolan i Uppsala.....	—	—	—	1	1	—	—	—	4	6	—	—	1	—	—	1	—	—	—
	Summa	3	1	137	14	2	6	—	8	150	59	—	25	11	—	1	—	8	1	14
VI. Arméfördelningen.																				
24	Hälsinge regemente.....	—	—	12	—	—	1	—	—	19	8	—	1	—	—	—	—	2	1	—
25	Västerbottens regemente.....	—	—	13	3	1	—	—	—	44	15	—	5	—	—	—	—	4	—	—
26	Jämtlands fältjägarregemente.....	—	—	2	73	—	—	2	—	1	24	6	—	3	—	—	—	—	—	—
27	Västernorrlands regemente.....	—	—	—	7	—	1	6	—	3	17	19	2	3	—	—	—	3	—	1
28	Norrlands dragonregemente.....	—	1	—	19	—	—	—	—	2	11	14	—	3	—	—	—	—	—	—
29	Norrlands artilleriregemente, I. o. II. divisionerna.....	—	—	—	6	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Norrlands trängkår.....	—	1	1	16	—	—	—	—	3	5	3	—	—	—	—	—	—	1	1
31	Intendenturskolan i Sollefteå.....	—	—	—	1	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Summa	2	3	147	6	2	9	—	10	122	66	2	15	—	—	—	—	10	1	2

103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129		
XIV. Urin- och könsorganens sjukdomar												XV. Rörelseorganens och bensystemets sjukdomar																
Njurinflammation. — Nephritis.	Njursten. — Lithiasis renalis.	Äggviteurin. — Albuminuria.	Katarr. inflammation i urinblåsan. — Cystitis.	Funktionell blåsjukdom. — Neuritis vesicae urinariae. — Emuresis nocturna.	Blåskörtelinflammation. — Prostatitis. Abscessus prostatae.	Urinrörsförträngning. — Stricturea urethrae.	Förtäring av förhuden. — Phimos. Paraphimosis.	Testikelinflammation. — Epididymitis. Orchitis.	Vattenbräck. Pungsvulnad. — Hydrocele. Hämatocoele. Pyocoele.	Pungderbräck. — Varicocele.	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.	Muskelinflammation. Muskelreumatism. — Myositis. Rheumatismus muscularis.	Inflammation i senskida. — Tendovaginitis.	Senknuta. — Ganglion.	Inflammation i slemhinnor. — Bursitis. Hygroma.	Fälsk ledstälning. — Scoliosis. Genu valgum. Pes varus. Hallux valgus etc.	Ledslyhet. — Anchylosis.	Inflammation i ledgång. — Synovitis. Arthritis.	Kronisk ledgångsreumatism. — Rheumatismus articularis chronicus.	Corpus mobile in articulo. — Osteomyelitis.	Ben- och benmärgsinflammation. — Osteitis.	Benhinnelinflammation. — Peritonitis.	Fotödem. — Oedema pedis.	Marschsvust. — Syndesmitis metatarsae.	Periostitis tibiae ab exercitio.	Ansträngningsperiostitis.	Andra sjukdomar i rörelseorganen och bensystemet.	
—	—	2	2	1	—	—	—	1	1	2	7	7	3	—	2	—	—	1	32	—	—	6	—	29	3	—	1	
—	—	2	1	4	—	—	—	5	2	3	1	9	11	—	1	—	—	1	8	—	—	4	—	44	2	5	2	
—	—	3	2	—	—	—	2	2	2	1	—	31	27	—	3	2	—	19	2	—	—	8	26	2	5	3		
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	52	27	—	1	—	—	7	7	—	—	12	2	11	—	4		
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	2	—	—	—	—	1	1	—	—	4	—	—	—	5		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	2	—	—	—	—	6	1	—	—	2	—	—	—	6		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	1	3	—	11	6	—	—	1	—	—	—	8		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	1	—	—	—	—	3	—	—	—	4	2	—	—	9		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	5	—	—	2	—	—	3	—	—	5	1	2	2	10		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	1	1	—	—	5	1	—	—	—	—	—	—	11		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	11	1	—	—	—	14	—	—	—	4	—	1	—	12		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	6	—	5	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	13		
4	—	13	6	8	—	—	4	13	4	8	16	171	99	2	16	7	3	128	19	4	1	46	9	162	22	13		
—	—	5	—	—	—	—	—	2	—	—	1	89	53	—	3	—	—	29	2	—	—	4	—	69	—	1		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	26	—	1	—	—	9	—	—	—	6	—	22	1	14		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	18	—	1	—	—	5	—	—	—	1	—	31	2	15		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	15	—	1	—	—	2	10	—	—	3	2	6	2	16		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	17		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	18		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	20		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	6	—	—	—	—	7	—	—	—	2	—	1	1	21		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	3	—	2	—	—	10	—	—	—	5	—	5	3	22		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	23		
5	1	7	2	2	—	—	2	6	2	1	3	184	124	1	9	2	2	69	12	—	—	22	3	134	9	4		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	3	—	1	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	1		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	9	2	1	—	—	6	4	—	—	4	2	4	—	24		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	19	—	2	—	—	28	1	—	—	2	—	12	—	25		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	6	—	1	2	—	10	6	—	1	9	—	44	—	26		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	5	2	4	—	—	7	—	—	—	2	—	11	—	27		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	30		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	1	—	2	—	—	2	—	—	—	5	—	1	—	31		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—		
15	1	7	4	1	—	—	2	12	2	5	3	91	44	4	11	2	1	81	11	1	2	31	2	74	—	16		

		130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142
		XVI. Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven												
Truppförband		Erythema multiforme et nodosum	Urticaria	Herpes zoster	Psoriasis	Eczema	Impetigo. Ecthyma	Favus	Herpes tonsurans. Sycosis	Nageltång. — Unguis incarnatus. Paronychia	Bindvävsinflammation. Bulnad. — Phlegmone. Abscessus	Böld. — Furunculus. Carbunculus	Rötsår. — Ulcus	Brand. — Gangræna
IV. Arméfördelningen.														
1	Svea livgarde	2	5	2	4	6	—	—	—	3	15	7	2	—
2	Göta »	—	—	2	1	3	1	—	—	—	12	7	—	—
3	Livregementets grenadjärer	1	—	2	2	7	2	—	—	4	20	34	8	—
4	Södermanlands regemente	1	—	—	2	9	1	—	—	1	1	54	—	—
5	Vaxholms grenadjärregemente	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	7	—	—
6	Livgardet till häst	—	—	—	3	—	—	—	—	2	12	9	—	—
7	Svea artilleriregemente	2	3	1	1	1	1	—	—	5	18	3	—	—
8	Positionsartilleriregementet	1	1	2	1	2	—	—	—	2	11	10	—	—
9	Svea ingenjörkår, 1.—4. komp.	1	—	1	1	—	—	—	1	2	6	4	—	—
10	Svea » 5. komp.	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	5	—	—
11	Fälttelegrafkåren	—	—	—	—	1	1	—	—	2	4	2	—	—
12	Svea trängkår	—	—	—	—	7	—	—	—	2	10	24	—	—
13	Krigsskolan	—	—	—	—	3	—	—	—	—	5	1	—	—
Summa		8	9	10	16	40	6	—	1	24	118	167	10	—
V. Arméfördelningen.														
14	Upplands infanteriregemente	1	5	3	1	12	—	—	2	6	35	69	—	—
15	Dalregementet	1	—	—	1	9	—	—	—	2	31	12	—	—
16	Västmanlands regemente	—	1	2	1	8	—	—	—	1	2	22	—	—
17	Värmlands »	—	—	2	—	5	—	—	—	—	19	10	2	—
18	Infanteriskjutskolan	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
19	Livregementets dragoner	3	—	—	—	—	—	—	—	2	17	9	—	—
20	Skånska husarreg:ts detachment i Uppsala	—	—	1	—	—	—	—	—	—	5	18	1	—
21	Upplands artilleriregemente	—	3	2	—	2	—	—	—	1	45	87	—	—
22	Västmanlands trängkår	—	—	2	—	3	—	—	—	2	—	12	—	—
23	Intendenturskolan i Uppsala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—
Summa		5	9	12	3	40	—	—	2	14	155	241	3	2
VI. Arméfördelningen.														
24	Hälsinge regemente	—	—	—	—	4	—	—	1	6	13	17	5	—
25	Västerbottens regemente	—	1	2	—	6	—	—	—	2	10	59	—	—
26	Jämtlands fältjägarregemente	—	1	2	1	8	1	—	—	2	38	29	2	—
27	Västernorrlands regemente	3	1	—	1	7	—	—	—	1	18	52	2	—
28	Norrlands dragonregemente	—	1	1	—	4	—	—	—	2	9	12	—	—
29	Norrlands artilleriregem:te, I. o. II. division:na	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	3	—	—
30	Norrlands trängkår	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	9	—	—
31	Intendenturskolan i Sollefteå	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Summa		3	5	6	3	31	2	—	2	13	90	182	9	—

143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	
XVIII. Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgiftningar																			
Andra sjukdomar i huden eller bindväven	XVII. Svulst. — Tumör	Muskelbristning. Senbristning. Sensträckning	Ledvrickning	Benbrott	Stöt och krossning. Krossår	Sår av skarpt eller spetsigt vapen	Skottår	Skoskav. Skavsår efter skidbindning e. d.	Ridsår	Skada, orsakad av förbränning eller explosion	Kylskada	Solsyng. Värmeslag	Akut förgiftning	Andra skador	Självnord. Själfmords-försök	Sjukdom av obestämd art	Observationspatienter	Summa	
6 2 4 1 1 — 2 1 1 7	3 1 6 — 1 4 4 — 3 2 —	— — 6 15 — 1 — 3 4 13 2	31 21 58 43 29 17 10 2 8 13 12 13	3 2 1 2 — — — — — 1 3 —	11 10 4 8 5 7 4 3 3 1 — 3	24 7 53 22 12 77 58 44 29 12 13 51 10	— — 1 1 1 — — — — — — — —	— 1 34 14 5 7 — 20 — 2 17 6	— — — — — — — — — 5 —	— — 5 3 4 2 — 1 — 3 —	— — — 1 — — — — — 1 —	— — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — —	1 — — — — — 1 — — — — — —	— — — — — — 1 — — — — — —	— — — — — — — — — — — —	16 14 9 5 12 — 3 — 16 — 4 2	973 983 922 1 289 386 408 583 486 451 134 351 503 187	
26	26	46	264	14	52	412	103	3	106	5	19	2	1	—	4	1	—	81	7 656
4 — — — 1 — 2 —	— 2 3 2 — — 1 —	56 — 1 5 — 3 1 2 —	88 45 36 39 3 6 14 25 3	— — 3 4 — 5 3 2 6	4 2 7 1 11 3 3 7 —	134 61 27 31 2 37 27 65 8 7	19 19 15 5 1 — 16 2 5 3 —	1 1 2 3 1 — — 4 — — 5	— — — — — — — — — — —	— 1 — 2 — — — 2 — 1 —	— — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — —	8 1 12 6 — 2 1 1 — 1	2 072 936 547 747 53 451 192 845 361 78	
7	8	68	259	23	35	399	85	11	356	2	7	3	1	2	—	1	2	32	6 282
1 — 2 5 — 1 4 —	— — — 4 — 1 —	— 4 1 4 1 4 —	10 48 58 41 7 3 15 2	— — — 2 — — — —	5 5 2 3 2 3 1	9 29 32 50 41 15 34 1	10 31 16 26 14 2 9 1 1	— 19 1 17 — — — — 1 —	— — — — — — — — 2 —	1 3 1 5 2 — — —	— 2 6 3 1 — — —	2 — — — — — — —	— — — — — — — —	— 3 — 1 — — — —	— — — — — — — —	— — — — — — — —	20 109 3 6 9 13 2 3	600 962 973 798 386 225 329 46	
13	5	14	184	2	21	211	109	3	109	2	14	18	2	—	5	—	—	165	4 319

Truppförband	I	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	I. Bliningsfel och medfödda sjukdomar	II. Akuta infektions															
		Häsluss. — Angina tonsillaris	Akut ledgångsreumatism. — Rheumatismus articularis acutus	Blodförgiftning. Varfeber. — Septicæmia. Pyæmia	Septisk lymfader- och lymf-körle inflammation. — Lymphangitis et lymphadenitis septica	Ros. — Erysipelas	Stelkramp. — Tetanus	Rödsot. — Dysenteria	Inhemsk kolera. — Cholera nostras	Asiatisk kolera. — Cholera asiatica	Farmtyfus. — Febris typhoides	Fläcktyfus. — Typhus exanthematicus	Rash. — Rubella	Mässling. — Morbilli	Scharlakansfeber. — Scarlatina	Vattenkoppor. — Varicellæ	Smittkoppor. — Variola. Variolæ
Bodens trupper.																	
1 Norrbottens regemente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	7	—	—	117
2 Norrlands artilleriregementes detachement i Boden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64
3 Bodens artilleribataljon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	30
4 Bodens ingenjörkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	30
5 Intendenturskolan i Boden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	72
Summa	—	—	1	—	—	12	2	—	—	—	—	—	—	6	28	—	299
Gottlands trupper.																	
6 Gottlands infanteriregemente	—	—	—	—	—	2	3	—	1	—	—	—	—	—	11	—	154
7 Gottlands artillerikår	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	9	5	26
Summa	—	—	—	—	—	8	3	—	1	—	—	—	—	—	20	—	180
Summa summarum	3	1	38	57	551	1035	43	5	—	—	—	—	—	63	482	34	5633

17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31 a	31 b	32	33 a	33 b	34	35	36	37	38	39	40	41
jukdomar										III. Zooparasitära sjukdomar				IV. Kroniska infektionssjukdomar				V. Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar								
Difteri. — Diphtheria. —	Påsjuka. — epidemia	Kikhosta. — Pertussis	Influenza epidemia	Akut barnförlämning. — Polio-myelitis anterior acuta	Dröppel. — Gonorrhoea (med följdsjukdomar)	Enkelt veneriskt sår. — Ulcus molle. Chancere	Feber av obestämd art. — Febricula. Febris ephemera	Andra akuta infektions- sjukdomar	Andra zooparasitära sjuk- domar	Maskisjukdom. — Helminthiasis	Trikinssjukdom. — Trichinosis	Skabb. — Scabies	Andra kroniska infektions- sjukdomar	Lungtuberkulos. — Tuberculosis pulmonum	Tuberkulos i andra organ. — Tuberculosis organorum ceterum	Trakom. — Conjunctivitis trachomatosa	Nyförvärad syfilis. — Syphilis recens	Recidiverande syfilis. — Syphilis recidivans	Andra kroniska infektions- sjukdomar	Bleksot. Blodbrist. — Chlorosis. Anæmia	Skörbjugg. — Scorbutus	Blodfläcksjuka. — Morbus maculosus Werthoffii. — Purpura	Gikt. — Arthrit. vera sive urica	Biödersjuka. — Hæmophilæ	Andra ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Andra ämnesomsättnings- och blodsjukdomar
1	55	—	159	—	4	—	15	—	—	9	23	—	—	5	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1
—	6	—	70	—	2	1	2	—	—	—	—	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	11	—	8	—	5	—	11	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	8	—	3	—	14	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	73	—	251	—	14	1	42	—	—	9	30	—	—	9	3	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
—	83	—	110	—	15	—	16	—	—	—	—	7	—	3	3	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
—	25	—	66	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	4	1	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
—	108	—	176	—	16	—	16	—	—	—	—	9	—	7	4	—	3	2	—	1	—	—	—	—	—	—
221	2172	2	1023	4	6	610	37	2361	24	—	17	496	10	252	63	2	48	17	—	73	3	—	1	2	6	4

Truppförband		42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54 a	54b	55	56	57	58	59
		VI. Kron. förgiftningssjukdomar		VII. Sinnessjukdomar	VIII. Nervsystemets sjukdomar									IX. Ögonsjukdomar						
		Kronisk alkoholförgiftning. — Alcoholicismus chronicus. Delirium tremens	Andra kroniska förgiftningssjukdomar		Nervinflammation. — Neuritis. Polynuritis	Nervsmärta. — Neuralgia	Perifer förlamning. — Paresis. Paralysis	Fallandesot. — Epilepsia	Nervsvaghet. — Neurasthenia	Ryggmärgsinflammation. — Myelitis	Hjärnhinneinflammation. — Meningitis cerebri	Hjärnbloeding. — Hämorrhagia cerebri	Andra sjukdomar i nervsystemet	Conjunctivitis catarrhalis	Conjunctivitis phlyctenulosa	Keratitis	Iritis	Panophthalmitis	Refraktionsanomalier	Andra ögonsjukdomar
Bodens trupper.																				
1	Norrbottens regemente	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
2	Norrlands artilleriregementes detachement i Boden	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	—
3	Bodens artilleribataljon.....	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
4	Bodens ingenjörkår.....	—	—	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
5	Intendenturskolan i Boden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa		—	—	—	—	7	—	—	5	—	—	—	—	6	4	—	—	—	—	—
Gottlands trupper.																				
6	Gottlands infanteriregemente	—	—	2	2	1	—	—	3	—	—	—	—	15	—	—	1	—	—	—
7	Gottlands artillerikår	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa		—	—	3	3	1	—	—	4	—	—	—	—	15	—	—	1	—	—	—
Summa summarum		2	—	47	24	130	24	26	81	4	5	—	27	325	31	21	28	1	1	50

60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77 a	77 b	78	79	80	81	82	83	84	
X. Öronsjukdomar				XI. Cirkulationsorganens sjukdomar										XII. Andningsorganens sjukdomar												
Inflammation, böld i hörselröret. — Otitis externa diffusa. Tympanitis med. aud.	Katarr i mellanörat. — Catarrhus cavi tympani	Varig inflammation i mellanörat. — Otitis media purulenta	Andra öronsjukdomar	Inflammation i hjärtat. — Myocarditits. Endocarditits. Inflammation i hjertasäcken. — Pericarditis	Organiskt hjärtfel. — Vitium organicum cordis	Hjärt hypertrofi. — Hyper trophy cordis	Nervös hjärtsjukdom. — Neurosis cordis	Akut svaghetsillstånd hos hjärtat. — Insufficiencia cordis acuta	Blodåderbräck. — Varix	Blodpropp. — Thrombosis. Embolia	Blödaderinflammation. — Phlebitis. Periphlebitis	Andra sjukdomar i cirkulationsorganen	Sjukdomar i näsan och dess bihålor	Strupkatarr. — Tracheitits	Ödem i struphuvudet. — Oedema laryngis. Oedema glottidis	Akut lufttröskatarr. — Bronchitis acuta	Kronisk lufttröskatarr. — Bronchitis chronica	Astma. — Asthma bronchiale	Lungemyskem. — Emphysema pulmonum	Hämorrhagia pulmonum	Katarral lunginflammation. — Bronchopneumonia. Pneumonia lobularis	Krupös lunginflammation. — Pneumonia crouposa sive Pleuritis	Lungsäcksinflammation. — Lungabscess	Andra sjukdomar i andningsorganen		
—	—	13	—	2	—	—	—	—	7	5	—	—	—	1	—	—	47	—	—	—	—	14	8	—	1	
—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	14	—	—	—	—	6	9	—	2	
—	1	3	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	10	2	—	—	—	5	3	—	8	
4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	—	—	—	—	3	2	—	4	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	3	94	2	—	—	—	—	—	—	5	
—	3	20	—	2	3	—	—	—	7	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	8	—	—	8	—	—	—	9	2	—	—	—	—	—	—	58	—	—	—	6	—	—	—	6	
—	—	6	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	19	—	—	—	—	2	3	—	—	7	
—	—	14	—	—	9	—	—	—	9	3	—	—	1	—	—	—	77	—	—	—	8	3	10	—	—	
97	170	342	11	9	12	182	5	105	67	195	12	3	32	56	201	3	32	98	58	9	1	19	87	268	303	13

103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129		
XIV. Urin- och könsorganens sjukdomar												XV. Rörelseorganens och bensystemets sjukdomar																
Njurinflammation. — Nephritis	Äggviteurin. — Albuminuria	Katar. inflammation i urinblåsan. — Cystitis	Funktionell blåsjukdom. — Neurosis vesicae urinariae. — Enuresis nocturna	Prostatitis. Abscessus prostaticus	Blåskörtelinflammation. — Prostatitis. Abscessus prostaticus	Urinrörförångning. — Stricture urethrae	Förtägningsförångning. — Phimos. Paraphimosis	Tesikelinflammation. — Epididymitis. Orchitis	Vattenbräck. Pungsvulnad. — Hydrocele. Haematocoele. Pyocoele	Pungaderbräck. — Varicocele	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen	Muskelinflammation. Muskelreumatism. — Myositis. Rheumatismus muscularis	Inflammation i senskida. — Tendovaginitis	Senknuta. — Ganglion	Inflammation i senskida. — Tendovaginitis	Bursitis. Hygroma	Fälsk ledställning. — Scoliosis. Genu valgum. Pes varus. Hallux valgus etc.	Inflammation i ledgång. — Synovitis. Arthritis	Ledsyhet. — Anchylosis	Kronisk ledgångsreumatism. — Rheumatismus articularis chronicus	Legums. — Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Ben- och benmärgsinflammation. — Osteitis. Osteomyelitis	Beninflammation. — Periostitis	Fotödem. — Oedema pedis	Marschsvulst. — Syndemittus metatarsa	Periostitis tibiae ab exercitio	Andra sjukdomar i rörelseorganen och bensystemet	
—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	14	12	—	1	—	—	8	—	1	—	—	—	—	11	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	3	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	18	—	5	—	—	20	—	1	1	—	2	—	11	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	2	—	—	—	—	17	—	—	—	—	—	—	15	—	6	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	7	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	3	—	3	—	—	17	—	—	2	1	—	15	—	—	—	
48	4	48	19	16	1	—	18	65	16	26	30	859	431	10	82	11	10	549	57	7	13	190	31	891	94	78		

		130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142
		XVI. Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväv												
Truppförband		Erythema multiforme et nodosum	Urticaria	Herpes zoster	Psoriasis	Eczema	Impetigo. Ecthyma	Favus	Herpes tonsurans. Sycosis	Nageltrång. — Unguis incarnatus. Paronychia	Bindvävsinflammation. Bulnad. — Phlegmone. Abscessus	Böld. — Furunculus. Carbunculus	Rötsår. — Ulcus	Brand. — Gangrena
Bodens trupper.														
1	Norrbottens regemente	1	—	—	—	11	—	—	—	15	—	56	—	—
2	Norrlands artilleriregementes detachement i Boden.....	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	14	—	—
3	Bodens artilleribataljon	1	—	—	—	3	3	—	—	2	2	4	1	—
4	Bodens ingenjörkår	1	—	—	1	11	—	—	1	2	13	6	—	—
5	Intendenturskolan i Boden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—
Summa		4	—	1	1	27	3	—	1	19	16	82	1	—
Gottlands trupper.														
6	Gottlands infanteriregemente	2	—	1	2	—	—	—	—	2	9	33	—	—
7	Gottlands artillerikår	2	—	—	3	1	—	—	—	1	2	12	—	—
Summa		4	—	1	5	1	—	—	—	3	11	45	—	—
Summa summarum		59	35	54	44	258	17	1	11	118	877	1201	57	2

Anm. I likhet med föregående år är i summakolumnen räknat med antalet sjuka personer, under det tabellen i övrigt avser antalet sjukdomar.

143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161		
Andra sjukdomar i huden eller bindväven	XVII. Svult. — Tumör	XVIII. Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgiftningar															Sjukdom av obestämd art	Observationspatienter	Summa	
		Muskelbristning. Senbristning. Sensträckning	Ledvrickning	Luxation	Benbrott	Stöt och krossning. Krossår	Sår av skarpt eller spetsigt vapen	Skottår	Skoskav. Skavsår efter skidbindning e. d.	Ridsår	Skada, orsakad av förbränning eller explosion	Kylskada	Solstyg. Värmeslag	Akut förgiftning	Andra skador	Själv mord. Själv mords-försök				
—	—	1	10	1	—	15	7	—	7	—	7	1	—	2	—	—	—	13	756	1
—	1	—	7	—	—	12	5	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	4	283	2
1	2	—	13	—	1	17	3	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	3	205	3
—	2	4	11	—	2	10	4	—	8	—	—	2	—	—	—	—	—	4	275	4
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	30	5
1	5	5	41	1	3	55	19	—	21	—	8	5	—	2	—	—	1	25	1 549	
1	—	1	24	1	3	19	20	1	9	—	1	—	—	—	—	1	—	27	829	6
—	—	—	7	—	—	9	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	251	7
1	—	1	31	1	3	28	24	2	9	—	1	—	—	—	—	1	—	27	1 080	
98	78	300	1308	68	182	1850	623	41	1106	17	102	36	4	8	16	8	8	492	37 689	

Tab. 4. De veneriska sjukdomarna

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
	Dröppel (gonorrhoea) med följd-sjukdomar						Enkelt veneriskt sår (ulcus molle, chancres) med följd-sjukdomar							
	Behäftade med sjukdo- men vid installationen till tjänstgöring	Insjuknade under tjänst- göringstiden	Smittade utom förlägnings- orten	Smittade inom förlägnings- orten	Summa insjuknade bland fast anställt manskap	Summa insjuknade bland värnpliktigt manskap	Sammanlagt antal sjukdagar	Behäftade med sjukdo- men vid installationen till tjänstgöring	Insjuknade under tjänst- göringstiden	Smittade utom förlägnings- orten	Smittade inom förlägnings- orten	Summa insjuknade bland fast anställt manskap	Summa insjuknade bland värnpliktigt manskap	Sammanlagt antal sjukdagar
I. Arméfördelningen.														
1	Fast anställt manskap	—	19	4	23	53	2 065	—	2	—	—	2	—	36
2	Värnpliktigt manskap	28	15	10				—	—	—	—	—	—	
II. Arméfördelningen.														
3	Fast anställt manskap	1	23	8	32	41	1 724	—	—	—	—	—	1	6
4	Värnpliktigt manskap	30	9	2				1	—	—	—	—	—	
III. Arméfördelningen.														
5	Fast anställt manskap	4	14	4	22	35	1 108	—	—	2	2	2	2	8
6	Värnpliktigt manskap	28	1	6				—	—	—	2	—	—	
IV. Arméfördelningen.														
7	Fast anställt manskap	10	75	4	89	166	5 526	—	6	—	6	6	11	194
8	Värnpliktigt manskap	81	64	21				3	5	3	—	—	—	
V. Arméfördelningen.														
9	Fast anställt manskap	1	19	2	22	39	1 477	—	—	—	—	—	3	29
10	Värnpliktigt manskap	22	10	7				1	1	1	—	—	—	
VI. Arméfördelningen.														
11	Fast anställt manskap	2	10	3	15	22	1 076	—	—	—	—	—	1	39
12	Värnpliktigt manskap	13	8	1				1	—	—	—	—	—	
Bodens trupper.														
13	Fast anställt manskap	2	2	1	5	8	332	—	—	—	—	—	—	—
14	Värnpliktigt manskap	2	2	4				—	—	—	—	—	—	
Gottlands trupper.														
15	Fast anställt manskap	—	7	1	8	8	347	—	—	—	—	—	—	—
16	Värnpliktigt manskap	1	6	1				—	—	—	—	—	—	
	Summa	225	284	79	216	372	13 655	6	14	8	10	18	312	

inom armén år 1913.

	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25		
	Nyförvärvad syfilis (Syphilis recens)						Recidiverande syfilis (Syphilis recidiv.)							
	Behäftade med sjukdomen vid inställelsen till tjänstgöring	Insjuknade under tjänstgöringstiden	Insjuknade inom förläggningorten	Smittade utom förläggningorten	Summa insjuknade bland fast anställt manskap	Summa insjuknade bland värnpliktigt manskap	Sammanlagt antal sjukdagar	Behäftade med sjukdomen vid inställelsen till tjänstgöring	Insjuknade under tjänstgöringstiden	Insjuknade inom förläggningorten	Smittade utom förläggningorten	Summa insjuknade bland fast anställt manskap	Summa insjuknade bland värnpliktigt manskap	Sammanlagt antal sjukdagar
I. Arméfördelningen.														
Fast anställt manskap	1	2	—	—	3	6	230	—	—	—	—	—	—	86
Värnpliktigt manskap	6	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	2
II. Arméfördelningen.														
Fast anställt manskap	1	—	—	—	1	2	109	—	—	—	—	—	1	3
Värnpliktigt manskap	2	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	4
III. Arméfördelningen.														
Fast anställt manskap	—	1	1	—	2	2	195	—	—	—	—	—	1	5
Värnpliktigt manskap	1	1	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	6
IV. Arméfördelningen.														
Fast anställt manskap	—	8	—	—	8	11	693	—	—	—	—	—	8	7
Värnpliktigt manskap	6	5	—	—	—	11	—	7	1	—	—	—	—	8
V. Arméfördelningen.														
Fast anställt manskap	—	1	1	—	2	2	144	—	—	—	—	—	1	9
Värnpliktigt manskap	1	—	1	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	10
VI. Arméfördelningen.														
Fast anställt manskap	—	1	—	—	1	5	210	—	—	—	—	—	—	11
Värnpliktigt manskap	4	1	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	12
Bodens trupper.														
Fast anställt manskap	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	13
Värnpliktigt manskap	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	14
Gottlands trupper.														
Fast anställt manskap	—	1	2	—	3	—	174	—	—	3	3	—	—	15
Värnpliktigt manskap	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
Summa	22	21	6	20	29	1 764	10	1	3	3	11	343		

Anm. Sjukdagarna avse även från föregående år kvarliggande sjuka.

Tab. 5. Dödlighet och dödsorsaker bland arméns manskap år 1913.

Truppförband	D ö d s o r s a k e r															
	Dödlighet i ‰ av medel-presensstyrkan															
	Summa döda	99. Självord. — Suicidium ²	98. Olyckshändelse. — Casus mortiferi ¹	95. Käfta. — Carcinoma	77. Blindtarmsinflammation. — Appendicitis	75. Tarmhinder. — Ileus	72. Ak. mag- o. tarminflamm. — Gastroenteritis ac.	69. Akut lunginflammation. — Pneumonia acuta	66. Lungsåcksinflammation. — Pleuritis	62. Kronisk hjärtsjukdom. — Endocarditis. Myocarditis	60. Hjärtådsinflammation. — Pericarditis	57. Andra nervsystemets sjukdomar. — Allt systemat. nerv. morbi.	56. Öroninflammation. — Otitis media purulenta	47. Sockersjuka. — Diabetes mellitus	29 b. Annan tuberkulos. — Tuberculosis organorum aliorum	29 a. Lungsol. — Tuberculosis pulmonum
I. Arméfördelningen ...	12	5	3	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—
II. »	9	1	2	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—
III. »	10	1	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—
IV. »	21	2	1	—	1	—	—	5	2	—	2	—	1	—	3	—
V. »	18	6	2	—	2	—	—	3	—	1	—	—	—	—	1	—
VI. »	12	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Bodens trupper	5	—	1	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—
Gottlands trupper	3	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	90	18	10	1	7	1	2	15	2	2	2	2	2	1	9	5

¹ Därav 4 drunknade, 1 död av krossår i huvudet (störtade sig på huvudet i tom badbassäng) och 5 omkommo av skottskador.

² Själv mördarne voro: 5 *distinktionskorpraler*, varav 4 sköto sig med karbin och en hängde sig; anledning uppgives i 3 fall hava varit obekant, i ett fall möjligen pekuniära bekymmer samt i ett fall fruktan för examen; två *2:dra konstaplar* sköto sig med pistol, den ena av okänd anledning, den andra av »oförstånd»; 10 *volontärer* togo sig av daga, varav 6 med skjutvapen (en med karbin, en med pistol, 2 med gevär, en med revolver och en med onämnt skjutvapen) två genom dränkning, en genom hängning samt en med skärsår; anledning uppgives hava varit begången förseelse i 1 fall, ledsamma privata förhållanden och undanhållande i 1 fall, sinnessjukdom i ett fall och sannolikt olycklig kärlek i ett fall; en officersvolontär var förklarad »olämplig till vidare utbildning», och i 5 fall var anledningen okänd; en *stamanställd* dränkte sig på grund av degradering.

Tab. 6. Fördelningen på åldersgrupper av de döda bland arméns manskap år 1913.

Under 21 år	18
21—25 år	65
Över 25 år	7
Summa	90

Tab. 7. Vårdade sjuka å garnisonssjukhusen år 1913.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Sjukhus	Kvarliggande från föreg. år	Inkomna					Summa vårdade	Utskrivna					Kvarliggande vid årets slut	Antal underhållsdagar
		Under 21 år	21—25 år	26—40 år	Över 40 år	Summa		Dugliga till fortsatt krigstjänst	Odugliga till fortsatt krigstjänst	Överflyttade till annan sjukvårdsanstalt	Döda	Summa		
Stockholm	66	539	1 792	143	64	2 538	2 604	2 384	111	19	31	2 545	59	49 380
Karlsborg	10	167	409	8	12	596	606	593	3	1	4	601	5	7 590
Boden	9	73	333	23	6	435	444	424	5	2	5	436	8	7 695
Skövde	4	37	136	7	—	180	184	166	14	2	—	182	2	2 847
Visby	2	70	183	4	—	257	259	249	5	—	2	256	3	3 561
Summa	91	886	2 853	185	82	4 006	4 097	3 816	138	24	42	4 020	77	71 073

Tab. 8. Vårdade sjukdomar

	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	1
	Sietkramp. — Tetanus	Rödsot. — Dysenteria	Inhemsk kolera. — Cholera nostras	Asiatisk kolera. — Cholera asiatica	Tarmtyfus. — Febris typhoides	Fläcktyfus. — Febris exanthematicus	Rash. — Rubеоla	Mässling. — Morbilli	Scharlakansfeber. — Scarlatina	Vattenkoppor. — Varicellæ	Smittkoppor. — Variola. Variolois	Bildningsfel och medfödda sjukdomar
1 Stockholm	—	—	—	—	6	—	56	51	—	—	—	9
2 Karlsborg	—	—	—	—	2	—	21	7	3	1	—	—
3 Boden	—	—	—	—	—	—	1	12	—	1	—	—
4 Skövde	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
5 Visby	—	—	—	—	1	—	2	8	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	9	—	80	80	3	3	—	9

	31 d	31 c	31 b	31 a	30	29	28	27	26	25	24	23 f
	Hudtuberkulos. — Tuberculosis cutis	Ben- och ledgångstuberkulos. — Tuberculosis ossium et articularum	Körteltuberkulos. — Tuberculosis glandularum lymphaticarum	Lungtuberkulos. — Tuberculosis pulmonum	Andra Zooparasitära sjukdomar	Skabb. — Scabies	Masksjukdom. — Helminthiasis	Trikinsjukdom. — Trichinosis	Andra akuta infektionssjukdomar	Feber av obestämd art. — Febricula. Febris ephemera	Enkelt veneriskt sår. — Ulcus molle. Chancere (med följdsjukdomar)	Rheumatismus gonorrhoeicus
1 Stockholm	—	8	11	79	—	95	4	—	—	2	60	4
2 Karlsborg	—	—	1	—	—	5	3	—	—	18	4	—
3 Boden	—	—	2	—	—	8	—	—	—	7	—	—
4 Skövde	—	—	—	9	—	2	—	—	—	23	—	1
5 Visby	—	—	—	1	—	2	—	—	—	1	—	—
Summa	—	8	14	93	—	112	7	—	—	51	64	5

		42	43	44	45	46	47	48	49	50	51
Garnisonssjukhus		Kronisk alkoholförgiftning. — Alcoholismus chronicus. Delirium tremens	Andra kroniska förgiftnings-sjukdomar	Sinnessjukdom	Nervinflammation. — Neuritis. — Polyneuritis	Nervsmärta. — Neuralgia	Perifer förlamning. — Paresis. Paralysis	Fallandesot. — Epilepsia	Nervsvaghet. — Neurasthenia	Ryggmärgsinflammation. — Myelitis	Hjärnhinneinflammation. — Meningitis cerebialis
1	Stockholm	35	—	17	1	2	5	6	9	—	—
2	Karlsborg	1	1	—	—	1	—	—	6	—	—
3	Boden	1	—	—	—	1	—	—	5	—	—
4	Skövde	—	—	1	—	1	1	—	2	—	—
5	Visby	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—
Summa		37	1	18	1	6	6	6	23	—	—

		64	65	66	67	68	69	70	71	72	73
Garnisonssjukhus		Inflammation i hjärtsäcken. — Pericarditis	Inflammation i hjärtat. — Myocarditis. Endocarditis	Organiskt hjärtefel. — Vitium organicum cordis	Hjärt hypertrofi. — Hypertrophia cordis	Nervös hjärtsjukdom. — Neurosis cordis	Akut svaghetsstillstånd hos hjärtat. — Insufficiencia cordis acuta	Blödaderbräck. — Varix	Blödaderinflammation. — Phlebitis. Periphlebitis	Blodpropp. — Thrombosis. Embolia	Andra sjukdomar i cirkulationsorganen
1	Stockholm	8	10	34	7	8	—	58	—	—	20
2	Karlsborg	—	1	—	—	—	—	9	—	—	2
3	Boden	—	—	1	—	1	1	4	—	—	—
4	Skövde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Visby	—	—	2	—	—	6	2	—	—	—
Summa		8	11	37	7	9	7	73	—	—	22

TAB. 8 (FORTS.). VÅRDADE SJUKDOMAR Å GARNISONSSJUKHUSEN ÅR 1913. 107

52	53	54 a	54 b	55	56	57	58 a	58 b	58 c	59	60	61	62 a	62 b	63
Hjärnbldning. — Hämorrhagia cerebri	Andra sjukdomar i nervsystemet	Conjunctivitis catarrhalis	Conjunctivitis phlyctenulosa	Keratitis	Iritis	Panophthalmitis	Myopia	Hyperopia	Astigmatismus	Andra ögonsjukdomar	Inflammation i hörselgången. Böld i hörselgången. — Otitis externa diffusa. Furunculus meatus auditorii	Katarr i mellanörat. — Catarrhus cavi tympani	Varig inflammation i mellanörat. — Otitis media purulenta	Varig inflammation i mellanörat. — Mastoiditis etc.	Andra öronsjukdomar
4	6	21	11	9	4	1	2	4	1	23	10	15	25	10	—
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	3	20	—	—
—	—	1	2	—	1	—	—	—	—	1	—	—	17	—	—
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	5	—	—
6	6	23	13	11	5	1	2	4	1	29	12	18	67	10	—

1 2 3 4 5

74	75	76	77 a	77 b	78	79	80	81	82	83 a	83 b	83 c	84	85	86	87 a
Sjukdomar i näsan och dess bihålör	Strupkatarr. — Laryngitis. Tracheitis	Ödem i struphuvudet. — Oedema laryngis. Oedema glottidis	Akut luftförskatarr. — Bronchitis acuta	Kronisk luftförskatarr. — Bronchitis chronica	Astma. — Asthma bronchiale	Lungenfysen. — Emphysema pulmonum	Hämorrhagia pulmonum	Katarral lunginflammation. — Bronchopneumonia. Pneumonia lobularis	Krupös lunginflammation. — Pneumonia crouposa sive lobaris	Torr lungsäcksinflammation. — Pleuritis sicca sive fibrinosa	Serös lungsäcksinflammation. — Pleuritis serosa	Varig lungsäcksinflammation. — Empyema pleuræ	Andra sjukdomar i andningsorganen	Inflammation i mun och tunga. — Stomatitis. Glossitis	Inflammation i svalg och matstrup. — Pharyngitis. Oesophagitis	Akut magkatarr. — Gastritis acuta
86	31	—	171	16	—	—	8	34	78	6	75	19	—	14	21	61
—	4	—	18	1	—	—	1	2	2	1	2	1	—	—	2	27
3	1	—	12	3	3	1	—	4	29	15	—	—	—	1	—	9
—	—	—	10	—	—	—	—	7	—	5	—	1	—	—	—	3
89	36	—	223	20	3	1	10	60	109	29	77	21	—	15	23	143

1 2 3 4 5

	96	95 b	95 a	94	93	92 b	92 a	91	90	89	88	87 b
Garnisonssjukhus	Förstopning. — Obstipatio	Inklämt bräck. — Hernia incarcera	Rörligt bräck. — Hernia mobilis	Tarmhinder. Tarmvred. — Ileus. Volvulus. Invaginatio	Blindtarmsinflammation. — Appendicitis	Kronisk tarmkatarr. — Enteritis etc. chronica	Akut tarmkatarr. — Enteritis, colitis, entero-colitis acuta	Mag-tarmkatarr. — Gastro-enteritis	Utvridning av magsäcken. — Dilatatio ventriculi	Magsår. — Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	Funktionell magsäckssjukdom. — Neurosis ventriculi	Kronisk magkatarr. — Gastritis chronica
1 Stockholm	4	1	50	—	53	3	16	—	1	11	2	15
2 Karlsborg	5	—	3	—	9	—	10	5	—	4	—	2
3 Boden	—	1	4	—	13	—	9	—	—	1	—	—
4 Skövde	—	—	—	—	3	—	4	—	—	—	—	1
5 Visby	—	—	1	—	10	—	—	—	1	2	—	1
Summa	9	2	58	—	88	3	48	5	2	18	2	19

	122	121	120	119	118	117	116	115 b	115 a	114	113
Garnisonssjukhus	Kronisk ledgångsreumatism. — Rheumatismus articularis chronicus	Inflammation i ledgång. — Synovitis. Arthrititis	Ledstyvhed. — Anchylosis	Falsk ledställning. — Scoliosis. Genu valgum. Pes varus. Hallux valgus etc.	Inflammation i slemhäck. — Bursitis. Hygroma	Senknuta. — Ganglion	Inflammation i senskida. — Tendovaginitis	Kronisk muskelreumatism. — Rheumatismus muscularis chronicus	Akut muskelinflammation, muskelreumatism. — Myitis acuta. Rheumatismus musculi, acutus	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen	Pungåderbräck. — Varicocele.
1 Stockholm	3	18	2	22	10	1	13	5	14	29	15
2 Karlsborg	2	2	—	—	2	—	2	2	18	1	—
3 Boden	—	9	—	—	4	—	—	—	6	—	—
4 Skövde	—	1	—	—	—	—	—	2	4	—	—
5 Visby	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	2
Summa	5	30	2	22	16	1	15	9	45	30	17

Garnisonssjukhus		139	140	141	142	143	144
		Bindvävsinflammation. Butnad. — Phlegmone. Abscessus	Böld. — Furunculus. Carbunculus	Rötsår. — Ulcus	Brand. — Gangræna	Andra sjukdomar i huden eller bindväven	Svulst. — Tumor
1	Stockholm	50	17	—	1	34	25
2	Karlsborg	12	13	—	—	4	—
3	Boden	9	3	—	—	6	—
4	Skövde	—	3	—	—	—	—
5	Visby	1	2	—	—	1	—
Summa		72	38	—	1	45	25

Garnisonssjukhus		154 a	154 b	154 c	155 a	155 b	155 c
		Skada, orsakad av förbränning el. explosion. 1. gr. förbränning	2. gradens förbränning	3. gradens förbränning	1. gradens förtrysning	2. gradens förtrysning	3. gradens förtrysning
1	Stockholm	—	—	—	—	—	—
2	Karlsborg	—	—	—	—	—	1
3	Boden	—	—	1	—	3	—
4	Skövde	—	—	—	—	2	—
5	Visby	—	—	—	—	—	—
Summa		—	—	1	—	5	1

TAB. 8 (FORTS.). VÅRDADE SJUKDOMAR Å GARNISONSSJUKHUSEN ÅR 1913. 111

153	Ridsår	—	—	—	—	—	1	2	3	4	5
152	Skoskav. Skavsår efter skidbindning e. d.	9	5	—	—	—	—	—	—	—	—
151 c	Inträngande skottsår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
151 b	Komplicerat skottsår. Skottfraktur	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
151 a	Enkelt skottsår. Skottsår i mjukdelarna	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—
150	Sår av skarpt eller spetsigt vapen. (Hugg-, stick- eller skärsår)	—	10	4	—	1	—	—	—	—	—
149	Stöl och krossning. Krossår	106	16	10	3	2	—	—	—	—	—
148 b	Komplicerat benbrott	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
148 a	Enkelt benbrott.	62	6	5	1	3	—	—	—	—	—
147 b	Komplicerad luxation	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
147 a	Enkel luxation.	16	2	—	1	—	—	—	—	—	—
146	Ledvrickning	18	11	2	1	2	—	—	—	—	—
145	Muskelbristning. Senbristning. Sensträckning	2	3	1	—	—	—	—	—	—	—
		6	34	19	—	—	7	137	15	3	—

161	160	159	158	157 g	157 f	157 e	157 d	157 c	157 b	157 a	156
Observationspatienter	Sjukdom av obestämd art	Själv mord. Själv mordsförsök.	Andra skador	Akut förgiftning av andra gifter	Akut förgiftning av födoämnen	Akut förgiftning av syror eller alkalier	Akut förgiftning av metallsalter	Akut förgiftning av kolos eller lysgas	Akut förgiftning av narkotiska ämnen	Akut förgiftning av alkohol	Solstyg. Värmeslag
41 26 27 — 9	— — — — —	2 — 1 — —	18 — — — —	— — — — —	— — — — —	— — 1 — —	— — — — —	— — — — —	1 — 1 — —	— — — — —	2 — — — —
103	—	3	18	—	—	1	—	—	2	—	2

Tab. 9. Operationer utförda å garnisonssjukhusens patienter år 1913.

112

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Operation (Enl. K. Med.-styr:s cirk. d. 11 dec. 1891)	Antal	Sjukdom	Den sjukas ålder			Operationens ut- gång			Sjukhus					Anmärkningar
			Under 15 år	15—55 år	Över 55 år	God	Mindre god	Dålig	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Visby	
1. Amputation														
e) å fingrar och tår.....	10	Laceratio	—	10	—	10	—	—	6	—	4	—	—	
	1	Clavus	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
	1	Panaritium.....	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	
3. Uppmejsling av ben	1	Caries.....	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
9. Bortmejsling	1	Exostosis femoris	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	
10. Exartikulation														
g) i tå- och fingerleder	13	Contractura	—	13	—	13	—	—	13	—	—	—	—	
12. Arthrotomi och ledpunktion	9	Synovitis et haemarthrosis genu.	—	9	—	9	—	—	5	—	3	—	1	
	4	Corpus mob. in artic. genu.....	—	4	—	4	—	—	3	—	1	—	—	
13. Reposition av luxationer ...	14	Luxatio humeri et cubiti	—	14	—	14	—	—	12	1	1	—	—	
	13	Vulnus incisum, ruptura muscul.	—	13	—	11	2	—	8	1	4	—	—	
18. Andra operationer å ledgån- gar, senor etc.	1	Contractura tend. Achill.	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	
	11	Hygroma olecrani et præpatellare	—	11	—	11	—	—	9	—	2	—	—	
	1	Ganglion	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	
	10	Tendovaginitis septica et tuber- culosa.....	—	10	—	10	—	—	10	—	—	—	—	
21. Operat. för varicer	69	Åderbräck	—	69	—	69	—	—	54	9	4	—	2	

TAB. 9. OPERATIONER UTFÖRDA Å

33. Transplant. enl. Thiersch ...	2	Ulcus anticruris	—	2	—	2	—	—	2	—	—	—	—
	1	Ulcus penis	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—
34. Exstirpation af lymfkörtlar...	10	Lymphomata colli	—	10	—	10	—	—	5	1	1	—	3
35. Exstirpation av													
a) cancer.....	1	Ulcus carcinomat. anticrur.	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—
c) cysta	25	Cysta ateromat.	—	25	—	25	—	—	17	—	6	—	2
	2	Cysta dermoid.	—	2	—	2	—	—	2	—	—	—	—
e) angiom	1	Angioma	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—
g) papillom	1	Papilloma	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1
i) lipom	1	Lipoma	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—
k) osteom	8	Osteoma et exostosis.....	—	8	—	8	—	—	8	—	—	—	—
l) andra svulster	19	Clavi et verrucæ.....	—	19	—	19	—	—	17	—	2	—	—
	1	Naevus pigmentos	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—
	9	Condylomata acuminata	—	9	—	9	—	—	9	—	—	—	—
	1	Myositis ossificans	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—
37. Tonsillotomi	4	Hypertr. tons.	—	4	—	4	—	—	—	—	3	—	1
42. Operation för adenoida veget.	1	Vegetationes adenoides	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—
54. Torakocentes	7	Pleuritis serosa.....	—	7	—	7	—	—	—	3	4	—	—
55. Torakotomi med revbensre-													
sektion	11	Empyema pleuræ.....	—	11	—	10	—	—	1	—	8	2	—
62. Gastroenterostomi.....	1	Ulcus ventriculi	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—
71. Operation för perityphlitis...	49	Appendicitis	—	49	—	47	—	—	2	42	5	2	—
76. Radikaloperation för bräck...	54	Hernia inguinalis.....	—	54	—	54	—	—	48	2	4	—	—
	2	Hernia cruralis.....	—	2	—	2	—	—	—	1	1	—	—
79. Operation för hemorrhoi-													
daltumörer.....	14	Tumores hæmorrhoid.....	—	14	—	14	—	—	11	3	—	—	—
91. Operation för phimosis.....	9	Phimosis	—	9	—	9	—	—	8	1	—	—	—
92. Operation för hydrocele.....	7	Hydrocele testis	—	7	—	7	—	—	5	—	2	—	—
93. Operation för varicocele ...	15	Varicocele	—	15	—	15	—	—	14	—	—	—	1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Operation (Enl. K. Med.-styr:s cirk. d. 11 dec. 1891)	Antal	Sjukdom	Den sjukens ålder			Operationens utgång			Sjukhus					Anmärkningar
			Under 15 år	15—55 år	Över 55 år	God	Mindre god	Dålig	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Visby	
94. Exstirpation af testis	7	Tuberculosis testis et epidid. ...	—	7	—	7	—	—	7	—	—	—	—	
95. Dilatation forcée	7	Fissura ani.....	—	7	—	7	—	—	6	—	—	—	1	
Radikaloperation	10	Abscessus ad anum	—	10	—	10	—	—	10	—	—	—	—	
Operation för retentio testis	5	Retentio testis	—	5	—	4	1	—	5	—	—	—	—	
125. Bowmans operation	1	Stenosis canalis lachrym.	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
151. Paracentes av trumhinnan ..	1	Otit. med. purul. chron.	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	
XII. Operationer, som ej kunnat hänföras till ofvanstående huvudavdelningar	30	Unguis incarnatus	—	30	—	30	—	—	5	2	20	—	3	
	1	Skottskada	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	
	3	Vulnera cæsa et contusa	—	3	—	3	—	—	—	3	—	—	—	
	73	Abscess, phlegmone, lymphadenitis septica	—	73	—	73	—	—	61	4	3	—	5	
	2	Carbunculus	—	2	—	2	—	—	—	—	2	—	—	
	10	Angina phlegmon.	—	10	—	10	—	—	—	—	2	—	8	
	6	Fracturer	—	6	—	6	—	—	—	—	6	—	—	
Extraction av corpora aliena ...	1	Manus.....	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	
Summa	572		—	572	—	564	4	4	410	46	84	—	32	

Tab. 10. Revaccination av manskap vid armén år 1913.

Truppförband	Antal revac- cinera- de	Resultat		
		Gott	Osäkert	Intet
Karlskrona grenadjärregemente	467	237	—	230
Kronobergs regemente	40	27	2	11
Hallands regemente	496	130	41	325
Norra skånska infanteriregementet	50	48	—	2
Södra skånska infanteriregementet	671	418	42	211
Skånska husarregementet, I. bat.	75	26	7	42
Skånska husarregementet, II. bat.	105	7	—	98
Skånska dragonregementet	400	210	—	190
Kronprinsens husarregemente	213	58	—	155
Wendes artilleriregemente	—	—	—	—
Göta ingenjörkår, 5. komp.	57	35	—	22
Skånska trängkåren	220	111	6	103
Första livgrenadjärregementet	669	243	—	426
Andra livgrenadjärregementet	687	259	16	412
Jönköpings regemente	361	64	4	293
Kalmar regemente	377	329	23	25
Garnisonskommenderingen i Norrköping	—	—	—	—
Volontärskolan i Norrköping	95	39	28	28
Smålands husarregemente	76	44	3	29
Smålands artilleriregemente	428	143	22	263
Östgöta trängkår	245	47	10	188
Västgöta regemente	3	—	—	3
Skaraborgs regemente	657	307	—	350
Älvsborgs regemente	—	—	—	—
Bohusläns regemente	60	18	4	38
Volontärskolan å Karlsborg	197	119	—	78
Livregementets husarer	84	42	4	38
Göta artilleriregemente	73	47	8	18
Karlsborgs artilleribataljon	109	63	—	46
Göta ingenjörkår	250	241	2	7
Göta trängkår	81	76	—	5
Intendenturskolan å Karlsborg	110	85	4	21
Svea livgarde	814	365	—	449
Göta livgarde	907	604	35	268
Livregementets grenadjärer	245	211	—	34
Södermanlands regemente	802	743	6	53
Vaxholms grenadjärregemente	567	403	18	146
Livgardet till häst	207	85	—	122
Svea artilleriregemente	376	162	—	214
Positionsartilleriregementet	317	191	27	99
Svea ingenjörkår, 1.—4. komp.	346	160	100	86
„ „ 5. komp.	26	26	—	—
Fälttelegrafkåren	298	206	38	54
Svea trängkår	216	4	4	208
Krigsskolan	77	59	1	17
Upplands infanteriregemente	323	87	31	205
Dalregementet	28	17	—	11
Västmanlands regemente	245	11	29	205
Värmlands regemente	118	89	—	29
Infanteriskjutskolan å Rosersberg	49	—	—	49
Livregementets dragoner	112	22	—	90
Skånska husarregementets detaschement i Uppsala	36	27	—	9
Upplands artilleriregemente	208	179	—	29

Truppförband	Antal revac- cinera- de	Resultat		
		Gott	Osäkert	Intet
Västmanlands trängkår	84	28	—	56
Hälsinge regemente	35	15	12	8
Västerbottens regemente	41	5	3	33
Jämtlands fältjägarregemente	67	51	6	10
Västernorrlands regemente	21	13	—	8
Norrlands dragonregemente	203	63	—	140
Norrlands artilleriregemente	240	53	16	171
Norrlands trängkår	25	—	4	21
Norrbottens regemente	91	86	—	5
Norrlands artilleriregementes detachement i Boden	106	24	13	69
Bodens artilleribataljon	38	13	6	19
Bodens ingenjörkår	46	29	5	12
Gottlands infanteriregemente	273	223	—	50
Gottlands artillerikår	72	—	—	72
Summa	15 015	7 727	580	6 708

Tab. 11. Inskrivningsområdenas ordningsföljd med hänsyn till antalet på grund av kroppsfel eller sjukdom frikallade år 1913.

1		2		1		2	
21-åriga		% fri-		Överåriga		% fri-	
		kallade				kallade	
1. Gottlands inskrivningsområde		4.46		1. Norrbottens inskrivningsområde		9.76	
2. Göteborgs o. Bohus »		9.68		2. Gävleborgs »		11.40	
3. Västerbottens »		11.00		3. Gottlands »		11.54	
4. Södermanlands »		13.08		4. Malmöhus norra »		12.90	
5. Skaraborgs »		13.21		5. Blekinge »		13.51	
6. Malmöhus norra »		13.40		6. Göteborgs o. Bohus »		13.65	
7. Stockholms »		13.82		7. Älvsborgs norra »		14.60	
8. Gävleborgs »		13.91		8. Värmlands »		15.00	
9. Västernorrlands »		14.32		9. Jämtlands »		15.03	
10. Östergötlands östra »		14.41		10. Västerbottens »		15.27	
11. Östergötlands västra »		14.42		11. Kopparbergs »		17.16	
12. Jämtlands »		14.58		12. Västernorrlands »		18.22	
13. Västmanlands »		14.87		13. Malmöhus södra »		18.37	
14. Norrbottens »		14.92		14. Östergötlands västra »		20.79	
15. Älvsborgs norra »		14.95		15. Stockholms »		21.34	
16. Blekinge »		15.25		16. Västmanlands »		22.16	
17. Malmöhus södra »		15.54		17. Jönköpings »		22.64	
18. Uppsala »		15.65		18. Älvsborgs södra »		23.17	
19. Värmlands »		15.75		19. Kalmar »		23.35	
20. Kalmar »		16.27		20. Kronobergs »		23.66	
21. Örebro »		17.44		21. Hallands »		24.22	
22. Kopparbergs »		17.79		22. Skaraborgs »		24.36	
23. Älvsborgs södra »		17.91		23. Uppsala »		26.25	
24. Jönköpings »		18.59		24. Östergötlands östra »		27.91	
25. Hallands »		20.44		25. Örebro »		32.29	
26. Kronobergs »		20.70		26. Södermanlands »		36.84	
Hela riket		14.99		Hela riket		19.18	

Tab. 12. Sammandrag av rapporterna om

1		2	3	4	5
		Vid förrättning prövade	Icke in-		
			Frikallade		
			På grund av förlust av medborgerligt förtroende	På grund av kroppslig eller sjukdom, (Vpl. § 19 mom. 1 c)	Summa
I. Arméfördelningsområdet.					
1	21-åriga	6 615	1 116	—	1 116
2	Överåriga	593	111	—	111
3	Underåriga	1 191	—	—	—
II. Arméfördelningsområdet.					
4	21-åriga	5 003	798	—	798
5	Överåriga	460	108	—	108
6	Underåriga	642	—	—	—
III. Arméfördelningsområdet.					
7	21-åriga	5 559	740	—	740
8	Överåriga	568	95	—	95
9	Underåriga	722	1	—	1
IV. Arméfördelningsområdet.					
10	21-åriga	6 126	881	—	881
11	Överåriga	683	171	—	171
12	Underåriga	1 394	—	—	—
V. Arméfördelningsområdet.					
13	21-åriga	6 072	975	—	975
14	Överåriga	583	114	—	114
15	Underåriga	548	2	—	2
VI. Arméfördelningsområdet.					
16	21-åriga	6 816	941	—	941
17	Överåriga	857	121	—	121
18	Underåriga	473	4	—	4
Gottlands militärområde.					
19	21-åriga	269	12	—	12
20	Överåriga	26	3	—	3
21	Underåriga	29	—	—	—
Summa		45 229	6 193	—	6 193

läkarbesiktningarna å värnpliktiga år 1913.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
skrivna				Inskrivna					Summa				
Erhållet uppskov med inskrivningen			Summa icke inskrivna	Utan personlig inställelse	Närvarande			Summa inskrivna	21-åriga	Överåriga	Underåriga	Summa summarum	
På grund av hälsokäl	På grund av familjeskäl	Summa			Vapenföra		Icke vapenföra						
					I all vapenfjänst	I viss vapenfjänst							
124 14 —	42 57 —	166 71 —	1 282 182 —	209 31 1	4 252 289 1 141	39 2 6	833 89 43	5 333 411 1 191	6 615 — —	— 593 —	— — 1 191	6 615 593 1 191	1 2 3
139 14 —	67 65 —	206 79 —	1 004 187 —	89 13 —	3 220 189 606	23 — 2	667 71 34	3 999 273 642	5 003 — —	— 460 —	— — 642	5 003 460 642	4 5 6
165 16 —	45 85 —	210 101 —	950 196 1	21 5 1	3 976 284 700	54 2 3	558 81 17	4 609 372 721	5 559 — —	— 568 —	— — 722	5 559 568 722	7 8 9
188 11 —	32 42 —	220 53 —	1 101 224 —	122 12 1	4 097 329 1 353	18 3 7	788 115 33	5 025 459 1 394	6 126 — —	— 683 —	— — 1 394	6 126 683 1 394	10 11 12
134 7 —	86 135 —	220 142 —	1 195 256 2	36 1 1	4 085 249 528	40 2 5	716 75 12	4 877 327 546	6 072 — —	— 583 —	— — 548	6 072 583 548	13 14 15
137 9 —	110 133 —	247 142 —	1 188 263 4	116 23 —	4 736 482 464	38 3 2	738 86 3	5 628 594 469	6 816 — —	— 857 —	— — 473	6 816 857 473	16 17 18
3 1 —	2 — —	5 1 —	17 4 —	— — —	234 18 29	— — —	18 4 —	252 22 29	269 — —	— 26 —	— — 29	269 26 29	19 20 21
962	901	1 863	8 056	682	31 261	249	4 981	37 173	36 460	3 770	4 999	45 229	

Tab. 13. Sammandrag av kassationsorsakerna

21-

1	2	3			4	5	6
		Därav frikallade					
		Bildnings- och utvecklingsfel		Kroniska infektions-sjukdomar		Konstitutionella sjukdomar	
Inskrivningsområden	Vid för- rättning prö- vade	Fortfarande allmän svaghet	Ofullständig kroppslängd	Övriga bildnings- och utvecklingsfel	Tuberkel-sjukdom	Övriga kroniska infektions-sjukdomar	Övriga kroniska infektions-sjukdomar
1 Malmöhus södra inskrivningsområde	1 544	11	11	4	20	—	1
2 Malmöhus norra »	1 455	13	4	2	14	3	1
3 Hallands »	1 262	21	3	3	30	—	—
4 Blekinge »	1 180	9	6	—	27	—	1
5 Kronobergs »	1 174	15	8	3	32	2	—
6 Kalmar »	1 328	13	2	4	21	—	1
7 Jönköpings »	1 248	11	5	6	18	—	1
8 Östergötlands västra »	1 234	7	2	4	10	—	—
9 Östergötlands östra »	1 193	2	5	11	—	—	1
10 Göteborgs och Bohus »	1 943	—	6	4	31	—	1
11 Älvsborgs södra »	1 178	15	3	1	26	—	—
12 Älvsborgs norra »	1 144	6	1	1	13	—	—
13 Skaraborgs »	1 294	3	4	3	17	—	—
14 Örebro »	1 221	15	1	3	15	—	2
15 Södermanlands »	1 353	6	1	2	15	—	1
16 Stockholms »	3 552	14	13	5	64	1	—
17 Värmlands »	1 340	12	2	2	47	1	—
18 Västmanlands »	1 479	22	4	6	22	—	—
19 Uppsala »	1 617	21	3	3	18	1	1
20 Kopparbergs »	1 636	8	—	3	35	—	1
21 Gävleborgs »	1 330	14	—	4	25	—	—
22 Jämtlands »	1 317	4	3	4	17	1	—
23 Västernorrlands »	1 823	31	5	3	24	—	—
24 Västerbottens »	1 200	6	13	1	17	—	3
25 Norrbottens »	1 146	11	11	3	27	—	6
26 Gotlands »	269	1	—	—	1	—	—
Summa	36 460	291	116	85	586	9	21
27 Kassation % av samtliga kasserade... ..		5'33	2'12	1'56	10'72	0'16	0'38
28 » % » » besiktigade.....		7'98	3'18	2'33	16'07	0'25	0'58

vid läkarbesiktningarna å värnpliktiga år 1913.

åriga.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		
på grund av kroppsfel eller sjukdom																
Sinesjsjukdomar	Nervsystemets sjukdomar		Ögonsjukdomar	Öron-sjukdomar		Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältningsorganens sjukdomar		Urin- och könsorganens sjukdomar	Benstytenets och rörelseorganens sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	Svulster	Summa		
	Fallandesot	Övriga sjukdomar i nervsystemet		Dövtumhet	Dövhed och övriga öron-sjukdomar			Bräck	Övriga matsmältningsorganens sjukdomar							
9	1	—	20	2	17	80	6	—	15	6	36	1	—	240	1	
13	5	1	12	—	12	64	3	—	6	9	31	2	—	195	2	
17	7	9	6	3	11	90	4	—	7	10	33	4	—	258	3	
10	2	1	10	3	11	59	1	—	—	8	29	—	—	180	4	
17	4	6	7	2	14	83	3	—	6	5	33	3	3	243	5	
17	2	6	7	1	15	64	13	4	5	6	31	4	—	216	6	
17	3	3	10	4	13	46	1	—	43	7	36	4	4	232	7	
19	1	9	14	2	8	49	—	—	6	6	38	2	1	178	8	
8	1	4	4	1	30	50	2	5	10	4	32	2	—	172	9	
14	5	4	10	3	32	30	—	1	11	2	31	3	—	188	10	
10	8	3	9	—	20	42	5	2	30	6	26	5	—	211	11	
12	1	2	8	1	12	72	3	1	6	5	25	2	—	171	12	
21	1	9	7	3	14	39	5	—	5	5	31	4	—	171	13	
19	5	5	7	3	21	46	4	1	32	4	30	—	—	213	14	
9	5	4	13	1	4	54	3	—	17	10	30	1	1	177	15	
18	10	7	26	4	41	139	10	2	35	13	82	5	2	491	16	
16	5	2	10	3	8	43	2	—	25	5	25	3	—	211	17	
8	5	4	12	1	25	42	7	1	9	7	39	5	1	220	18	
11	5	4	15	1	24	68	3	4	9	17	40	4	1	253	19	
17	6	3	16	4	23	100	6	2	36	3	23	—	5	291	20	
14	3	5	15	3	15	48	—	1	5	9	24	—	—	185	21	
13	10	7	5	2	10	46	3	1	31	9	22	3	1	192	22	
15	3	3	14	—	26	60	5	—	10	4	50	7	1	261	23	
11	1	2	8	2	16	23	2	1	7	3	14	2	—	132	24	
8	4	2	4	2	13	33	5	1	9	3	27	2	—	171	25	
1	1	—	—	—	2	3	—	—	—	—	3	—	—	12	26	
344	104	105	269	51	437	1 473	96	27	375	166	821	68	20	5 464		
6'30	1'90	1'92	4'92	0'93	8'00	26'96	1'76	0'49	6'87	3'04	15'03	1'24	0'37	100'00	27	
9'43	2'85	2'88	7'88	1'40	11'99	40'40	2'63	0'74	10'29	4'55	22'52	1'87	0'54	149'86	28	

¹ Samtliga förlust av tänder. — ² Därav 36 i R. O. 34.

Tab. 14. Sammandrag av kassationsorsakerna

Över-

1		2	3			4	5	6
Inskrivningsområden		Vid för- rättning prö- vade	Därav frikallade					
			Bildnings- och utvecklingsfel			Kroniska in- fektions- sjukdomar		Konstitutionella sjukdomar
			Fortfarande allmän svaghet	Oullträcklig kroppslängd	Övriga bild- nings- och utvecklingsfel	Tuberkel- sjukdom	Övriga kroniska infektions- sjukdomar	
1	Malmöhus södra inskrivningsområde	98	3	1	—	3	—	1
2	Malmöhus norra »	93	4	—	—	2	—	—
3	Hallands »	161	5	—	—	6	—	—
4	Blekinge »	148	3	—	—	1	—	—
5	Kronobergs »	93	5	1	—	1	—	—
6	Kalmar »	167	4	—	—	4	—	1
7	Jönköpings »	106	4	—	—	6	—	—
8	Östergötlands västra »	101	—	—	5	—	—	1
9	Östergötlands östra »	86	1	—	—	2	—	—
10	Göteborgs och Bohus »	271	1	—	—	9	—	—
11	Älvsborgs södra »	82	3	—	—	1	—	1
12	Älvsborgs norra »	137	—	—	—	3	—	—
13	Skaraborgs »	78	2	—	—	3	1	—
14	Örebro »	96	8	1	—	2	—	—
15	Södermanlands »	95	10	—	—	2	—	—
16	Stockholms »	492	14	—	—	18	—	1
17	Värmlands »	140	2	2	—	8	—	—
18	Västmanlands »	194	7	—	1	6	—	1
19	Uppsala »	80	3	—	—	1	—	—
20	Kopparbergs »	169	2	—	—	3	—	—
21	Gävleborgs »	114	—	—	—	3	—	—
22	Jämtlands »	193	3	—	—	4	—	—
23	Västernorrlands »	214	3	—	—	6	1	—
24	Västerbottens »	131	3	—	—	2	—	—
25	Norrbottnens »	205	1	—	—	4	—	—
26	Gottlands »	26	—	—	—	—	—	—
Summa		3 770	91	5	6	100	2	6
27	Kassation % av samtliga kasserade.....		12.59	0.69	0.83	13.83	0.28	0.83
28	» % » » besiktigade		24.14	1.33	1.59	26.53	0.53	1.59

vid läkarbesiktningarna å värnpliktiga år 1913.

åriga.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
på grund av kroppsfel eller sjukdom														
Sinnessjukdomar	Nervsystemets sjukdomar		Ögonsjukdomar	Öron-sjukdomar		Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältningsorganens sjukdomar		Urin- och könsorganens sjukdomar	Bensystemets och rörelseorganens sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	Svulster	Summa
	Fallandesot	Övriga sjukdomar i nervsystemet		Dövstumhet	Dövhet och övriga öron-sjukdomar			Bräck	Övriga matsmältningsorganens sjukdomar					
—	—	—	2	—	1	3	1	—	1	—	1	1	—	18
—	1	—	—	—	2	2	—	—	1	—	—	—	—	12
3	1	—	2	—	1	19	1	—	1	—	3	2	—	39
4	1	—	—	—	—	4	—	—	—	—	1	1	—	20
1	—	2	3	1	2	10	1	—	1	4	5	1	—	22
6	—	—	—	—	—	1	—	—	6	—	1	—	—	39
4	—	—	1	—	1	5	2	—	—	—	2	—	—	24
3	1	1	1	—	—	7	2	—	1	1	3	—	1	21
6	1	1	2	—	5	6	—	—	—	2	4	—	—	37
—	1	—	2	—	—	4	—	2	4	—	1	—	—	19
3	—	—	—	—	1	9	—	—	1	—	3	—	—	20
1	—	1	1	—	—	4	—	—	—	—	5	1	—	19
1	2	1	1	—	—	6	1	1	2	1	2	2	—	31
3	—	1	—	1	—	11	—	—	3	1	2	—	—	35
11	—	3	3	—	1	22	1	—	7	5	12	1	—	105
1	—	—	1	—	—	—	—	—	4	—	2	—	—	21
4	—	1	1	—	1	15	3	—	—	—	3	—	—	43
2	2	—	—	—	1	8	—	—	—	1	1	—	—	21
2	—	3	1	—	—	6	2	—	6	—	4	—	—	29
3	1	—	—	—	—	2	—	—	1	1	2	—	—	13
2	1	1	2	—	—	4	1	—	7	1	3	—	—	29
4	—	1	1	—	4	11	—	—	2	2	3	—	1	39
2	—	2	—	—	1	6	1	—	—	2	1	—	—	20
5	—	—	—	—	1	4	1	—	1	—	3	—	—	20
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	3
72	12	19	26	2	30	177	18	3	49	21	72	10	2	723
9'96	1'66	2'68	3'60	0'28	4'15	24'48	2'49	0'41	6'77	2'90	9'96	1'38	0'28	100'00
19.10	3.18	5'04	6'90	0.53	7'96	46'94	4'77	0'80	13'00	5'57	19.10	2'65	0'53	191'78

**Tab. 15. Sammandrag av rapporterna över ändringar i
förut inskrivnas värnpliktsförhållanden år 1913.**

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Inskrivningsområden	Frikallade				Icke vapenföra			
	Inskrivna 1912	Inskrivna 1911	Inskrivna före 1911	Summa	Inskrivna 1912	Inskrivna 1911	Inskrivna före 1911	Summa
Malmöhus södra.....	30	48	57	135	15	51	15	81
Malmöhus norra.....	35	37	41	113	13	23	10	46
Hallands	30	45	40	115	7	26	7	40
Blekinge	24	51	26	101	4	55	14	73
Kronobergs	14	61	51	126	3	38	8	49
Kalmar	40	63	27	130	5	31	24	60
Jönköpings	16	49	16	81	20	38	4	62
Östergötlands västra	22	55	29	106	2	29	15	46
Östergötlands östra	14	49	32	95	3	51	17	71
Göteborgs och Bohus	54	77	51	182	15	47	10	72
Älvsborgs södra	13	56	34	103	5	20	4	29
Älvsborgs norra	18	55	28	101	8	49	14	71
Skaraborgs	16	33	29	78	6	76	17	99
Örebro	28	45	47	120	11	27	25	63
Södermanlands	13	76	19	108	3	58	6	67
Stockholms	91	150	124	365	29	104	34	167
Värmlands	12	77	35	124	9	47	8	64
Västmanlands	25	52	28	105	8	41	8	57
Uppsala	20	63	31	114	3	45	13	61
Kopparbergs	36	94	41	171	7	45	8	60
Gävleborgs	39	88	59	186	6	40	5	51
Jämtlands	19	111	63	193	5	54	12	71
Västernorrlands	34	137	53	224	7	82	26	115
Västerbottens	13	71	44	128	6	43	6	55
Norrbottnens	12	23	22	57	4	12	7	23
Gottlands	19	10	9	38	5	11	4	20
Summa	687	1 676	1 036	3 399	209	1 143	321	1 673

**Tab. 16. Kassationsorsaker hos förut inskrivna
värnpliktiga år 1913.**

1	2
Sjukdomar	% frikallade
Bildnings- och utvecklingsfel: fortvarande allmän svaghet.....	4'88
otillräcklig kroppslängd	—
övriga bildnings- och utvecklingsfel	0'03
Kroniska infektionssjukdomar: tuberkelsjukdom	18'68
övriga kroniska infektionssjukdomar.....	0'15
Konstitutionella sjukdomar	0'41
Sinnessjukdomar	5'94
Nervsjukdomar: fallandesot	1'82
övriga sjukdomar i nervsystemet	5'03
Ögonsjukdomar	3'09
Öronsjukdomar: dövstumhet	—
dövhet och övriga öronsjukdomar	5'71
Cirkulationsorganens sjukdomar.....	21'54
Andningsorganens	6'86
Matsmältningsorganens sjukdomar: bräck	0'56
övriga matsmältningsorganens sjukdomar	8'39
Urin- och könsorganens sjukdomar	4'00
Bensystemets och rörelseorganens sjukdomar.....	11'65
Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	0'94
Svulster	0'32
Summa	100'00

C. Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses verksamhet å fältveterinärbyrån.

Å fältveterinärbyrån hava under året handlagts 538 ärenden. Dessutom hava ett stort antal underhandsskrivelser inkommit och avgått.

Fältveterinären har företagit tjänsteresor och inspektioner under sammanlagt 10 dagar.

Tablå över truppveterinärvårdsanslaget (se tab. 1).

Sammandrag av hästsjukbeskeden från arméns truppförband och remontdepåer (se tab. 2).

Döda stamhästar (se tab. 3).

Dödade stamhästar (se tab. 4).

Kasserade stamhästar (se tab. 5).

D. Veterinärvården vid armén.

1. Fältveterinärkåren.

På stat äro följande veterinärtjänster uppförda:

1 fältveterinärtjänst (byråchefstjänst i styrelsen), 14 regementsveterinärtjänster, 26 bataljonsveterinärtjänster och 8 fältveterinärstipendiattjänster.

Beställningar	Lediga vid årets början	Ledigblivna genom			Summa	Åter- besatta	Lediga vid årets slut.
		Transport eller befordran	Avsked	Döds- fall			
Regementsveterinär ...	—	—	—	—	—	—	—
Bataljonsveterinär	5	—	—	—	5	—	5
Fältveterinärstipendiat	8	—	—	—	8	—	8

Fältveterinärkårens reserv utgjordes vid årets slut av 3 regementsveterinärer, 13 bataljonsveterinärer och 6 fältveterinärstipendiater.

2. Utdrag ur veterinärernas årsberättelser.

Livgardet till häst.

Hälsotillståndet bland regementets hästar betecknas såsom relativt gott.

Av infektionssjukdomar har lunggröta dock förekommit i ett 70-tal fall. Bland dessa har ett fall upptagits, som inträffade under fälttjänstövningarna

i Jämtland. Hästen i fråga hade avpolletterats till vederbörligt sjukstall samt visade vid ankomsten dit missfärgning av ögats bindehinna, påskyndad andhämtning samt 40,6° temperatur. Den hade då gått en betydande väglängd från avpolletteringsplatsen. Då sjukstallet sedermera måste evakueras, överlämnades hästen i kronobetjäningens hand och dog enligt ingånget meddelande efter tre dagars förlopp.

I sammanhang härmed lämnas meddelanden om sjukdomens förlopp vid regementet, där första fallet inträffade i medio av februari på 5. skvadronen, och sammanlagdt 12 hästar insjuknade. I april inträffade ett fall samt sedermera under maj—juli månader ett fall i månaden på 2. skvadron. På 4. skvadronen förekommo 5 fall under maj och juni månader. 1. och 3. skvadronerna voro däremot fria under denna tid, och först den 21 november uppträdde sjukdomen här men då ungefär samtidigt på de övriga skvadronerna. Här var det sålunda fråga om ett nytt utbrott av sjukdomen.

Bland övriga sjukdomsfall omnämnas ett av särskilt intresse.

Ett tolvårigt sto sjukskrevs den 28 november 1912 för kontusion på högra sidan av halsens övre del med ansvällning och ömhet kring 1:sta halskotan. Då någon förändring av svullnaden icke inträdde, verkställdes efter några dagars förlopp ingnidning av en skarp salva, vilken behandling förnyades en gång, och som hästen visade tydliga tecken på smärta vid halsens rörelse, placerades huvudet i ett slags hängmatta. Svullnaden bibehöll sig oförändrad, öm och hård. Genom en missförstådd order blev hästen en dag vänd i spiltan för att föras ut. Därefter försämrades tillståndet och efter 6 dagars förlopp inställde sig fullständig lamhet. Hästen dog efter att hava varit sjukskriven i 38 dagar.

Vid obduktionen iakttogos följande lokala förändringar: I muskulaturen på halsens högra sida förefunnos talrika blödningar. Muskelnerna över första halskotan voro betydligt hårda, och vid snitt var ytan nästan vit av fibrös bindväv, så att endast en obetydlig mängd muskelement kunde iakttagas. Inuti musc. obliq. cap. infer. på högra sidan påträffades såväl en hasselnötstor som en c:a valnötstor hålighet, fyllda med en rödbrun, gummig vätska. Dessa håligheter stodo icke blott i kommunikation med varandra utan också med leden mellan 1. och 2. halskotorna. Vid öppnandet av denna led befunnos ledbronsken vara fullständigt uppträtta, och det blottade benet visade en knottig yta med omväxlande större och mindre upphöjningar och fördjupningar, varjämte ledytorna hade en rödbrun färg. Mellan hjärnhinnorna fanns vid hjärnbasen c:a ett dricksglas klar, gul, tunnflytande vätska. Hjärnans kärl voro starkt fyllda. Diagnosen blev sålunda en ulcererande och proliferande artrit i leden mellan 1. och 2. halskotorna. Döden anses hava följt genom förlamning av respirationscentrum, framkallad av det på centralorganet verkande trycket.

Angående hästmaterielens vid regementets beskaffenhet visade det sig vid den i slutet av repetitionsövningarna verkställda besiktningen, att densamma var »rätt så 'sliten'». Sålunda voro 78 hästar behäftade med böjsenelidanden, 257 med ansträngda kotor och 152 hade stela rörelser, vilka förhållanden ansågs tyda på behov av ökad remontering.

I fråga om den vid regementet anordnade hovslagarskolan, som försiggått enligt fastställd plan, säges resultatet av hovslagarnas utbildning hava varit till full belåtenhet. (*Morell.*)

Livregementets dragoner.

Hälsotillståndet bland regementets hästar anges hava varit synnerligen gott. Med undantag av några enstaka fall av kvarka av ovanligt lindrig beskaffenhet hava inga smittosamma sjukdomar förekommit.

Till förebyggande av lungrötans uppträdande, vilken sjukdom förekommit såväl vid de närbelägna truppförbanden som även i privata stallar i huvudstaden och dess omnejd, har största möjliga försiktighet iakttagits ej blott vid etablissemnet utan också under truppförbandets övningar.

Vidare framhålles, att endast en häst var halt, böjseneinflammation, av de hästar, som hade deltagit i två månaders vinterövningar i Norrland, samt att hästarna i allmänhet hade visat sig väl uthärda dessa övningar. (*Skarstedt.*)

Livregementets husarer.

Hälsotillståndet bland regementets hästar säges hava varit gott. Dock hava flera fall av kolik liksom luttstall (polyuria) förekommit, och tillskrives detta beskaffenheten av den havre, som hade erhållits från Karlsborg.

Tvänne fall av hjärnskakning omnämnas.

Det ena rörde sig om en stamhäst, som under skoning kastade sig baklänges och slog huvudet mot stenläggningen med påföljd, att han blev liggande medvetslös. Åderlåtning verkställdes, och efter 4 timmar kunde hästen stå. Fallet gick snart till hälsa, ehuru vänstersidig facialisförlamning uppstod, som försvann först efter flera månader.

Det andra fallet rörde sig om en lejd häst, vilken under ridövning gick över och slog bakhuvudet flera gånger mot den hårda marken. Den blev liggande medvetslös, pulsen var knappt kännbar, varjämte blödningar förekommo från vänstra örat och vänstra näsöppningen. Efter 20 timmar kom hästen visserligen på benen och kunde föras till sjukstallet, men då fallet ansågs hopplöst, blef han dödad. Obduktionen gav vid handen fraktur av basis cranii.

Hos en lejd häst omnämnes vidare ett fall av hovbensbrott, varvid säkerställandet av diagnosen beredde svårighet. Av obduktionen framgick, att frakturen sträckte sig från ledytan ned till tådelen, så att benet var delat i tvänne hälfter. (*Bengtson.*)

Smålands husarregemente.

Hälsotillståndet säges hava varit mycket gott, då smittosam sjukdom av svårartad natur icke förekommit.

En påtagligen smittosam katarr i övre luftvägarna förekom emellertid under mars månad och angrep inalles 136 hästar. I början försöktes att förebygga dess utbredning genom isolering, men förgäfvades. Symtomen voro feber, torrhosta, ömhet i struphuvudet, katarralt flöde från näsborrarna samt stundom även ansvällning av körtlarna i käftgropen. Foderlusten var något nedsatt de första dagarna på grund av sväljningssvårigheter, men för övrigt var allmänbefinnandet obetydligt påverkat.

I fråga om kolik framhålles det goda resultat, som behandlingen med mjölksyra lämnat.

Angående hovslagarskolan, som för första gången var sammandragen vid regementet, säges, att denna anordning har fungerat tillfredsställande.

(*Lokrantz.*)

Skånska husarregementets I. bataljon.

Hälsotillståndet bland hästarna uppgives hava varit gott liksom föregående år.

Bland invärtes sjukdomar omnämnes 42 fall av kolik, av vilka två slutade dödligt, det ena på grund av tunntarmslinga och det andra kolonomvridning.

Vidare omnämnes ett dödsfall, orsakat av ruptur av foderstrupen, uppkommen genom slag av en annan häst i ridhuset, samt tre dödsfall i stelkramp, oaktat desamma behandlades med tetanusantitoxin. Av peritonit omnämnes ett fall, förorsakat av stick av en sabel, som vid hinderhoppning hade fallit ur sin balja, blivit stående upprätt med spetsen uppåt och inträngt i bukhålan.

Årets remonter uppgivas vara av avsevärt högre klass än föregående års. (*Sjöberg, O.*)

Skånska husarregementets II. bataljon.

Hälsotillståndet bland hästarna uppgives ha varit gott ända till slutet av året, då lunggröta började uppträda, vilken sjukdom angrep fem hästar,

Sjukdomen konstaterades hava införts med en från ett hästhandelsstall inköpt officershäst, vilken ankom till etablissemetet den 12. november och insjuknade den 9. december. Den isolerades genast, oaktadt den endast visade tecken på en katarralisk process med feber. Sedermera insjuknade samtidigt fyra hästar med tydliga tecken på lungröta, och sjukdomen spred sig därefter till alla stallarna. (*Larsson.*)

Skånska dragonregementet.

Hälsotillståndet bland hästarna meddelas hava varit tillfredsställande.

Bland invärtes sjukdomar märkas 42 fall av kolik, av vilka tre med dödlig utgång, nämligen förstoppning, kolonomvridning och magbristning.

Av yttre skador omnämnes ett komplicerat brott av vänstra underkäkgrenen. Skadan uppkom under en övning i Blekinge och hade vanlig sårbehandling föreskrivits. Då hästen hemkom och diagnosen blev klar, kunde brottstyckena icke föras i rätt läge. Lösa benskrävor bortplockades sedermera flera gånger. Såren läktes emellertid, och efter två månader var hästen fullt återställd.

Orsaken till skadan var spark av annan häst. Hästen livnärdes under behandlingen med mjölk och klidryck. (*Sjöberg, J.*)

Kronprinsens husarregemente.

Angående lungrötan meddelas, att denna sjukdom hade ett i allmänhet godartat förlopp med feber och minskad foderlust under några dagar samt i vissa fall katarrala lidanden i andningsorganen. Någon svaghet eller starkare nedslagenhet framträdde endast undantagsvis. (*Bohm.*)

Norrlands dragonregemente.

Hälsotillståndet bland regementets hästar uppgives hava varit synnerligen gott.

Ett fall av lungröta inträffade under vinterfälttjänstgöringarna i Jämtland, där denna sjukdom hade uppträtt bland en del hästbesättningar. Hästen isolerades vid ankomsten till regementets etablissemet, och sjukdomen spreds icke inom detsamma.

Ett av kolikfallen, som slutade dödligt omnämnes. Hästen, en egen tjänstehäst, insjuknade i våldsamma kolikplågor med hög temperatur (40,2 gr.) och hjärtsvaghet. Följande dag upphörde kolikplågorna, temperaturen sjönk och tarmljuden blevo åter normala, men hästen visade dock

stor slapphet och bristande foderlust under de närmaste dagarna. Kolik-plågor inställde sig ånyo, och detta upprepades flera gånger i veckan under fyra veckors tid och hästen dog under svåra plågor. Vid obduktionen befanns det att tvänne tunntarmslingor jämte närliggande delar av kröset voro sammanväxta samt att orsaken härtill var en tarmfistel med svåliga väggar, vilken hade öppnat sig utåt bukhålan. Framför fisteln var tarmen genom ärrvävnad förträngd, så att dess lumen ej var större än ungefär 2 cm. Dödsorsaken befanns vara magbristning, framkallad av den omnämnda förträngningen av tunntarmen. Orsaken till tarmfisteln kunde icke utrönas, men antagligen hade en främmande kropp givit upphov till densamma.

Bland dödsfallen omnämnas två i följd av överansträngning. Det ena gällde en egen tjänstehäst, som under jaktlopp på Umeälvens is och vid 18 gr. kyla störtade på grund av lunghyperämi. Utom bristande träning anses den skarpa kylan hava varit orsaken till det hastiga dödsfallet.

Det andra fallet inträffade efter en simövning på hösten. Omedelbart efter det hästen hade nått stranden, visade den häftiga koliksymtom och dog efter 12 timmars förlopp. Obduktionen gav vid handen mag-tarminflammation, vilken antages hava uppkommit i följd av den ansträngande simövningen i det kalla vattnet.

Vidare omnämnes ett fall av häftig flegmonös laryngo-pharyngit med starkt varblandat flöde ur näsborrarna, 39,2 gr. feber och fullkomlig oförmåga att svälja vare sig foder eller dryck. Lidandet förvärrades dagligen, temperaturen steg till 40,2 gr. och patienten måste tillföras näring på artificiell väg. Efter två veckors förlopp inställde sig andnöd, varför trakeotomi måste verkställas. Dagen därpå dog hästen. Orsaken till sjukdomen visade sig vara en 4 cm lång halmpipa överdragen med mögelsvamp, vars snedskurna spetsiga ändar hade borrar sig in i slemhinnan, den ena under struplocket och den andra vid basen av kannbrosket. Såväl dessa delar som närliggande partier av pharynx och larynx voro starkt inflammerade och belagda med varblandat slem.

Bland olycksfall omnämnes ett, då en häst blev skadad på en järnvägsgrind. Härvid tillgick sålunda, att då rytturen suttit av för att öppna grinden, tog hästen från stället ett språng för att komma över densamma, men hejdades av tyglarna, som hängde över rytturens arm. Hästen blev därför hängande på grinden och ådrog sig ett buksår av 25 cm längd, genom vilket tunntarmarna framträngde. Den blev omedelbart dödad.

Ett annat olycksfall omnämnes, vid vilket en senskida skadades. Oaktat hästen under behandlingen var upphängd i matta, uppstod hovbensänkning på det andra benet, och hästen måste dödas.

Utom bränning för böjseneinflammationer, gaffelbandsinflammationer, spatt, periostiter och kotbensfissurer hava penetrerande nålbränningar utförts i 6 fall på hygrom, ett fall på ledgalla och tre fall på senskidegalla. Vidare

hava operationer utförts i 21 fall för genomgående hovspricka, i tre fall nervsnitt för podotrochiliter, i två fall trakeotomi, i ett fall hovbroskfistel, i två fall för krubbitning (myotomi), i ett fall för pungsäcksbräck, i två fall för pipande kvickdrag och ett fall för luftsnappning. Utom ett flertal operationer av olika slag hava tre fall särskilt beskrivits, vilka äro av särskilt intresse. Två hästar, lidande av pipande kvickdrag, en tioårig stamhäst och en årsremont, voro fullständigt odugliga för militärtjänst. Sedan de opererats och läkts, släpptes de på gräsbete under 6 veckors tid, varefter de använts i tjänst utan tecken till biljud vid andningen. Operationerna hava utförts enligt Eberlein.

En med väderslukning (luftsnappning) behäftad häst opererades medelst myotomi på sterno-thyreoideus och på sterno- och omo-hyoideus samt nervsnitt på nerv. access. Willisii på bägge sidor. Operationen lyckades väl utan nämnvärd blödning, och sårsläkningen gick raskt. Under den närmaste tiden försökte hästen »snappa» litet emellanåt, men då den icke lyckades få ned någon luft, slutade den snart därmed och är nu fullständigt återställd samt i god kondition. (*Widerström.*)

Svea artilleriregemente.

Sjukdomen lungröta, som uppträdde med 5 fall under december månad 1912, tog fart under januari månad, då 36 fall inträffade, men avtog sedermera, så att endast 15 fall inträffade under februari, 4 fall under mars, 3 fall under april och 2 fall under maj. Dessa senare yttrade sig med kortvarig feber utan lokalisation. Vid ett av batterierna inträffade det första fallet först den 3 mars. Av de angripna hästarna voro 24 remonter av år 1912, 15 av 1911, 8 av 1910, 2 av 1909 samt 2 av 1908. Enär sjukdomen förekom vid regementet under vintern 1910—11, funnos sålunda 12 av dessa hästar då vid regementet, vilka icke då utan först nu blevo angripna. Det synes som om de vid nämnda tillfälle hade varit immuna men nu där emot mottagliga.

Det har vidare framhållits, att sjukdomen var av jämförelsevis lindrig beskaffenhet, enär inga dödsfall inträffade. Såsom följsjukdomar uppträdde 4 fall av tendinit.

Bland ovanligare sjukdomar omnämnes ett fall av kronisk eksem. En med denna åkomma behäftad häst ankom såsom remont till regementet år 1911. Särskilt mellan låren förekommo talrika mindre, runda sårnader och exsudatkrustor. Likaledes var svansen i hög grad angripen och täckt med en tämligen tjock, avlossbar skorpa med därunder sårig, fuktande botten. Lidandet spred sig småningom över så gott som hela kroppen och till och med hovläderhuden blev angripen. I hornsulan förekommo uppluckrade

fläckar i hornet, vilka öppnade sig i mitten med en rund krater och uttömde ett grumligt, rödgult exsudat. Hela sulan blev på så sätt underminerad, och hälta inställde sig.

Mot lidandet användes under åren 1912 och 13 åtskilliga yttre medel och ävenledes kraftiga arsenikkurer men annat än temporär förbättring uppnåddes icke. Sedermera beslöts att företaga försök med salvarsan intravenöst, vilken behandlingsmetod enligt uppgift i Zeitschrift f. Veterinärkunde 1912, h. 6 och 7, skulle hava medfört gott och stadigvarande resultat i dylika fall. För detta ändamål insprutades under september månad 4,5 gram salvarsan i 0,4 % koksaltlösning, och då resultatet syntes lovande, under oktober och november månader ytterligare 7,5 gram. Vid årets slut var hästen synbarligen fullt återställd. (*Ringdahl.*)

Göta artilleriregemente.

Hälsotillståndet uppgives hava varit gott. På hösten efter regementsövningarna förekommo dock några fall av kvarka.

Bland sjukdomsfall omnämnas följande:

En häst visade utan föregående sjukdomstecken helt plötsligt betydlig ansvällning av huvudet och halspartiet, och även extremiterna svullnade. Näsans slemhinna var till färgen svartblå. Diagnosen ställdes till fläckfeber (anasarka).

Enär fall av kvarka förekommo vid regementet och dessa vårdades i sjukstallet, blev den omnämnde patienten flyttad till ett vagnsskjul, som ombonades med halm och pressenningar.

Huvudet svullnade sedermera ofantligt, och det missfärgade näsflödet var mycket illaluktande. Andhämtningen försiggick med svårighet. Sedan efter ett par dagar en abscess öppnats i käftgropen, började svullnaden å huvud och hals gå tillbaka, och andningssvårigheten minskas.

På grund av bristningar i huden och avfall av brandiga hudstycken uppstodo en hel del sår, som dock under en månads konvalescenstid läktes, och hästen blev fullt återställd.

Ett fall av stelkramp omnämnes, där det icke var möjligt att upptäcka någon ingångsport för infektionsämnet. En annan häst hade efter motionsridning haft muskeldarrningar samt därefter fallit omkull i spiltan och legat medvetslös med krampryckningar, men snart nog rest sig och därefter visat sig frisk. Anfallen upprepades emellertid och den blev behandlad med laxérmedel samt satt på förminskad ration. Anfallen upphörde därefter en tid, och hästen fick användas till lindrigt körarbete. Då emellertid anfallen ånyo inställde sig samt återkommo allt oftare, blev hästen dödad. Någon orsak till sjukdomen kunde icke utrönas.

Vidare omnämnes ett olycksfall av helt visst mycket sällsynt slag. Då en av de lejda hästarna, vilka voro uppställda vid stallens yttervägg, skulle påselas, blev han rädd och gjorde ett språng rakt mot väggen med sådan våldsamhet, att han genast föll omkull och dog. Dödsorsaken befanns vara en betydande blodutgjutning i hjärnan. (*Olsson.*)

Vendes artilleriregemente.

Hälsotillståndet bland hästarna säges hava varit tillfredsställande.

Det avsevärda antalet skador på mankammen anses vara orsakad av felaktiga lokor. Vid behandlingen hava mankamsskyddarna varit till stor nytta. (*Jonsson.*)

Norrlands artilleriregemente.

Hälsotillståndet uppgives hava varit synnerligen tillfredsställande. Oaktat lungröta förekommit såväl i staden Östersund som i dess omnejd har densamma icke uppträtt vid regementet. (*Söderberg.*)

Norrlands artilleriregementes detachement i Boden.

Allmänna hälsotillståndet bland hästarna uppgives såsom gott. Bland utförda operationer omnämnes extirpation av ett osteofibrom i manken på en yngre stamhäst. Svulsten liknade närmast övre ändan av ett tornutskott omgiven av bindvävsnybildningar. Fallet gick till hälsa och full tjänstbarhet. (*Bergh.*)

Upplands artilleriregemente.

Hälsotillståndet bland regementets hästar under årets tre första kvartal uppgives hava varit tillfredsställande. Under det sista kvartalet uppträdde lungröta, som vann betydlig spridning. Härom meddelas följande.

Den 16. oktober insjuknade en häst med symtom, som tydde på denna sjukdom. Det var en egen tjänstehäst, som hade ankommit till regementet i juli månad utan att, enligt ägarens uppgift, hava varit uppställd inom stall, där nämnda sjukdom förekommit, samt ej heller på något sätt haft beröring med av dylik sjukdom angripna hästar. Efter någon tid insjuknade ytterligare en häst, uppställd i ett från den föregående plats fullkomligt avskilt stall, och någon beröring stallarna eller hästarna emellan hade icke förekommit. Efter ytterligare ett förlopp av ett par veckor uppträdde emellertid sjukdomen allmänt inom det stall, där den första hästen varit

uppställd, och den spred sig inom hela etablissementet. Vidtagna desinfektions- och isoleringsåtgärder visade sig utan verkan.

Huru sjukdomen hade införts till regementet har icke med visshet kunnat utrönas.

Den möjligheten är ju icke utesluten, att omförmälda tjänstehäst hade medfört infektionsämnet från A. 1, där sista sjukdomsfall förekommitt under maj månad. Men man kan också tänka sig, att någon av de lejda hästarna hade varit smittobärare. Under sommaren upplejdes nämligen för regementets räkning många hästar från Uppsalatrakten och däribland säkerligen mer än en, som under vintern hade varit av nämnda sjukdom angripen. I denna trakt hade lungrotan då förekommitt i stor utsträckning.

Sjukdomen visade sig vara av elakartad natur. Dödsfall förekommo efter tre à fyra dagars förlopp, utan att tecken på lokalisation kunde påvisas. Jämte feber inställde sig hastigt en betydlig förslappning, som gjorde, att hästarna ej förmådde hålla sig stående.

Utom omsorgsfull skötsel, varvid särskilt tillsågs, att hästarna erhöilo frisk luft, användes vid behandlingen kina, kamfer, digitalis, brännvin m. m. I medio av december började man använda neosalvarsan i dos om 4,5 gram upplöst i 0,4 % koksaltlösning. Sådana hästar utvaldes, som visade sig vara svårast angripna, och behandlingen företogs på 3:je eller 4:de dagen efter insjuknandet.

Alla på så sätt behandlade hästar hava tillfrisknat med undantag av en, som dock erhöil injektion först på 8:de dagen, enär medlet icke fanns att tillgå förr. Efter 30—40 timmar sjönk temperaturen regelbundet med 2 grader och djurens allmänna befinnande förbättrades hastigt, så att de efter 6 à 10 dagar visade sig återställda. Medlet anses vara förtjänt av att användas, oaktadt dess höga pris 35 à 40 kr. pr dos.

Av egendomliga sjukdomsfall hava anförts följande.

En lejd äldre häst upphörde plötsligt att äta och dricka, utan att någon orsak härtill kunde upptäckas. En skadad kindtand uttogs och tänderna jämnades, men tillståndet fortfor oförändrat. Vid undersökning av svalget förmärktes en slags förträngning och sidoförskjutning, men sjukdomens egentliga beskaffenhet kunde icke avgöras. Djuret blev slaktat. Vid där-efter verkställd undersökning förefanns brott av ringbrosket, slemhinnan i struphuvudet var något ansvälld och vävnaden omkring detsamma blodstrimmig, men eljest iaktogs inga sjukliga förändringar. Någon utvändig svullnad eller andra tecken tydande på att sjukdomen hade sitt säte i struphuvudet hade icke kunnat iakttagas. Huru lidandet hade uppkommitt är obekant, antagligen var det slag av annan häst, som framkallat skadan.

En lejd häst, som sjukanmälades, visade tecken till kolik. Efter några timmars förlopp iaktogs, att blygdläpparna voro ansvällda. Vid undersökning av skidan kunde icke något abnormt förmärkas. Koliktecknen fortforo,

och djuret dog efter ett och ett halvt dygns förlopp. Obduktionen gav vid handen bukhinneinflammation, som hade sin utgångspunkt från ett sår genom skidväggen av ungefär tre cm diameter, vilket ansågs hava framkallats av ett främmande föremål. Vid förhör och krigsrätt kunde icke utrönas, huru detta sår hade uppkommit. (*Florén.*)

Smålands artilleriregemente.

Hälsotillståndet bland hästarna har varit gott. Den under senare delen av år 1912 rådande lungröteepizootin upphörde så gott som vid årsskiftet. Sjukdomsförloppet hade i allmänhet varit lindrigt, men följsjukdomar uppträdde i flera fall. Det framhålles såsom synnerligen viktigt, att hästarna få god tid på sig, innan de efter sjukdomen tagas i arbete.

En stor del fall av hältor, orsakade av ledinflammationer m. m. anses vara beroende av de svåra vägförhållandena, som varit rådande under den snöfattiga vintern.

Tryck på mankammen hava givit anledning till förluster i tjänstgöringsdagar och genom skadeersättningar. (*Hederstedt.*)

Gottlands artillerikår.

Hälsotillståndet bland kårens hästar uppgives hava varit i allmänhet gott. Sporadiska fall av kvarka uppträdde under fälttjänstövningarna bland de lejda hästarna från Öland och fastlandet.

Bland olycksfall omnämnes, att en stamhäst gick omkull under träning i ett med lös jord igenfyllt dike och krossade därvid 4. och 5. halskotorna.

Under pistolskjutning till häst träffades en häst av en kula, som genomborrade halsmuskulaturen och nackbandet. Då hästen i alla händelser skulle kasseras, blev den omedelbart dödad. (*Ahlgren.*)

Boden—Karlsborgs artilleriregemente II. Bataljon.

Bland de till Boden—Karlsborgs artilleriregemente i Boden förhyrda hästarna dog en. Obduktionen gav vid handen, att mjältbristning med inre förblödning förelåg. (*Bergh.*)

Positionsartilleriregementet.

Hälsotillståndet bland hästarna uppgives hava varit gott. Av kvarka har nämligen endast ett fall förekommit hos en stamhäst under manövern i Norrland. Genom isolering hindrades sjukdomens spridning.

Vid en i november månad företagen besiktning av samtliga hästarna visade sig ett flertal av dem hava sämre hull med »ruggig» hårrem. Detta gav anledning till undersökning av tänderna, och sedan dessa hade blivit jämnade, kommo hästarna snart i hull igen.

Om en försöksmarsch meddelas i en utförligare berättelse bland annat, att en salva av pyoktannin och kokain $\overline{aa}$ 0,30 på lanolin och vasalin $\overline{aa}$ 5 för ytliga trycksår använts med fördel, vilken smordes på såren efter rengöring och före anspänningen. Läkning plögade försiggå, oaktat hästarna icke togos ur arbetet. (Kruse.)

Svea ingenjörkår.

Det omnämnes, att ett stort antal skador, som givit anledning till ersättningar, hade förekommit hos de lejda hästarna, och orsaken härtill uppgives vara, att dessa hästar utmönstrades omedelbart efter hemkomsten från en längre ansträngande manöver. Dessutom hade ett flertal fall av smittosam munsjuka uppträtt dagen före en annan utmönstring och även givit anledning till ersättningar.

Varifrån smittan vid detta tillfälle hade kommit, kunde icke utrönas. Nya hästar hade icke inmönstrat på en månad, och ett helt år hade förflutit, sedan sjukdomen sist uppträdde vid kåren.

Vidare omnämnas 4 fall, som torde kunna hänföras till s. k. infektiös ryggmärgslamhet. De uppträdde nästan samtidigt och det gällde endast lejda hästar. Tre av dem företedde i det närmaste samma sjukdomsbild, vars mest frmrådande symtom var svaghet i bakdelen med vacklande gång. Därjämte förekommo under de första dagarna ojämn puls, något stegrad hjärtverksamhet och temperatur samt nedsatt foderlust i förening med påfallande slöhet.

Den fjärde hästen företedde tecken på hjärnretning, var från början i hög grad orolig, trängde framåt i spiltan, sparkade med frambenen och föll slutligen omkull. Den reste sig visserligen några gånger, men blev sedermera liggande under utförande simrörelser med benen. Hjärtverksamheten och andhämtningen ökadas i samma mån, som hjärnretningen fortskred. Så var även förhållandet med kroppstemperaturen, vilken gick upp ända till 41 gr. På grund av sjukdomsförloppet och de uppträdande ligg-såren blev djuret dödat, dock utan att hjärnan och ryggmärgen skadades.

Obduktionen visade endast svagare blodöverfyllnad i hjärnan. Ympförsök med cebrospinalvätska på försökshäst utföll negativt.

Sjukdomsförloppet hos de övriga var mycket långsamt. En häst utmönstrades såsom frisk efter 7 månader. De två övriga återlämnades till respektive ägare efter 3 månader, dock icke återställda, varför de ersattes med halva värdet.

Orsaken till sjukdomen har icke kunnat utrönas. Dock misstänkes, att havren, som var av sydamerikanskt ursprung, hade givit anledning till densamma. Denna havre blev utbytt mot inhemsk vara, och flera sjukdomsfall förekommo därefter icke.

De insjuknade hästarna behandlades med frotteringar, våtvarma omslag, jodkalium och jodnatrium med mellantider, varjämte vetekli utfodrades i stället för havre. (*Arenander.*)

Göta ingenjörkår.

Hälsotillståndet bland kårens hästar säges hava varit gott. Kvarka utbröt dock på hösten bland de lejda hästarna och denna sjukdom utbredde sig även bland kårens egna hästar.

Vid utmönstringen av de ledja hästarna vållade denna sjukdom avsevärda ersättningar. (*Sandberg.*)

Fälttelegrafkåren.

Hälsotillståndet uppgives hava varit särdeles tillfredsställande.

Nästan samtliga de i maj inmönstrade hästarna angreps dock av katarr i de övre luftvägarna, men sjukdomen var av lindrig beskaffenhet.

Ett fall av infektiös ryggmärgslamhet uppträdde vid kåren samtidigt med de vid ing. I. förekommande. Här utfodrades med havre av samma sort som vid nämnda kår.

Samma försiktighetsåtgärder vidtogos även här. (*Arenander.*)

Bodens ingenjörkår.

Allmänna hälsotillståndet uppgives hava varit gott, ehuru antalet sjukdagar varit betydligt högre än föregående år, beroende på dels ett par kroniska sjukdomsfall och dels på en avsevärt större inlegning av hästar.

Av yttre skador omnämnes ett fall med avrivning av undre ögonlocket, så att det endast med en smal flik kvarhängde vid inre ögonvinkeln. Fallet gick efter suturering till full hälsa. (*Bergh.*)

Svea trängkår.

Hälsotillståndet uppgives hava varit synnerligen gott, och sjukdomsfall av särskilt intresse hava icke förekommit. (*v. Delwig.*)

Göta trängkår.

Hälsotillståndet bland hästarna uppgives hava varit särdeles tillfredsställande. (*Sandberg.*)

Norrlands trängkår.

Det allmänna hälsotillståndet bland hästarna uppgives hava varit lika gott som under föregående år. (*Setterhom.*)

Skånska trängkåren.

Hälsotillståndet bland hästarna uppgives hava varit gott.
(*Senning.*)

Västmanlands trängkår.

Hälsotillståndet bland kårens hästar uppgives hava varit synnerligen gott. Bland inre sjukdomar omnämnes ett fall av kolik, som slutade dödligt, och vid obduktionen iaktogs, att tunntarmarna voro snodda om varandra. Vidare omnämnes en skada hos en häst, som inkom från ridningen med en liten tvärgående rispa i ena hasvecket. En betydlig ansvällning uppstod hastigt nog ej blott kring hasleden utan också uppåt skanken. Undersökning av såret ådagalade, att senskidorna i hasvecket voro öppnade. I följd av den betydliga ansvällningen blevo senskidorna blottlagda i hela sin längd och dränerade. Fallet gick, ehuru mycket långsamt, till hälsa, oaktat starka granulationer störde läkningen. (*Larson.*)

Östgöta trängkår.

Hälsotillståndet bland hästarna har under året varit tillfredsställande.
(*Morén.*)

Herrevadsklosters remontdepå.

Kvarka utbröt bland de remonter, som höllos på bete på Trolleholm och Trollenäs, men visade sig vara av ganska lindrig beskaffenhet. De från Silvåkra till Herrevadskloster på hösten överflyttade remonterna angrepos härstädes av samma sjukdom, och i många fall var den ganska svår.

Vid årets slut voro dock samtliga remonterna återställda och i god kondition. (*Follin.*)

Björnö remontdepå.

Hälsotillståndet uppgives hava varit gott. Några fall av kvarka hava dock förekommit, de flesta av lindrig art. I samband härmed förekom ett fall av anasarka, som dock slutligen gick till hälsa, men först efter avfall av större och mindre hudpartier med därpå följande svålbildning i nedre ledernas böjtor. (*Almgren.*)

Frösö remontdepå.

Hälsotillståndet uppgives ej hava varit det bästa, beroende på att den uppträdande kvarkan varit rätt elakartad.

Ett fall av stelkramp slutade dödligt. Rekvirerat antitetanusserum ankom först efter två dygn och då för sent.

Vidare omnämnes ett fall av penetrerande buksår med temporärt framfall av tarm. Efter reposition anlades under kloroformnarkos sutur i tre lager, bukbandage och hängmatta. Fallet kvarstår vid årets slut och synes gå till hälsa. (*Frykholm.*)

TABELLER.

Tab. I. Tablå över trupp-

1	2	3	4	5	6	7
	D E B E T					
	Reservation från år 1912 kronor	1913 års anslag kronor	Extra uppbörd kronor	Extr. anvisningar kronor	Summa kronor	Brist till år 1914 kronor
Kavalleri.						
1 Livgardet till häst	5 957 ⁸¹	5 140 ²⁵	118 ⁵⁰	1 1010 ¹¹	12 226 ⁶⁷	—
2 Livregementets dragoner	2 391 ⁴¹	4 813 ³⁰	207 ⁸⁵	—	7 412 ⁵⁶	—
3 Livregementets husarer	5 810 ¹⁵	5 587 ⁰⁵	516 ⁹⁴	—	11 914 ¹⁴	—
4 Smålands husarregemente	7 271 ⁰⁵	5 413 ⁹⁰	513 ³⁷	—	13 198 ³²	—
5 Skånska husarregementet, I. bataljonen	4 560 ⁴³	4 469 ⁷⁵	352 ³⁴	—	9 382 ⁵²	—
6 Skånska husarregementet, II. bataljonen	1 325 ⁷⁹	2 919 ⁹⁰	265 ⁷¹	—	4 511 ⁴⁰	—
7 Skånska dragonregementet	5 646 ⁰²	9 044 ⁶⁵	252 ²¹	—	14 942 ⁸⁸	—
8 Kronprinsens husarregemente	6 741 ⁵⁵	5 259 ⁰⁵	3 063 ²⁹	—	15 063 ⁸⁹	—
9 Norrlands dragonregemente	1 937 ⁵³	5 431 ³⁰	205 ⁶⁰	—	7 574 ⁴³	—
Artilleri.						
10 Svea artilleriregemente	137 ⁶⁶	4 151 ⁰⁶	894 ¹³	—	5 182 ⁸⁵	527 ⁰³
11 Göta artilleriregemente	6 889 ⁵⁰	3 921 ⁷⁶	318 ⁴⁸	—	11 129 ⁷⁴	—
12 Wendes artilleriregemente	21 057 ⁸⁹	5 663 ⁸⁷	110 ⁷²	—	26 832 ⁴⁸	—
13 Norrlands artilleriregemente	2 637 ⁵⁰	2 659 ⁹³	453 ⁸⁵	—	5 751 ²⁸	—
14 Norrlands artilleriregementes detachement i Boden	607 ⁷⁰	1 253 ⁰¹	148 ⁰⁰	—	2 008 ⁷¹	—
15 Upplands artilleriregemente	10 499 ⁷⁸	5 771 ⁰⁸	614 ¹³	—	16 884 ⁹⁹	—
16 Smålands artilleriregemente	12 145 ⁷²	3 910 ⁶⁹	208 ⁸⁰	—	16 265 ²¹	—
17 Gottlands artillerikår	419 ⁷¹	874 ⁰²	74 ²⁰	—	1 367 ⁹³	—
18 Karlsborgs artilleribataljon	37 ¹⁷	18 ⁰⁰	—	—	55 ¹⁷	—
19 Bodens artilleribataljon	39 ⁴⁴	91 ⁸⁰	—	65 ⁰⁰	196 ²⁴	13 ⁴⁹
20 Positionsartilleriregementet	43 ⁴⁶	1 053 ⁵¹	331 ²⁰	—	1 428 ¹⁷	255 ⁹²
Ingenjörtrupper.						
21 Svea ingenjörkår	699 ²¹	918 ¹⁶	80 ⁰⁰	—	1 697 ³⁷	—
22 Göta ingenjörkår	563 ³⁸	902 ¹²	189 ⁸⁰	—	1 655 ³⁰	—
23 Fälttelegrafkåren	61 ³⁷	487 ⁴⁴	—	—	549 ⁴¹	—
24 Bodens ingenjörkår	—	156 ⁰⁴	41 ⁴³	—	197 ⁴⁷	—
Träng.						
25 Svea trängkår	1 218 ⁷²	691 ¹⁸	42 ⁶⁷	—	1 952 ⁵⁷	—
26 Göta trängkår	10 ⁵⁸	750 ⁵³	55 ⁵⁸	—	816 ⁶⁴	—
27 Norrlands trängkår	920 ⁸⁴	774 ⁹⁸	—	—	1 695 ⁸²	—
28 Skånska trängkåren	—	707 ²⁰	12 ⁵⁰	—	719 ⁷⁰	—
29 Västmanlands trängkår	152 ⁹⁰	730 ⁵⁷	77 ⁰¹	—	960 ⁴⁸	—
30 Östgöta trängkår	328 ²⁵	674 ⁸³	—	—	1 003 ⁰⁸	—

¹ Värdet av till övriga truppförband överlämnad materiel.

veterinärvårdsanslaget år 1913.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
K R E D I T				Antal tjänst- görings- dagar	Kostnad pr häst och dag i öre										
Brist från år 1912 kronor	Utgifter kronor	Summa kronor	Reservation till år 1914 kronor		Naturavården	Material för skoning	Medikamenter	Förbrukning av materiel	Nyansskaffning av materiel	Underhåll av materiel	Twätt	Transportkostn.	Diverse	Utgifter m. anl. av epizootier	Summa kostnad
—	8 824 ¹⁶	8 824 ¹⁶	3 402 ⁵¹	205 610	0 ⁶⁸	1 ⁵⁸	0 ³⁴	0 ¹¹	0 ⁰²	0 ¹⁵	0 ⁰³	—	0 ⁰⁹	—	3 ⁸¹
—	6 132 ⁷⁷	6 132 ⁷⁷	1 280 ⁷⁹	192 532	0 ⁴⁵	1 ⁷⁸	0 ⁸³	0 ⁰²	0 ⁰³	0 ⁰⁴	—	—	0 ⁰³	—	3 ¹⁸
—	9 521 ²⁸	9 521 ²⁸	2 392 ⁸⁶	223 482	0 ³⁸	1 ⁸³	0 ⁵⁵	0 ⁰¹	0 ⁰¹	0 ⁰¹	—	0 ⁰¹	0 ⁰²	—	2 ⁹⁹
—	10 975 ⁸¹	10 975 ⁸¹	2 222 ⁵¹	216 556	0 ¹¹	1 ⁹⁹	0 ⁴¹	0 ⁰⁵	0 ³⁵	0 ⁰⁴	—	0 ⁰¹	0 ⁰³	—	2 ⁹⁹
—	9 170 ⁰⁵	9 170 ⁰⁵	212 ⁴⁷	178 790	0 ⁴⁶	2 ⁰⁹	0 ⁷⁸	0 ⁰⁶	0 ²⁴	0 ⁰⁸	—	0 ⁰¹	0 ⁰³	—	3 ⁷⁶
—	3 368 ⁷¹	3 368 ⁷¹	1 142 ⁶⁹	116 796	0 ³⁸	1 ⁹⁷	0 ²⁹	0 ⁰⁹	0 ⁰²	0 ⁰⁸	—	—	0 ⁰⁵	—	2 ⁸⁸
—	9 907 ¹⁸	9 907 ¹⁸	5 035 ⁷⁰	361 786	0 ³⁹	1 ⁴²	0 ²⁴	0 ⁰⁷	0 ³⁸	0 ⁰⁸	0 ⁰¹	0 ⁰³	0 ¹¹	—	2 ⁷³
—	10 226 ⁸⁸	10 226 ⁸⁸	4 837 ⁰¹	210 362	0 ⁰³	1 ⁸⁵	0 ²⁵	0 ⁰⁶	0 ⁷¹	0 ⁰⁵	0 ⁰¹	0 ⁰¹	0 ⁰²	—	3 ⁰⁸
—	4 343 ⁵⁹	4 343 ⁵⁹	3 230 ⁸⁴	217 252	0 ⁶	0 ⁷	0 ⁴²	0 ⁰³	0 ¹⁴	0 ⁰⁴	0 ⁰²	0 ⁰²	0 ⁰²	—	1 ⁹⁹
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	5 709 ⁸⁸	5 709 ⁸⁸	—	171 685	0 ²⁸	2 ²³	0 ⁴⁶	0 ²⁴	0 ⁰²	0 ⁰⁴	—	0 ⁰¹	0 ⁰⁵	—	3 ³³
—	8 656 ⁹¹	8 656 ⁹¹	2 472 ⁸³	161 132	0 ²¹	1 ⁷⁴	0 ³²	—	0 ⁰³	0 ⁰⁸	—	0 ⁰²	0 ⁰¹	—	2 ³⁶
—	22 740 ²⁰	22 740 ²⁰	4 092 ²⁸	232 141	0 ³²	1 ⁰⁶	0 ³¹	0 ⁰⁶	0 ³⁴	0 ⁰²	—	0 ⁰²	—	—	2 ¹³
—	4 495 ⁵¹	4 495 ⁵¹	801 ⁹²	109 320	0 ²⁷	1 ⁹⁶	0 ³⁶	0 ¹	0 ¹⁸	0 ⁰⁹	0 ⁰²	0 ⁰⁴	1 ⁰⁹	—	4 ¹¹
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1 461 ⁷¹	1 461 ⁷¹	547 ⁰⁰	51 442	0 ⁴	1 ⁹¹	0 ⁴¹	0 ⁰³	0 ⁰⁸	—	—	0 ⁰²	—	—	2 ⁸⁵
—	14 833 ⁷²	14 833 ⁷²	2 051 ²⁷	234 958	0 ¹⁹	1 ⁹²	0 ⁷⁴	0 ¹	0 ⁰⁸	0 ⁰⁷	—	—	0 ⁰⁹	—	3 ¹⁹
—	13 545 ⁵⁰	13 545 ⁵⁰	2 719 ⁷¹	160 585	0 ¹³	1 ⁶⁷	0 ²¹	0 ⁰⁶	0 ⁰⁶	0 ⁰⁵	—	0 ⁰⁵	0 ⁰⁹	—	2 ³²
—	851 ⁷⁹	851 ⁷⁹	516 ¹⁴	35 944	0 ³¹	1 ⁴²	0 ²³	0 ¹⁷	0 ⁰³	0 ¹⁵	—	—	0 ⁰⁶	—	2 ³⁷
—	13 ³⁰	13 ³⁰	42 ⁴⁷	900	—	1 ⁴⁸	—	—	—	—	—	—	—	—	1 ⁴⁸
—	209 ⁷³	209 ⁷³	—	4 590	0 ⁷	0 ⁹⁵	0 ⁵⁴	—	0 ⁹⁸	1 ⁰³	—	0 ⁰⁷	—	—	4 ²⁷
—	1 684 ⁰⁹	1 684 ⁰⁹	—	47 186	0 ³⁶	2 ⁵⁴	0 ³¹	0 ⁰²	0 ¹⁹	0 ⁰²	—	—	0 ¹²	—	3 ⁵⁶
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1 109 ⁷⁴	1 109 ⁷⁴	587 ⁶³	36 263	0 ⁶³	1 ¹⁹	0 ⁵⁷	0 ¹	0 ²⁹	0 ¹²	—	0 ⁰⁵	0 ¹¹	—	3 ⁰⁶
—	880 ⁷⁵	880 ⁷⁵	774 ⁵⁵	35 362	0 ²⁹	1 ⁶¹	0 ⁵⁷	—	—	—	0 ⁰²	—	—	—	2 ⁴⁹
—	533 ⁷⁸	533 ⁷⁸	15 ⁶³	19 716	0 ⁵¹	1 ⁵⁴	0 ⁵⁷	—	0 ⁰⁵	0 ⁰³	—	—	—	—	2 ⁷⁰
30 ⁷³	128 ⁴⁵	159 ¹⁸	38 ²⁹	6 119	0 ⁴⁷	0 ⁹²	0 ⁶⁶	—	—	—	—	0 ⁰⁵	—	—	2 ¹⁰
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	947 ³⁰	947 ³⁰	1 005 ²⁷	24 900	0 ¹³	1 ⁸²	0 ⁸⁶	0 ⁰⁶	0 ⁰⁷	—	—	—	0 ⁸⁶	—	3 ⁸
—	714 ²⁴	714 ²⁴	102 ⁴⁰	27 818	0 ²	1 ³⁵	0 ⁸¹	0 ⁰³	0 ⁰⁸	0 ⁰²	0 ⁰³	—	0 ⁰⁴	—	2 ⁵⁶
—	977 ⁹⁵	977 ⁹⁵	717 ⁸⁷	27 184	0 ⁴²	1 ⁸⁸	0 ²⁶	0 ⁰⁹	0 ⁸²	0 ⁰³	—	—	0 ⁰⁹	—	3 ⁵⁹
42 ⁸⁴	579 ³⁶	622 ²⁰	97 ⁵⁰	25 486	0 ⁴²	1 ²⁹	0 ⁵	—	0 ⁰²	0 ⁰⁴	—	—	—	—	2 ²⁷
—	583 ⁷⁵	583 ⁷⁵	376 ⁷³	26 835	0 ⁰⁶	1 ⁵	0 ⁵	—	0 ¹¹	—	—	—	—	—	2 ¹⁷
—	917 ⁹⁹	917 ⁹⁹	85 ⁰⁹	24 114	0 ⁵²	2 ¹⁹	1 ⁰³	—	—	0 ⁰⁶	—	—	—	—	3 ⁸

Tab. 2. Sammandrag av hästsjukbesked.

a) från arméns truppförband för år 1913.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Sjukdomar	Egna tjänste- och stamhästar								Lejda hästar							Antal sjukdagar	Medeltal sjukdagar
	Kvarstående från föregående år	Insjuknade	Summa	Avförda				Kvarstående till nästa år	Insjuknade	Avförda					Summa avförda		
				Tjänstbara	Ötjänstbara	Döda eller dödade	Summa avförda			Tjänstbara	Sjuka vid lejnings-tidens slut	Föremål för full ersättning	Föremål för delvis ersättning	Döda eller dödade			
I. Infektionssjukdomar.																	
Kvarka.....	28	36	64	62	—	—	62	2	32	23	9	—	—	32	1 323	13 ⁷⁸	
Lungröta.....	8	310	318	222	—	12	234	84	3	3	—	—	—	3	7 518	23 ⁴²	
Övriga sjukdomar...	2	178	180	167	—	11	178	2	50	26	21	1	2	50	3 053	13 ²⁷	
II. Invasionssjukdomar.	—	12	12	12	—	—	12	—	2	2	—	—	—	2	25	1 ⁷⁹	
III. Konstitutionella sjukdomar.	1	—	1	—	1	—	1	—	8	4	4	—	—	8	327	36 ³³	
IV. Nervsystemets sjukdomar.	—	19	19	10	3	6	19	—	6	4	—	—	2	6	347	13 ⁸⁸	
V. Synorganens sjukdomar.	3	95	98	95	—	1	96	2	9	6	3	—	—	9	1 339	12 ⁵¹	
VI. Örats sjukdomar.	—	3	3	3	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	56	18 ⁶⁷	
VII. Andningsorganens sjukdomar.																	
Katarr i de övre luftvägarne	—	103	103	99	—	2	101	2	71	52	18	—	1	71	1 871	10 ⁷⁵	
Övriga sjukdomar...	—	12	12	3	4	5	12	—	4	—	2	—	2	4	305	19 ⁰⁶	
VIII. Cirkulationsorganens sjukdomar.																	
Sjukdomar i hjärtat	—	5	5	2	—	3	5	—	2	—	—	1	1	2	48	6 ⁸⁶	
Lymfkärtsinflammation	7	257	264	253	3	1	257	7	10	6	3	—	1	10	3 047	11 ¹²	
Övriga sjukdomar...	—	8	8	8	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	165	20 ⁶³	
IX. Digestionsorganens sjukdomar.																	
Halsinflammation ...	—	21	21	20	—	1	21	—	32	24	8	—	—	32	582	10 ⁹⁸	
Kolik	—	372	372	349	—	22	371	1	39	25	—	1	13	39	648	1 ⁵⁸	
Övriga sjukdomar...	1	157	158	141	1	11	153	5	14	8	2	1	3	14	1 017	5 ⁹¹	
Transport	50	1 588	1 638	1 446	12	75	1 533	105	282	183	70	4	25	282	21 671		

TAB. 2 (FORTS.). SAMMANDRAG AV HÄSTSJUKBESKED.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Sjukdomar	Egna tjänste- och stamhästar								Lejda hästar							Antal sjukdagar	Medeltal sjukdagar
	Kvarstående från föregående år	Insjuknade	Summa	Avförda				Kvarstående till nästa år	Insjuknade	Avförda							
				Tjänstbara	Öfjänsbara	Döda eller dödade	Summa avförda			Tjänstbara	Sjuka vid lejningstidens slut	Föremål för full ersättning	Föremål för delvis ersättning				
														Döda eller dödade	Summa avförda		
Transport	50	1 588	1 638	1 446	12	75	1 533	105	282	183	70	4	25	282	21 671		
X. Urin- och könsorganens sjukdomar.	1	5	6	5	1	—	6	—	—	—	—	—	—	—	117	19 ⁸⁰	
XI. Rörelseorganens sjukdomar.																	
Benbrott och benspricka.....	6	82	88	44	8	33	85	3	5	—	2	—	3	5	2 578	27 ⁷²	
Böjsene- och senskideinflammation	28	832	860	766	54	2	822	38	24	15	9	—	—	24	23 327	26 ³⁹	
Inflammation i benhinna och överben	12	340	352	349	—	—	349	3	8	6	2	—	—	8	8 514	23 ⁶⁵	
Ledinflammation och ledvrickningar	27	928	955	901	21	6	928	27	84	63	17	2	2	84	20 306	19 ⁶⁴	
Rheumatism	—	27	27	22	4	—	26	1	4	3	1	—	—	4	409	13 ¹⁹	
Spatt	3	81	84	43	31	1	75	9	5	2	3	—	—	5	3 575	40 ¹⁷	
Ringkota	2	61	63	32	22	5	59	4	2	2	—	—	—	2	2 444	37 ⁶⁰	
Övriga sjukdomar...	27	669	696	573	89	14	676	20	37	25	10	—	2	37	17 746	24 ²¹	
XII. Hudens och underhudbindvävens sjukdomar.																	
Mugg	7	172	179	176	—	—	176	3	19	7	12	—	—	19	1 820	9 ¹⁹	
Sår och kontusion	46	2 391	2 437	2 372	8	3	2 383	54	472	319	153	—	—	472	38 527	13 ²⁴	
Tryckskada	5	321	326	323	—	1	324	2	318	137	181	—	—	318	4 846	7 ⁵²	
Ringorm	2	13	15	15	—	—	15	—	1	1	—	—	—	1	339	21 ¹⁹	
Övriga sjukdomar...	23	854	877	848	9	—	857	20	85	63	22	—	—	85	13 126	13 ⁶⁵	
XIII. Hovens sjukdomar.																	
Fång	—	44	44	29	9	5	43	1	4	2	2	—	—	4	940	19 ⁶⁸	
Krontramp	6	501	507	502	—	—	502	5	19	17	2	—	—	19	4 555	8 ⁶⁶	
Spiktramp	5	189	194	190	1	1	192	2	9	9	—	—	—	9	2 608	12 ⁸⁶	
Övriga sjukdomar...	22	1 381	1 403	1 355	9	4	1 368	35	91	67	22	—	2	91	20 957	14 ⁰²	
XIV. Svalster.	3	70	73	71	—	—	71	2	1	—	1	—	—	1	1 446	19 ³⁴	
Summa	275	10 549	10 824	10 062	278	150	10 490	334	1 470	921	509	6	34	1 470	189 851		

Sammandrag av hästsjukbesked.

b) från remontdepåerna för år 1913.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukdomar	Egna tjänste- och stamhästar							
	Kvarstående från föregående år	Insjuknade	Summa	Avförda				Kvarstående till nästa år
				Tjänstbara	Otjänstbara	Döda eller dödade	Summa avförda	
<i>I. Infektionssjukdomar.</i>								
Kvarka	1	261	262	260	—	2	262	—
Övriga sjukdomar	—	5	5	5	—	—	5	—
<i>II. Synorganens sjukdomar.</i>	—	8	8	7	—	—	7	1
<i>III. Andningsorganens sjukdomar.</i>	—	3	3	3	—	—	3	—
<i>IV. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>	—	1	1	1	—	—	1	—
<i>V. Digestionsorganens sjukdomar.</i>								
Kolik	—	23	23	23	—	—	23	—
Övriga sjukdomar	—	5	5	5	—	—	5	—
<i>VI. Rörelseorganens sjukdomar.</i>								
Benbrott.....	—	2	2	1	—	1	2	—
Böjsene- och senskideinflammation	—	5	5	4	1	—	5	—
Ledvrickning.....	—	2	2	1	—	1	2	—
Övriga sjukdomar	2	28	30	26	1	1	28	2
<i>VII. Hudens och bindvävens sjukdomar.</i>								
Mugg	—	43	43	41	—	—	41	2
Sår och kontusion	1	217	218	209	—	—	209	9
Övriga sjukdomar	—	16	16	14	—	—	14	2
<i>VIII. Hovens sjukdomar.</i>								
Spiktramp	1	3	4	4	—	—	4	—
Övriga sjukdomar	—	136	136	136	—	—	136	—
Summa	5	758	763	740	2	5	747	16

Tab. 3. Döda hästar.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Truppförband	Orsak till döden						S u m m a	Procent av truppförbandets hästar	Procent av samtliga döda hästar	Medelålder
	Infektionssjukdom	Sjukdom i nervsystemet	Sjukdom i andningsorganen	Sjukdom i cirkulationsorganen	Sjukdom i digestionsorganen	Benbrott				
Livgardet till häst	3	—	—	—	2	1	6	0·96	9·09	9·83
Livregementets dragoner	1	—	—	2	1	—	4	0·64	6·06	13·25
Livregementets husarer	—	2	—	—	1	—	3	0·50	4·55	14·67
Smålands husarregemente	—	—	—	—	2	1	3	0·48	4·55	11·00
Skånska husarregementet	2	—	—	—	4	—	6	0·09	1·52	13·50
Skånska dragonregementet	—	—	—	—	3	2	5	0·46	7·58	12·40
Kronprinsens husarregemente	2	—	1	—	—	1	4	0·65	6·06	7·00
Norrlands dragonregemente	1	—	3	—	4	—	8	1·27	12·12	9·13
Svea artilleriregemente	2	—	—	—	2	—	4	0·99	6·06	9·50
Göta artilleriregemente	1	—	—	—	—	—	1	0·25	1·52	8·00
Wendes artilleriregemente	—	—	—	—	—	5	5	0·90	7·58	9·20
Norrlands artilleriregemente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Upplands artilleriregemente	6	1	—	—	2	1	10	1·65	15·15	9·60
Smålands artilleriregemente	2	1	1	1	—	—	5	1·02	7·58	10·80
Gottlands artillerikår	—	—	—	—	—	1	1	1·10	1·52	10·00
Positionsartilleriregementet	—	—	—	—	2	—	2	3·03	3·03	13·50
Svea ingenjörkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göta ingenjörkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fälttelegrafkåren	—	—	—	—	1	—	1	3·70	1·52	7·00
Svea trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göta trängkår	—	—	—	—	1	—	1	1·82	1·52	6·00
Norrlands trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skånska trängkåren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västmanlands trängkår	—	—	—	—	1	—	1	1·85	1·52	13·00
Östgöta trängkår	—	—	—	—	1	—	1	1·85	1·52	10·00
Summa	20	4	5	3	27	12	71	—	—	10·45
Procent av döda hästar	27·27	6·06	7·58	4·55	36·36	18·18	—	—	—	—

Tab. 4. Dödade hästar.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Truppförband	Orsak till dödandet										S u m m a	Procent av truppförbandets hästar	Procent av samtliga dödade hästar	Medelålder
	Infektionssjukdom	Sjukdom i nervsystemet	Sjukdom i andningsorganen	Sjukdom i cirkulationsorganen	Sjukdom i digestionsorganen	Senäkomma	Ledäkomma	Hoväkomma	Annan äkomma i rörelseorganen	Sår och fistel				
Livgardet till häst	—	—	—	—	—	—	1	—	4	—	5	0'81	5'95	15'40
Livregementets dragoner	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	0'82	2'38	14'50
Livregementets husarer	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	4	0'67	4'76	9'00
Smålands husarregemente	—	2	—	—	—	—	1	—	2	—	5	0'79	5'95	10'40
Skånska husarregementet	1	—	1	—	—	—	7	4	4	1	18	1'70	22'80	12'80
Skånska dragonregementet	—	—	1	—	—	2	3	6	1	2	15	1'39	17'88	10'20
Kronprinsens husarregemente	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	0'32	2'38	13'00
Norrlands dragonregemente	—	—	—	—	1	—	—	1	2	—	4	0'63	4'76	10'25
Svea artilleriregemente	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	0'25	1'19	11'00
Göta artilleriregemente	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	3	0'76	3'67	11'33
Wendes artilleriregemente	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	0'36	2'38	10'50
Norrlands artilleriregemente	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	0'51	2'38	10'00
Upplands artilleriregemente	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	2	0'33	2'38	11'00
Smålands artilleriregemente	1	1	—	—	—	—	1	1	1	—	5	1'25	5'95	11'00
Gottlands artillerikår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Positionsartilleriregementet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svea ingenjörkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göta ingenjörkår	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1'72	1'19	5'00
Fälttelegrafkåren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svea trängkår	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	3'70	2'38	6'50
Göta trängkår	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1'82	1'19	12'00
Norrlands trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skånska trängkåren	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	2	3'70	2'38	11'00
Västmanlands trängkår	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	3	5'56	3'67	11'33
Östgöta trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	2	6	3	1	2	3	19	14	25	4	79	—	—	11'68
Procent av dödade hästar	2'53	7'60	3'80	1'26	2'53	3'80	24'17	17'72	31'64	4'94	—	—	—	—

Tab. 5. Kasserade hästar.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Truppförband	Orsak till kassationen														S u m m a	Medelålder
	Sjukdom i nervsystemet	Sjukdom i andningsorganen	Sjukdom i cirkulationsorganen	Sjukdom i digestionsorganen	Allmän stelhet och slapphet	Spat	Ringkota	Annan ledåkomma	Senskidegalla	Annan senåkomma	Hovåkomma	Annan åkomma i rörelseorganen	hud- och bindälv	Sjukdom i såsom ridhäst		
Livgardet till häst	—	2	—	2	10	2	7	4	—	8	1	2	1	1	40	13 ²³
Livregem:tets dragoner	2	—	—	1	13	5	3	5	—	8	4	6	4	—	51	10 ⁹⁶
Livregem:tets husarer...	2	—	—	—	17	9	3	—	2	12	2	—	—	—	47	6 ⁶⁰
Smålands husarregem:te	—	—	—	—	18	1	—	1	5	9	2	5	1	6	48	15 ⁰⁴
Skånska husarregem:tet	—	1	—	—	5	1	7	12	—	2	3	—	—	—	31	14 ³⁸
Skånska dragonregem:t	—	1	—	—	20	10	—	8	—	6	5	8	2	2	62	14 ¹⁶
Kronprinsens husarreg:e	—	—	—	—	3	4	4	3	3	10	4	3	—	—	34	12 ⁹¹
Norrlands dragonregem.	—	3	—	1	5	5	1	—	—	14	3	7	2	3	44	13 ⁸⁶
Svea artilleriregemente.	—	1	—	—	11	1	2	—	—	1	1	1	2	2	22	13 ⁹⁶
Göta artilleriregemente.	—	2	—	—	8	2	2	1	—	1	1	1	1	—	19	13 ¹¹
Wendes artilleriregem:te	—	—	—	—	19	—	—	—	—	1	—	5	1	1	27	14 ³⁷
Norrlands artilleriregem.	—	1	1	3	8	—	—	—	1	5	1	3	—	2	25	12 ⁸⁸
Upplands artilleriregem.	—	—	—	—	4	1	—	—	1	4	1	2	—	—	13	12 ⁰⁰
Smålands artilleriregem.	—	—	—	—	4	—	—	3	—	2	1	—	1	1	12	10 ⁸³
Gottlands artillerikår ...	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	1	—	—	—	4	11 ²⁵
Positionsartilleriregem:t	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	3	11 ³³
Svea ingenjörkår	—	—	—	—	3	1	—	1	—	—	—	—	—	—	5	16 ²⁰
Göta ingenjörkår	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	11 ⁶⁷
Fälttelegrafkåren	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	12 ⁵⁰
Svea trängkår	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	3	7 ⁰⁰
Göta trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	6 ⁰⁰
Norrlands trängkår	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	4	11 ⁵⁰
Skånska trängkåren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	3	11 ⁰⁰
Västmanlands trängkår.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östgöta trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2	9 ⁵⁰
Summa	4	13	1	8	153	45	29	39	13	86	30	47	16	21	505	12 ¹¹
Proc. av kasserade hästar	0 ⁷⁹	2 ⁶⁰	0 ²⁰	1 ⁵⁸	30 ³⁰	8 ⁹¹	5 ⁷⁴	7 ⁷²	2 ⁵⁷	17 ⁰⁸	5 ⁹⁶	9 ³⁰	3 ¹⁷	4 ¹⁶	—	—